

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050, — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENE

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate.
Sarajevo št. 7565.
Zagreb št. 39.011.
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

Poskusi

Socialistična revolucija v republiki Čile, vojaška diktatura in nazadnje zopet Venizelosova vlada v Grčiji, vlada plutokracije in možnost povratka Hohenzollercev v Nemčiji, desničarska vlada in morda vrnitev Habsburžanov ali vsaj Anschluss v Avstriji, likvidacija Jorgovega režima v Rumuniji, moratorij na Grškem, Bolgarskem in na Dunaju: senzacija torej ne manjka niti površnemu bralcu, ki morda bere liste samo po naslovih. Političnih senzacij je že toliko, da niso več senzacije, saj prav malo vznemirjajo našo javnost. Sicer se dogodki ne razvijajo tako tragično, kakor napovedujejo naši listi s klicaji, vprašaji in pomembnimi pikami za naslovi. Prividni smo se političnim senzacijam, kakor gospodarske in seveda tudi socialne krize, iz katere se te porajajo in ki tako na debelo pometa z vladami in vladnimi sistemi.

Kakor je res: drugi kraji, druga mesta, drugačne kulturne, gospodarske in politične razmere, je vendar gotovo, da imajo ti dogodki gospodarsko krizo za neposreden skupen izvor, saj je gospodarska kriza postala svetovna in razsaja po vseh državah ne glede na njihovo politično, gospodarsko in socialno strukturo, ne glede na to, ali vlada v njih demokracija ali diktatura, kapitalizem ali marksizem, da postavljamo samo ekstreme.

Zanimivo je vprašanje, katere države, z demokratsko ali antidemokratsko vladavino, lažje prenašajo krizo. Dogodki potrjujejo, da prve. Glej n. pr. Madjarsko in Rumunijo, neslaven konec Bethlena in Jorge, a tudi fašistična Italija nam bo to potrdila, ko bo mogoče pogledati za krinko čistega in idealnega nacionalizma, za katero se skriva fašizem. Pa recimo, da v državah s fašistično vladavino nič težje ne prenašajo gospodarske krize, kakor drugod. Kako naj po tem fašisti opravičijo težka bremena, ki jih stavijo na državljana, med temi predvsem omejitve svobode, ako niso te žrtve prinesle ljudstvu nikake koristi niti v gospodarskem pogledu, čeprav ima država vso moč v rokah in torej lahko prosto vodi politiko takozvanega »dirigiranega gospodarstva« (économie dirigée), ki naj bi se v času razpadanja kapitalističnega gospodarstva in kompliciranega carinskega sistema, še posebno obnesla?

Ako primerjamo razvoj zadnjih vladnih kriz v Rumuniji in na Grškem z najnovejšimi spremembami v Nemčiji, pridemo do zanimivih zaključkov. G. Hindenburg je pač kot vojak računal, da bo general Schleicher, ki ga krije kancler Papen, lahko obvladal položaj in ugnal Hitlerja. Eje bi si bil mislil dr. Brüning, ko je v zadnjem govoru v državnem zboru vzkliknil proti svojim nasprotnikom, da je sto korakov pred ciljem, pred reparacijsko konferenco v Lausanni, ki naj bi prinesla Nemčiji končno rešitev reparacijskega problema, kje bi si bil mislil tedaj dr. Brüning, da ga bo nekaj tednov pozneje zrušil sam Hindenburg v naivnem upanju, da bo Reichswehr, pešica generalov in poklicnih vojakov, zaprla pot Hitlerjevemu gibanju ali ga vsaj spravila v ustave meje! Hitlerstvo je zraslo kakor goba na mokrih tleh gospodarske stiske in se je zajelo med mase. Če bi katere stranke mogle uspešno pobijati Hitlerstvo, bi bili to gotovo centrum in socialisti kot izvrstno organizirani stranki, ki sta v resnici zajeli uradniške in delavske mase, kjer je beda najbolj Joma in kjer zori narodno-socialistično gibanje. Namisto vlade, ki se je naslanjala na milijone volivcev iz vseh slojev, je Hindenburg imenoval kabinet velekapitalistov, veleposelstnikov in reakcionarcev. Vlada, ki visi visoko v zraku nad nemškimi narodom in računa, da ga bo v kritičnih dnevih, ki se mu šele napovedujejo, obvladala z »globo silo državne avtoritete«, skratka z bajoneti nemških žandarjev. Kakor piše neki francoski publicist, vse bo nemška država pod novo vlado izpremenila v nečloveško okostje ogromne birokracije, ki bo gospodarila vladanin — le nekateri izmed teh se bodo po svojih zvezah z ministri lahko branili — mesto, da bi pustila ljudskim organizacijam polno svobodo, da se porajajo, razvijajo in obstojijo dalje.

Vse drugačen je razvoj v Rumuniji. Z likvidacijo Jorgove diktature in imenovanjem volivne vlade pod predsedstvom Vajde Voevodae, načelnika narodne kmetijske stranke, je kralj Karel končno rešil vsaj politično krizo, ko pač ni mogel finančne. Poslanik, torej uradni Titulescu, ki nima zaslonbe med strankami, resničnimi predstavnicami romunskega ljudstva, je tudi letos propadel s svojim poskusom za sestavo nekakšne nadstrankarske vlade. Titulescu je lansko leto, ko ga je kralj za časa vladne krize pozval iz Londona, poskušal ustanoviti uradno stranko; tudi ta poskus se ni obnesel. Kralj je kmalu po svojem povratku v domovino žrtvoval Maniuja in imenoval za ministrskega predsednika Mironesca, čeprav je Maniu odločno nastopil za kralja proti liberalcem, ki ga niso hoteli priznati. Za časa vladne krize v aprilu lanskega leta, je kralj Karol poveril mandat prof. Jorgi, svojemu vzgojitelju. Ta je pri volitvah vprav strl Maniuevo stranko, ki je od 340 mandatov ohranila samo 26. Za razvoj romunske politike v zadnjem letu je značilno, da je kralj po Jorgovem eksperimentu dal vlado v roke zopet Maniuevi kmetijski stranki, in to še z volivnim mandatom. Enem letu vladanja prof. Jorge je kralj prišel do prepričanja, da mora edino vlada, ki se naslanja na široke množice, razjasniti položaj v državi, ki trpi od gospodarske stiske.

Tudi na Grškem, kjer so že naznanjali diktaturo generala Pangalosa, je kakor v Rumuniji zmagalo načelo demokracije in vrnili se je Venizelos, ki še vedno uživa zaupanje grškega ljudstva.

Naglo padanje mednar. trgovine

Zeneva, 7. junija. Drugo poročilo gospodarskega odbora Društva narodov, ki se v političnem svetu vedno pričakuje z veliko napetostjo, topot ni prineslo nobenih senzacij, ampak je prisiljeno, da konstatira to, kar je itak vsakomur jasno, da se gospodarski in finančni položaj sveta dan za duem poslabšuje in da številne države, če se sploh zavedajo tega, kar se godi, niso zmožne vsaka sama zase najti temu protileka.

Mednarodna trgovina padla za 50 odstotkov

Vseh brezposelnih je 25 milijonov.

Še največ senzacije je v številkah, ki jih navaja poročilo glede naglega padanja vrednosti mednarodne trgovine. Vrednost mednarodne trgovinske izmenjave je l. 1931. padla v primeri z l. 1929. v sledečih proporcijah: V Švedski za 34%, v Belgiji za 40, v Veliki Britaniji za 45, v Italiji za 46, v Nemčiji za 49, v Franciji za 51, v Avstriji za 54, v Združenih državah za 63%. Rekord pa imata Španija in Ogrska, kjer vrednost mednarodne trgovinske izmenjave znaša danes samo 70% v primeri z l. 1929.

Skupna vrednost mednarodne trgovine je do l. 1929. stalno naraščala in dosegla vrednost 31 milijard dolarjev. L. 1931. pa je padla na 18 milijard, l. 1932. pa bo, kakor se predvideva, padla na 15 milijard, torej bo znašala manj ko polovico vrednosti, katero je bila dosegla pred tremi leti. Nasprotno pa narašča vedno bolj brezposelnost. Po naj-

novejših podatkih mednarodnega urada za delo je danes v Evropi in Ameriki brez dela 25 milijonov delavcev.

Vsi dosedanja poizkusi zman

Seveda se vse države sveta trudijo, da lastno gospodarstvo obvarujejo pred škodo, ki jo povzroča svetovna gospodarska kriza. Vedno bolj se države poslužujejo sredstva zaščite lastne produkcije. Zelo dvomljivo pa je, če in koliko to sredstvo pomaga državi sami, čisto gotovo pa je, da bo končni rezultat samo ta, da se bo zadavila mednarodna trgovina. Gospodarski odbor Društva narodov se je prepričal, da vse zakonodajne carinske odredbe posameznih držav, ki skušajo ščititi lastno proizvodnjo in s tem seveda izživajo enake protidredbe in reakcije drugih držav, nimajo končno nobenega drugega učinka kakor, da povečujejo splošno gorje. Politika carinske zaščite in takozvane gospodarske avtarikije je z narodnega stališča razumljiva, toda rezultat je poguben za mednarodno trgovino, in to dejstvo se bo naravno čedalje bolj odražalo tudi na gospodarsko življenje vsake države. Svet je dandanes organična gospodarska celota, ki ne prenaša prenapetjaja principa avtarističnega narodnega gospodarstva.

Potreba mednarodnega sodelovanja

Nadalje navaja poročilo mednarodnega Gospodarskega odbora, da omejitve, ki jih uvajajo posamezne države glede deviz, predstavljajo oviro, ki

je tem bolj nevarna, ker se izvajajo vsak dan na drug način in s tem prizadevajo trgovini nepremagljive težave. Odbor je prepričan, da nobena država, če ne predstavlja naravnost finančne velesile, ne more s lastnimi sredstvi storiti konca slabim posledicam kontrole nad devizno trgovino. Zato odbor z zadoščenjem pozdravlja idejo, da se skliče mednarodna konferenca za ureditev denarnega in valutnega prometa, ki bi se mogla doseči po mednarodnem sporazumu.

Položaj je danes tak, da se trgovinske pogodbe sklepajo vedno bolj redko, in če se sklenejo, imajo bolj tendenco, da medsebojni promet omejijo, nego da koristi obeh kontrahentov pospešujejo. Treba je, da se narodi oziroma države v svojih trgovinskih odnosih vrnejo k načelu klavzule favorizirane nacije, in v tej zvezi se dotika poročilo Gospodarskega odbora gospodarskega položaja podonavskih držav, poudarjajoč, da je nujno treba razjasniti, kaj ene države zahtevajo in kaj so druge države pripravljene dovoliti.

Spričo tako težkega položaja bi bila najslabša stvar, če bi se ljudje udajali pobitosti in prepričanju, da ni protisredstva proti temu razvoju. Ravno na polju mednarodnega gospodarstva bi mogla pogumna politika, ki bi bila orientirana v smeri mednarodnega sodelovanja, prinesiti zaželjene rezultate.

Dunajska vremenska napoved: Oblačno, padavine, hladno, severozapadni vetrovi.

Zagrebska vremenska napoved. Spremenljivo, oblačno, grmenje.

Izjava Herriotove vlade

Zunanje politično: varnost in mir — Notranje politično: smotrna gospodarska politika

Pariz, 7. jun. tg. Vladna izjava, ki sta jo prečitata Herriot v poslanski zbornici, Renauld pa v senatu, se začneja z izjavo, da hoče vlada braniti interese Francije v soglasnosti takega mednarodnega reda, čegar razvoj smatra za potreben za zavarovanje največje vrednosti, to je miru. V notranje političnem delu izjave se obeta zmanjšanje izdatkov in finančne reforme, da se s tem narodovemu zaupanju da potrebna pobuda in pospeši obtok denarja. Obetajo še tudi nova javna dela za olajšanje brezposelnosti in za vzpodbudo gospodarske iniciative. Carinska zaščita, ki je sama po sebi koristna, se mora spraviti v sklad z razširjenim režimom mednarodnega izmenjavanja blaga in mednarodnimi pogodbami. Mednarodno sodelovanje je potrebno z gospodarskega, kakor tudi s političnega stališča. V socialnem delu izjave se obeta varstvo dela, priznanje koalicijskega prava, izboljšanje mednarodne zakonodaje za delo, socialnega zavarovanja in razširjenja podpore za brezposelne. Vlada namerava izvršiti velike reforme v šolski upravi in odpraviti šolnino na gimnazijah. Notranje-politični del izjave obeta politično amnestijo. Glede zunanje politike bo vlada vodila nujna potreba, zagotoviti mir na podlagi splošne reorganizacije Evrope in sveta. Vlada bo storila vse, da bo učinkovito sodelovala pri gospodarskem sporazumu in moralni razorožitvi. O reparacijah ne more Francija dopuščati nobenega dvoma, ker izvirajo reparacije iz dvostranskih dogovorov. Vlada pa je pripravljena razpravljati o vsakem načrtu in začeti tudi vsako iniciativo, ki bi mogla napraviti mir. V okviru načel, ki so posebnost Briandove postala konstantni element francoske politike, bo vlada zagovarjala vsako, tudi samo delno rešitev, ki bi mogla olajšati vojaška bremena, ne da bi bila pri tem ogrožena nacionalna varnost, in ki bi mogla biti vsaj prvi korak k istovrstni in kontrolirani razorožitvi. Mnogi narodi trpijo, mi pa ne moremo biti brezumni nasproti njim. Če se strnejo vse energije, da se odpravi vsaj moralni strah, se bo s tem olajšala gospodarska kriza, ker ne bo več bojazni in nezaupanja. Za take delo ponuja vlada svoje polno sodelovanje.

Pariz, 7. jun. ž. Ministrski predsednik Herriot je podpisal dekret, s katerim postavlja poseben odbor pod predsedstvom Painleveja, ki bo imel za nalogo, da prouči vprašanje narodne obrambe. V odboru bodo vojni, mornariški in letalski ministri, dva generalna inšpektorja za narodno obrambo, podpredsednik vrhovnega tajnega sveta, šef generalnega štaba vojske, mornarice in letalstva. Komisija bo razpravljala o vseh organizacijskih in proračunskih vprašanjih.

Poslanica predsednika republike

Pariz, 7. jun. tg. Poslanico predsednika republike, naslovljeno na parlament, je prečital v poslanski zbornici Herriot, v senatu pa predsednik Jeanneney. Poslanica opisuje gospodarski položaj, ki ovira trgovino in industrijo in povzroča toliko motenj gospodarstva, da je ogroženo ravnotežje in kredit. Glede zunanje politike izjavlja predsednik francoske republike, da se nahaja Francija sredi mednarodnih pogajanj, ki so izredne važnosti za splošno gospodarstvo in mir na svetu. Kot član Zveze narodov bo Francija sodelovala pri reševanju krize in vseh problemov popolnoma lojalno in v dobri veri. Francija pa mora pri tem seveda skrbeti tudi za svojo varnost, neodvisnost in stabilnost. Francija se bo tudi trudila, da se bodo uveljavila načela spoštovanja podnizov in dane besede.

Painleve za odpravo reparacij

Pariz, 7. jun. ž. V gospodarski reviji »Le Capital« se peča Painleve z reparacijskim problemom in vprašanjem nemških dolgov. V tem članku pravi, da nihče ne dvomi, da Nemčija zares danes ne more plačevati. Razen tega je potrebno in pametno, da bi prišlo do splošne likvidacije vseh ameriških in evropskih dolgov. Rešitev bi sicer zadela na velike težkoče, toda s tem bi se vpostavili normalni gospodarski odnosi in mednarodnem trgovskem prometu.

Pariz, 7. jun. AA. »Le Matin« doznava, da je bil večerajšnji razgovor med Herriotom in angleškim veleposlanikom v Parizu Tyrrelom posvečen dnevnemu redu lausanske konference. S tem v zvezi pravi list, da Francija ne more pristati na odločitev lausanske konference in zahteva, da se naj zato program konference, kakor je bil svojčas dogovorjen med Francijo in Anglijo, v celoti izvede. Herriot bo pojasnil svoje stališče osebnostno MacDonaldu, ko se bo le-ta peljal skozi Pariz v Lausanno.

Romunski kralj zahteva svobodne volitve

Glavna borba bo med kmetško in liberalno stranko

Belgrad, 7. junija. I. Jutri slavi tukašnje romunsko poslaništvo obletnico, ko je stopil na prestol kralj Karel. Pri tej priliki bo romunski poslanik sprejel vse prijatelje Romunije. Vočigled tega praznika so se nekateri časnikarji že podali v romunsko poslaništvo ter prosili za informacije o poteku vladne krize v Romuniji. Poslanik je še skrajno rezerviran v svojih izjavah, toda izvedelo se je le toliko, da uživa sedanja vlada, v kateri sta dva tako odlična državnika, kot sta Vajda Vojvod in Mironescu (slednji na najvažnejšem ministrskem mestu — v finančnem ministrstvu), popolno zaupanje kralja Karla. Kralj Karel sam je naročil novemu predsedniku vlade Vajdi Vojvodu, da naj izvede nove volitve v parlament, ki morajo biti popolnoma svobodne. Romunski narod mora dobiti priložnost, da s svobodnim glasovanjem izrazi svoje politično mišljenje. Kakor izgleda, bo zarnistična kmečka stranka sestavila skupno listo z nekaterimi manjšinskimi strankami, tako z madjarsko in nemško manjšinsko stranko in morda

Autonomistično gibanje na Bavarskem

München, 7. junija. ž. Na zborovanju kršč. mladine je imel snoci govor tajni svetnik dr. Heim, ki je ostro napadel novo vlado in izjavil, da državnega pravosodnega ministra ne more trenutno smatrati kot predstavnika Bavarske v vladi. Sedaj je prišel čas, da se dožele še bolj odcepijo od države in si zagotovijo svojo avtonomijo, zlasti, da si zagotovijo pravico volitve lastnega državnega foruma. Dr. Heim je na koncu izjavil, da ni daleč čas, ko bo Bavarska postala zopet monarhija, da na ta način zavrne neprimerno pojave, ki so nastali v republiki z napačnim tolmačenjem demokracije in republikanizma.

Toča nad Zagrebom

Zagreb, 7. junija. ž. Danes je nenadno prihrumela nad Zagreb in okolico huda nevihta. Padal je debel dež, pomešan s točo, preko deset minut. Toča je bila debela kot grah in je napravila v okolici veliko škodo.

Napad na dr. Budaka

Zagreb, 7. junija. ž. Danes ob pol 12 je neki mladenič napadel zagrebskega odveta in književnika dr. Milana Budaka. Budak je dobil več težkih poškodb s palico na glavi in je bil prepeljan na kliniko dr. Gottlieba. Takoj so izvršili operacijo in so ugotovili, da ima v lobanji zlomljeno kost na več mestih. Rane so težke, vendar pa ne smrtonovarne, če ne bodo nastopile komplikacije. Današnja belgrajska »Pravda« že objavlja vest o tem napadu in poroča, da je bil napadalec aretiran pri restavraciji »Janjer«. Imenuje se Šaban Sačirovič. Ko je policija napadaleca vprašala, zakaj je pretepel dr. Budaka, ji je odgovoril, da dr. Budak najbolje ve, zakaj ga je udaril.

Komunistična zarota v Varšavi

Varšava, 7. junija. ž. Policija je odkrila komunistično zaroto. Komunisti so danes zvečer hoteli izvršiti pohod s svojimi napadalnimi četami na varšavsko policijo. Mislili so namreč, da bo policija zvečer vso svojo pozornost posvetila zborovanju bojnikov in da bodo lahko svojo nakano izvršili brez vsakršnega odpora. Njihova namera pa je bila pravočasno odkrita in policija je aretirala veliko število komunistov.

Nemška ponudba Romuniji

Bukarešt, 7. junija. ž. Nemška vlada je predlagala Romuniji, da odkupi del njene žetve na ta način, da ji dobavi ladje. Romunska vlada je to ponudbo odklonila, ker po trgovinski pogodbi s Francijo dobiva za izvoženo žito devize, ki so ji nujno potrebne za sanacijo državnih financ.

Irška in Anglija se pogajata

London, 7. junija. AA. Dominijonski tajnik Thomas in njegov ministrski tovariš lord Hailsam sta davi prispela v Dublin. Pogajala se bosta z zastopniki irske vlade o nesoglasju, ki je izbruhnilo med obema državama glede na konferenco v Ottavi. Irsko delegacijo vodi predsednik irske vlade De Valera. Angleška delegata sta prispela v Dublin na njegovo povabilo.

Kakor se poroča, je razpoloženje na Irskem naklonjeno preliminarim pogajanjem, ki jih bo De Valera nadaljeval v petek v Londonu.

Irski listi z De Valerovim organom vred pozdravljajo tak razvoj dogodkov, prav tako tudi vsi londonski listi razen »Morningpost«. »Daily Herald« čestita irski vladi, da je povabila angleško vlado na razgovore in angleški vladi, da je povabila sprejela.

Vsi listi naglašajo, da ni britanska vlada s temi pogajani v ničemer izpremenila svoje politike.

Propadanje evropske civilizacije

Zürich, 6. junija.

VIII. kongres mednarodne kooperacije intelektualcev, ki se je tu dni tu začel in končal, je potekel podobno kakor vse mednarodne konference, to je, s konstatiranjem obstoječe politične, gospodarske in kulturne miselnosti sveta. Nekateri referati so bili zelo globoki, drugi duhoviti, vprašanje pa je, koliko bodo izrečene misli mogle v resnici povzročiti zaželeno obnovo človeštva, ki te in podobne misli vsak dan sliši. Kongresu, ki je trajal tri dni, je predsedoval princ Rohan. Bavit se je z vprašanjem propadanja evropske civilizacije in je, kakor je opomnil eden izmed predavateljev, svoj predmet izbral, ako se sploh da izbrati, ter je rešil problem, ako zadostujejo besede, da ga rešijo.

Da evropska civilizacija propada, o tem so vsi govorniki bili edini. Tudi so vsi soglašali v tem, da se ne more sodobno človeštvo primerjati s pijačemu helotu. Nasprotno, mi korakamo k propadu z odprtimi očmi in izredno jasnostjo. Vemo, kaj bi bilo treba storiti, da se rešimo, toda nismo zmogli akcije, kakor je poudarjal Ferdinand Maurette, ki je govoril o problemu brezposelnosti. Toda človeštvo ni samo nedelavno sprito perečih vprašanj časa, ampak sistematično dela ravno nasprotno od tega, kar spoznava, da je edino pravo. Zelo dobro je rekel Albert Oeri, glavni urednik „Sesler Nachrichten“, ki je govoril o »Omažanih temeljih politike in družbe«, da se posamezne države vedno bolj oprijemljejo gesla: »Stori vsem drugim to, česar ne bi hotel, da bi ti storile one.« Edino sredstvo, da se izognemo katastrofi, se zdi Oeriju takozvani pluralizem (kakor je to imenoval Albert Thibaudet — nam se zdi, da bi se temu bolj primerno reklo »zmerni kolektivizem«), ki bi naj nad vse države postavil takozvano naddržavo. Toda še nikoli se posamezni narodi niso tako ljubosumno oklepali svoje samostojnosti kakor danes. V tem času, ko se poudarja potreba evropske federacije, se vsak narod zabarikaduje za svojo avtoriteto. Zaradi tega je Manuel Salter, profesor politične ekonomije na curški univerzi, zaključil diskusijo drugega dne kongresa s sledečim pozivom na države: »Spametujte se, ali pa ne pustite več kama na kamnu zapadne civilizacije!«

Sloveški nemški arhitekt Erich Mendelsohn, ki je govoril o »Ustvaritelnem smislu krize«, je skušal iz sodobnega kaosa razbrati klice in osnovne smernice novega sveta, ki se poraja. Te potiske vidi Mendelsohn posebno v sodobni arhitekturi. Dočim je stara arhitektura bila usmerjena v reprezentanco in fasado, se nova obrača stran od logike računa in intelektualizma, pa tudi od individualizma in se vrača k intuiciji, to je k primitivnim in uniformnim virom življenja. Fasizem in komunizem se zdita predavatelju samo prehodni stopnji razvoja družbe, ki v bolečinah išče enote.

Dočim se je Mendelsohn obračal proti preteklosti, pa vidi Thibaudet v njenih osobitostih bitno oznako evropske kulture. Ta kultura je od renesance dalje individualistična in je v najostrejšem nesprotstvu s kolektivistično množično miselnostjo Rusije in Amerike. Treba je najti ravnovesje med individualizmom in kolektivizmom, ko je politična forma pa ne more biti obstoječa. Družstvo narodov, ampak nekaj Parlament dela, kakor si ga je zamislil Saint Simon.

Zadnji govornik, profesor Landsberg je poudarjal, da sedanja kriza ni toliko gospodarska kakor duhovna. Treba je nasiti fizični glad množic, ne sme se pa pozabiti, da neprimerno bolj gladuje človeška duša. Ki kriči po novem metafizičnem in moralnem redu, po oživljenju religije, za katero sta fasizem in komunizem samo slabo nadomestilo.

Kakor vidimo, kongres intelektualcev ni povedal nič novega.

Drobne vesti

Suak, 7. junija. Iz Trsta poročajo, da so na Krasu v poslednjih dneh izvedli več hišnih preiskav pri onih gospodarjih, ki so jih pred 14 dnevi, kakor je bilo poročeno nenadno aretirali. Imenoma se navajata posestnika Janez Kob in S. Jelenc iz Katinare. Preiskave pa so se vršile tudi drugod. Očitno bojejo aretirancem naprtili večji proces in iščejo obtežilnega materiala.

Washington, 7. junija. 2. Javnost je zelo iznenadil nenaden odstop generala Dawesa s predsedniškega mesta Reconstruction Financial Corporation. Vzrok odstopa ni znan. Predsednik Hoover je sprejel demisijsko obznanje. Čuje se, da se je Dawes sestal z guvernerjem Federal Reserve Bank Evgenom Mayerjem. Dawes se je vrnil v Chicago, kjer je prevzel vodstvo svoje banke.

Budimpešta, 7. junija. 2. Skupina desetih upokojenih gledaliških igralcev, ki dobivajo samo 42 pengőjev mesečne pokojnine, je dobila včeraj od policije dovoljenje, da sme javno prosjati.

Dunaj, 7. junija. AA. Po poročilu iz Leobna so bili tamkajšnji senci izgedi med nacionalsocialističnimi dijaki in krščansko-socialističnimi mladinci. Na obeh straneh je bilo nekaj oseb ranjenih.

Dunaj, 7. junija. AA. Danes je bil odprt mednarodni kongres skladateljev in avtorjev. Odprtili so prisostvovali predsednik republike, diplomatski zbor, zastopniki vlade in mnogi književniki in skladatelji iz inozemstva. Na kongresu je nad 150 delegatov.

Pariz, 7. junija. AA. V finalu mednarodnega teniskega turnirja je Henri Cochet zmagal nad Italijanom Stefanijem.

London, 7. junija. 2. Iz Nankinga javljajo, da je kitajska vlada sklenila vpostaviti normalne diplomat. odnose s Sovjetsko Rusijo.

Novo mesto

Lepa in tiha slovesnost se je vršila v soboto in nedeljo v bolnišnici usmiljenih bratov v Kandiji. P. Leopold Daneu je v soboto sprejel s posebnim skofovim dovoljenjem v katoliško vero Josipa Hormenka, v nedeljo pa je ta prejel prvo sv. obhajilo. Josip Hormenko je rodom Rus, doma iz Okaninova. Po svetovni vojni je kot ujetnik ostal v naši domovini in sicer biva v Ostrogu pri št. Jerneju. Zadnji čas se v bolnišnici zdravi.

Florijanski trg posebno prod novim Prosvetnim domom je zadnji čas popolnoma spremenil svoje lice. Oči dne do dne postaja lepši. Mestna občina je dala odstraniti del Seidlovega vrta in prostor lepo zravnaviti in otresti skal. korenin in zemlje. Od Prosvetnega doma pa do hiše g. Seidla pa je dala postaviti prav lepo ograjo.

Francosko-nemško gospodarsko sodelovanje

Vprašanje francosko-nemškega sporazuma se mora obravnavati s političnih in gospodarskih vidikov. Od nemške strani so predvsem gospodarski vzroki, ki dajejo vedno povod za ponovno obravnavanje tega vprašanja kljub bojazni v političnem pogledu. Francija pa stavlja v ospredje baš politično stran tega problema.

Politika Francije zadnjih let in tudi v najnovejšem času je pokazala jasno smer. Ustvariti hoče organizacijo Evrope pod francoskim vodstvom ter tako razširiti svoj gospodarski vpliv. Francosko-nemški gospodarski sporazum naj bi bila samo etapa tega razvoja. V tem smislu delujejo na mednarodnih konferencah uradni in privatni delegati Francije in skušajo doseči ta cilj s pomočjo politične, finančne in gospodarske sile.

Francoski gospodarski krogi so že na svetovni gospodarski konferenci leta 1927 omenjali kot organizatorični pripomoček za gospodarsko sodelovanje sistem mednarodnih kartelov pod nadzorstvom Zveze narodov. Mednarodni karteli naj bi si medsebojno razdelili tržišča in izrabili produkcijske možnosti tam, kjer so najcenejše. Kljub razpravam v gospodarskem odboru Zveze narodov in v sejah mednarodne gospodarske zbornice pa ni prišlo v tem pogledu do nikakega vidnega uspeha.

Vedno znova je Francija stavila v ospredje svoje račte, s katerimi bi dosegla svoje namene. Tako je stavil Briand predlog, da se združi Evropa v gospodarskem pogledu kot protipredlog k namerni nemško-avstrijski carinski zvezi. Priporočilo kartelov je bilo v strokovnem mnenju vlade k izjavi gospodarsko-političnega odbora nemško-francoske gospodarske komisije januarja 1932. Končno je zastopal isto mišljenje načrt gospodarske zveze donavskih držav v marcu tega leta, na katerega pa Nemčija pod nobenim pogojem ni pristala, ker je zahtevala ločitev gospodarskih vprašanj od političnih, kar je bilo seveda proti francoskemu načrtu.

S pomočjo raznih zasebnih kartelov, ki naj bi bili podprti od strani držav s carinskimi olajšavami, se naj bi združile manjše države z enakimi ali podobnimi gospodarskimi potrebami v tesnejše zveze. Merodajni vpliv pa naj bi bil v tej zvezi pridržan Franciji.

Ne glede na to, da imamo ravno v zadnjem času, ko se celo največji svetovni koncerni in karteli bore za obstoj, dovolj vzroka dvomiti o gospodarski potrebi in upravičenosti tako razsežnih organizacij, je treba k prej omenjenemu francoskemu predlogu še pripomniti, da je večina manjših držav še nahaja v razvoju. Te države so si komaj usvale lastno industrijo ter niti ne mislijo na to, da bi se radi medsebojno pomoči odpevale samostojnosti industrije, v kolikor se more o tem sploh govoriti. Slično je tudi v pogledu agrarnih držav, ki so v notranji osnovi zelo različne, kar vidimo že iz primera Jugoslavije in Romunije. Ogromne težkoče bi nastale tudi glede organizacije zakonodaje, prometnih sredstev ter denarja, ako bi kdo skušal uvesti enotnost. Stalni spori bi nastajali iz razdelitve carinskih dohodkov in valutnih diferenc zvezanih držav.

Ugoden položaj ima Francija pri svojih načrtih, katerim imperialističnih težej ne moremo vedno odrekati, radi tega, ker je danes skoraj edina država na svetu, ki ima denar in še celo v neobičajni množini. Pomen tega je danes, ko vlada po vsem svetu pomanjkanje denarja, še večji. Zavedati se moramo dejstva, da vsak frank, ki ga Francija izda za podporo ali sanacijo, ni samo dolg, ki ga je treba plačati z obrestmi, ampak koristi tudi v političnem pogledu.

Francoski načrti osnovanja velikih podjetij v južnovzhodni Evropi niso neznan. Pri razdelitvi

tega plena pa hoče biti udeležena vsaka izmed vele-sil. Kljub svoji moči je Francija v vsakem slučaju navezana na sodelovanje s kako drugo državo. Ta druga država pa je Nemčija, ki ima baš v trgovini z Balkanom jako močno pozicijo. Pri sodelovanju z Nemčijo si Francija zamišlja razdelitev posla tako, da bi del materiala ter delovne moči dobavljala Nemčija, Francija pa bi dala kapital ter imela v vsakem slučaju prvo besedo.

Z nemške strani se taki načrti opazujejo z nemikom, kajti industrializacija jugovzhodnih držav je zahteva, na kateri ima Nemčija kot država z največjo trgovino s temi državami mnogo interesov. Znano je, da je francoska trgovina z Balkanom napram nemški neznatna.

Pridemo pa tu k vprašanju podonavske zveze pod francoskim vodstvom. Francija je posodila raznim podonavskim državam precejšnje vsote. Trgovski stiki s temi državami pa so s francoske strani, kakor že prej omenjeno, le neznatni in pasivni. Gospodarski položaj teh držav pa je trenutno tako slab, da obstoja upravičena bojazen, da je posojeni denar ogrožen. Ako hoče Francija rešiti svoja posojila, mora skrbeti za to, da si male države zopet opomorejo in poslanejo zopet zmogljive, plačevati vsaj obresti posojenega kapitala. Pri tem seveda skuša Francija v zasledovanju svojih ciljev dobiti v podonavskih državah ne samo politično, ampak tudi gospodarsko vodstvo. Pri tem se ne ozira na stoletne gospodarske meje in prirodne gospodarske zahteve. V tem smislu je bilo tudi usmerjeno francosko stališče obravnavanja podonavske zveze. V tej zvezi naj bi imela prvo besedo Francija, ki z Donavo nima ničesar skupnega. Nemčija pa, kot podonavska država, ki ima največ trgovskih stikov, pa naj bi bila izločena. Da je to postopanje rodilo v Nemčiji znova mnogo nezaupanja, ni treba posebno poudarjati. Radi tega ni čudno, da se Nemčija vedno zveže z onimi državami, ki nasprotujejo francoskemu stališču.

Če objektivno preudarjamo nemško stališče, moramo priznati, da je nezaupanje upravičeno. Francija zahteva brezpogojni sprejem svojih političnih načel in načrtov. Šele potem naj bi sledilo gospodarsko sodelovanje med obema državama. Francija zahteva garancije, dočim trdi Nemčija, da je že davno izpolnila vse predpogoje za točno odplačevanje dolgov in obrestovanje posojil. Resnica je, da je Nemčija dosedaj točno vršila odplačevanje privatnih posojil v inozemstvu. Poslučuje se danes sicer ugodnosti moratorija (Stillhalteabkommen). Ta položaj pa je logična posledica reparacijskih davkov in vedno bolj naraščajočega nerada v svetovni trgovini. Z vsako prepovedjo uvoza v katerikoli državi je Nemčija posredno ali neposredno prizadela. Če ni izvoza, seveda tudi ni deviz za inozemska plačila. Celotno nemški gospodarski krogi priznavajo, da francoske banke v zadnjem času težje kot kdaj poprej dajejo kredite v inozemstvo. Banke so odvisne od zaupanja uložnikov, ki bi postali takoj nezaupljivi ter bi dvigali naloženi denar, ako bi opazili, da je njihov denar v nevarnosti.

Kljub težkočam, ki danes obstojajo in se bodo še pojavile, mora priti do francosko-nemškega sporazuma, ker je ureditev evropskih razmer v veliki meri od tega odvisna. Na obeh straneh so gotovi krogi, ki imajo od medsebojnega neprijateljstva koristi in radi tega skušajo na položaj kolikor mogoče dolgo časa ohraniti. V državah, ki so namenjene za podonavsko zvezo, imamo slično razne kroge, ki simpatizirajo s to ali drugo skupino. Zavedati se moramo, da je Francija najmočnejši politični zaveznik naše države, ker nas rabi. Nemčija spada med največje odjemalce naših agrarnih pridelkov. Ugoden razvoj obeh držav pomeni za nas enako.

Francozi o tekmi v Belgradu

Pariz, 7. junija. AA. Pariški sportni list „L'Auto“ priobčuje poročilo o nogometni tekmi med Francijo in Jugoslavijo v Belgradu in pravi med drugim, da so bili francoski igralci v prvem polčasu ravnopravni Jugoslovancem, v drugem polčasu pa je bilo opaziti, da so trudni od dolge poti.

V tem polčasu so bili Jugoslovani boljši, po njihovem drugem голу je bilo videti, kakor da bodo Francoze celo pogazili. Ti pa so se pred koncem vendarle zbrali in se rešili še hujšega poraza.

List „Le Soir“ v obširnem poročilu o tekmi pravi, da je treba v prvi vrsti poudariti, da so bili Francozi v Belgradu sijajno sprejeti. O igri sami pa navajajo, da bi bila francoska reprezentanca lahko odnesla neodločen izid, ako bi bil njen napad boljši, saj je moštvo zadnjih 20 minut bilo v stalnem napadu.

O Jugoslovanih trdi list, da igrajo dobro, vendar nekoliko preostro. Njihov napad je bil pred nasprotnikom golom hladnokrvnejši. Našim halom se je treba zahvaliti, da nismo bili še hujše poraženi.

Šolski zdravstveni urad mesta Bern.

Bern, 28. jan. 1932

Titl.

Odboru za pobijanje golšavosti

Sisak.

Naprosili ste me, da bi Vam poročal o naših izkustvih, ki smo jih dosegli tekom zadnjega polletja pri šolski mladini s sisaske mineralno vodo, ki ste nam jo stavili na razpolago. Četudi je rok precej kratek, se vendar že danes da presoditi uspešnost uporabe te mineralne vode pri pobijanju golšavosti in sploh pri profilaktiki golše.

Najprej je reba pripomniti, da se vodi v Bernu že 12 let med šolsko mladino intenzivno pobijanje golšavosti. V tej dobi so se za raziskavanja uveljavila temeljna načela, po katerih se loči golšavost s povečano od golšavosti z normalno žlezotičnico. Iz poročila, ki sem Vam ga že poslal, je razvidno, v koliki meri je bila razširjena golšavost pred to akcijo. Tekom 15 let smo preizkusili večje število jednih preparatov in sicer takih, ki so bili združeni s soljo ali pa z raznimi organskimi tvari. Ze pred 12 leti smo v diskusiji s tukajšnjimi zdravniki naglašali, da v splošno ni važno, v kakšni obliki se jod uporablja. Pri vseh oblikah so učinki približno enaki. Izkazalo pa se je, da je precej ugodnejša zveza joda s soljo in tako smo ostali doslej pri predpisovanju jodnatrja in jodkalijske.

Te pripombe niso popolnoma brezpomembne z ozirom na to, da bi lahko tudi glede sisaske mineralne vode nastopila različna mnenja.

Kar se tiče doze joda v sisaske mineralni vodi, treba poudarjati, da odgovarja približno količini naših doslej preizkušenih jodovih preparatov, to je kozarec sisaske mineralne vode 0.0005 gr joda kakor ena tableta Majova dr. Wander, ki jo dnevno izdajamo v šolah.

Vodo otroci radi uživajo in v tem pogledu nismo imeli nobenih težav.

Kakšni so bili rezultati pri pobijanju golšavosti?

Sisaske mineralno vodo smo dajali ca. 250 otrokom od 6—15. leta. Od teh otrok se jih je prej lečilo precejšnje število že z raznimi drugimi jodovimi preparati. Pri ocenitvi sisaske mineralne vode je to brez pomena, kajti važna je samo ugotovitev, če ima sisaska voda iste učinke kakor drugi jodovi preparati. Brez joda bi pri uporabi sisaske vode pri nekaterih otrocih zopet nastopila golšavost v prejšnji obliki. Ugotoviti je bilo torej potrebno, če sisaska voda lahko prepreči tvorbo golše in če lahko odpravi že nastale golše odnosno povečane ščitaste žleze.

O tem Vam lahko sporočimo naslednje:

1. Izkazalo se je, da oni otroci, ki pri preiskavi niso imeli golše, po polletnem zauživanju sisaske vode tudi niso pokazali nobenih znakov tega obolenja ali z drugimi besedami, da je otroke pred golšavostjo ravno tako obušala sisaska voda, kakor poprej preparat Majova. Sisaski vodi se torej profilaktični učinek ne more odrekniti.

2. Vpliv na povečane ščitaste žleze se pri vseh jednih preparatih precej težko presodi, ker je težko pregledati prehode med preiskavami. Pri nekaterih otrocih se je po uporabi sisaske vode povečana žleza vrnila v normalno obliko, pri drugih pa ni bilo sprememb. Po naših dolgoletnih izkustvih nam je znano, da ima povečana ščitasta žleza čisto znatno resistenco. Mogoče odgovarja to povečanje žlez sploh normalnemu stanju gotovih ljudi in da se z znanjstvom ne more računati tudi pri večjih količinah joda.

3. Na običajne odebline je v splošnem sisaska voda ugodno vplivala. V večini primerov se je ugotovilo normaliziranje, bilo pa je seveda tudi nekaj neuspehov, kar se splošno dogaja pri vseh jednih medikamentih.

4. Vzlaste odebline so reagirale v splošnem na enak način, kakor pri drugih jodovih preparatih, to je slabo. Na trde vzle sploh ni vplivalo, pri mehkejših pa se je videlo zboljšanje.

5. Kakšnih slabih vplivov v smislu preobčutljivosti proti jodu se doslej pri uporabi sisaske vode ni opazilo.

Upam, da sem Vam dal s tem dovolj značilnosti in beležim

z velespoštovanjem

Dr. P. Lauener, s. r.

Nov davčni zakon v Ameriki

Newyork, 7. maja. tg. Predsednik Hoover je danes podpisal davčni zakon, s katerim se nameravajo zvišati dohodki države za 1 milijardo 118 milijonov dolarjev. Zakon stopi v veljavo 21. junija. Ceni se, da znaša sedaj proračunski primanjkljaj 2 milijardi 707 milijonov dolarjev.

Razburjenje v Italiji

Rim, 7. junija, tg. Razburjenje radi nameravane atentata na Mussolinija narašča vedno bolj, odkar so se v listih objavile izjave in priznanja atentatorja. Listi silno ostro pišejo proti gostoljubnosti, katero izkazuje Francija italijanskim političnim emigrantom. Pravijo, da naj Francija pravilno ceni vrednost italijanskega prijateljstva, ki se ne more obenem gojiti in izdati.

Zapustil me je danes nenadoma moj preljubljeni soprog

dr. Martin Šribar

veleposestnik.

Pogreb dragega pokojnika bo v četrtek, dne 9. junija ob 5 popoldne iz hiše žalosti na pokopališče Sv. Kancijana v Zalcu.

Sv. maša zadušnica se bo brala v Marijini cerkvi v Petrovčah v petek, dne 10. junija ob 6 zjutraj.

V Drešinji vasi, dne 7. junija 1932.

Žalujoča soproga Terezija Šribarjeva.

Brez posebnega obvestila.

Msgr. Ivan Vreže - 70letnik

Maribor, 7. junija.

Kdo bi si mislil, kdor pozna njegovo mladostno življenjsko vztrajnost in čilost. Sedem križev! In z velikim ljudskim nasmeškom na ustnicah. Sedem križev! In vsako nedeljo vršev v mariborski okolici dolžnosti priljubljenega župnikovega pomagala. Sedem križev! In moči, veselja in zdravja, kakor ga je celo pri mladini redko najti. Da! Msgr. Janez Vreže, upokojeni profesor verouka na tukajšnjem drž. učiteljskem, vneti varuh čudovito lepe romanske postojanke Sv. Roka nad Šmarjem pri Jelšah, zanosen in ognjevit lavantinski propovednik, da malo takšnih večeraj, danes ter jutri in da množice vernega lavantinskega ljudstva s toplim občutjem, noraženo prevzetostjo prisluškujejo njegovi osvajajoči in lepi besedi, je pred sedemdesetimi leti, dne 4. junija zagledal v Šmarju pri Jelšah svetlobo božjega solca. Potem pa je šel in preromal bridko po slovenskega človeka, dovršil gimnazijske študije, vstopil v mariborsko bogoslovje in bil dne 16. julija 1888 posvečen. Kaplanoval je najprej v Šmartnem pri Slovenjgradcu od 11. julija 1889 do 30. aprila 1891, potem pa v Jaremini do 24. oktobra 1891, nakar je nastopil mesto kornega vikarja v Mariboru, katero službo je opravljal do 30. avgusta 1892, ko je postal katehet na tukajšnji mestni deški šoli in katehoval celih devet let na tem zavodu, nakar je bil imenovan za suplenta na tukajšnjem moškem učiteljskem in pozneje 15. dec. 1899 za profesorja istotam. Vzporodno je bil od leta 1899 do 1906 prefekt v dijaškem soseski ter prirastel k srcu dijaških mladincev s svojo ljubeznivostjo, dobrohotnostjo in prisrčnostjo, tako da bo živel v njenem trajnem prijetnem spominu. Leta 1926 je šel v zaslužni pokoj ter postal 20. aprila za svoje številne zasluge na vzgojnem in dušebrižniškem polju monsignor. Ze leta 1907 pa je bil imenovan za duhovnega svetnika.

Msgr. Ivan Vreže pa ne uživa svojega pokoja; on je vedno na delu. V vseh župnijah je dobrodošel, povsod ga radi imajo. Msgr. Ivan Vreže ne odneha nikdar prošnji duhovnih sobratov, če je treba v napornem dušebrižniškem delu priskočiti na pomoč. Iz župnije v župnijo potuje ter oznanja s svojo ognjevitostjo, zanosito in vzvišeno besedo resnice božje. Tako globoko je zasidran msgr. Vreže v vsej svoji dobroti, ljubeznivosti in ljudomilosti, da je med najpriljubljenjšimi in najbolj zaželenimi v vrstah duhovnih sobratov, brez števila znancev in prijateljev ter širokih plasti lavantinskega vernega ljudstva. Vsa vztrajnost v slovenskem duhu je bil v svojem narodnem in slovenskem ljudskem mišljenju neomajen kakor hrast, neustrašen in odločen. Odtod vračana ljubezen, zvestoba in spoštovanje. Mladinoljub, človek, dobričina. To je kratka označba slavljencevega bistva, ki je vse naše, vse slovensko, vse ljudsko. Koliko je prijatelj, ki se ga spominjajo ob sedmerih križih s prisrčnimi voščili in čestitkami? Brez števila jih je. Tudi mi se uvrščamo v vrste voščilcev in kličemo vrlenu in odličnemu slavljencu: Živijo še na mnoga mnoga leta.

Pogreb Josipa Zdolška

Vransko, 6. junija.

Danes je spremil vranski okraj sodnega svetnika Zdolška k večnemu počitku. Najlepše je bilo, da so se tega pogreba udeležili zastopniki vsega vranskega okraja, med njimi v prvi vrsti nekateri župani, posebno pa starši in šolska mladina. Okrožno sodišče v Celju je radi službenega zaposlenja predsednika tega sodišča g. dr. Vidoviča, zastopal s. o. s. g. Premšchak, ki sta ga spremljala predstojnik okr. sodišča v Laškem g. Arnolt Pernat in g. sodnik Radej. Pod vodstvom vodje okrajnega sodišča in Vranskem g. Karla Potrale se je pogreba udeležilo celokupno osebje tega sodišča. Pogreba se je udeležil tudi bivši gent okrajnega zastopa g. Maks Čukala in bivši župan občine Sv. Jeronim g. Ferme Franc, kakor tudi župan občine Sv. Jurij ob Taboru g. Bričnik Vinko in župan občine Vransko g. Josip Lavrič. Prostovoljni gasilski društvi iz Vranskega in Prekopa sta spremila svojega podpornega člana na njegovi zadnji poti in ga položili v s spomladnim zelenjem okrašen grob. V posebnem obilni udeležbi so se pogreba udeležili Vranščani, med katerimi so bili tudi gg. Ev. Šerko, Ottenschlager Anton, bivši župan na Vranskem in Karol Košenina, posestnik in občinski odbornik na Vranskem, dalje učiteljstvo s šolskim upraviteljem g. Ivanom Urekom, orožništvo in finančna straža.

Pogreb je vodil g. dekan Preskar z asistenco g. župnika dr. Mörla in g. kaplana Kodriča. Pred hišo žalosti in na pokopališču so zapeli združeni vranski pevski zbori dve žalostinki. Na grobu se je poslovil od svojega tovariša z lepim govorom s. o. s. v Celju g. Premšchak in v svojem govoru posebno poudarjal vrline umrlega, kot pravičnega in vzornega sodnika.

S tem je odšel od nas človek. Ne tak povprečen človek in osebnost, ki igra v javnosti morda veliko vlogo, temveč človek, ki je bil predstavitelj in izvršitelj pravice, resnice in najprijaznejše vdanosti do svojega Boga.

Naša akademska anketa

VI.

Vprašanje, ki se zdi na prvi pogled neutemeljeno in odveč, vprašanje, ki bi moralo biti žaljivo za vsakega mladega inteligenta, če — bi bilo res neosnovano.

Molk — štiri ali pet odgovorov ste dobili vsega skupaj — dokazuje, da ste pravo zadeli in da je Vase vprašanje problem, čigar nujnost in upravičenost ne dopuščata, da bi se ga rešilo s frazo, ki jo izreka užaljena domišljavost. In vsako besedičenje o borbenosti in idealnosti mladine naših dni, katera menda kar gori od navdušenja in iskanja novih idej in ciljev, je prazno. Zakaj resnica, katere ne bomo ovrgli s frazarijem in s sobo tepnega otroka, je ta-le:

Res je, da nismo, izvemši posameznikov, niti sposobni ustvariti kaj novega, kaj velikega, mi nismo niti dovoljni ne za stare ne za nove ideje. In če se že z visokodolnimi besedami navdušujemo za kak ideal, delamo to ponajveč le zavoljo tega, ker upamo, da bomo potom ideje lažje dosegli svoj cilj, ki je: kruh, to je dober družabni položaj, ženska, vino, brezdelje.

Zakaj smo taki, oziroma, kako smo prišli do te svoje duševne impotence, bom povedal, če mi bo dovoljeno, družič.

S. M. cand. nihl.

Slovenske gorice so spregovorile

Sv. Trojica v Slov. goricah, 6. junija.

Včerašnji dekanjski evharistični shod je sijajno uspel. Lenarska dekanija je pokazala svojo živo vero v evharističnega Boga. Ta prelepi kosček slovenske zemlje, ki ga ogrožajo tokovi verskega indiferentizma in nestrpnost naših sosedov onkraj Mure, je večeraj javno in jasno izpovedal, da vidi rešitev iz vseh nevarnosti in kriz le v praktičnem krščanstvu, ki mu je ognjišče in duša ravno zakrament svetega Rešnjega Telesa.

Vse župnije in dekaniji so se pripravile na shod s tridnevnic v čast božjemu Srcu. Posebno lepa tridnevnic je bila pri Sv. Troh kraljih v benediktinski župniji, ki sta jo vodila p. Bonaventura in p. Mansuet, kapucina iz Maribora. V soboto zvečer so peli zvonomi vseh cerkva in kresovi so zaplamljeni po gričih. V nedeljo zjutraj so tisoči vernikov, organiziranih v Apostolstvu mož in Marijinih družbah, pristopili k obhajilni mizi in potem so se med pritkavanjem zvonov začele iz vseh župnij pomikati procesije proti Sv. Trojici. Od vseh strani so prišli s svojimi dušnimi pastirji: Negovci s svojim silvolasom g. Bračkovcem, Antonejčevci z g. Skofom, Senturperčani z g. kaplanom Krajncem, Šentlenarčani z novim g. župnikom Sinkom, od Sv. Ane jih je pripeljal g. Šeško, od Sv. Jurja g. Bozina, od Sv. Benedikta g. Gomilšek in kaplan Boštele; in še od Marije Snežne so prišli in iz drugih oddaljenih krajev, kljub dežju, ki je rosil z vedno večjo vztrajnostjo. Ponosna romarska cerkev sv. Trojice je bila nabito polna, mnogo ljudi je moralo ostati zunaj. Ves trg je bil v zastavah in slavoloki so krasili ceste. Od jutra je bilo izpostavljeno Najsvetejše, belo oblečene deklice so opravljale častno stražo, Marijin vrtec je pristopil skupno k sv. obhajilu. Ob 10 je imel slovesno pridigo v namen presvete Evharistije g. stolni dekan dr. Maks Vraber, po pridigi pa pontifikalno sv. mašo, med katero je ubrano pel moški zbor 45 pevcev iz Sv. Benedikta, Sv. Antona

in St. Ruperta. Nebo nam je bilo naklonjeno, opoldne je solnce predrla oblake in popoldne je vsa pokrajina z ljudmi vred radostno valovila v jasni in vedrosti svojemu Bogu v pozdrav.

Popoldne so prihitele še nove množice. Ob pol 3 je imel v cerkvi pridigo g. stolni kanonik dr. Čukala, ki je opozoril na novo okrožnico sv. očeta in poudarjal pomen presvete Evharistije za naše družinsko in javno življenje; na samostanskem prostoru pa je istočasno dekanjski upravitelj g. Gomilšek z ognjevitim poudarkom govoril našim verskim organizacijam o Srcu Jezusovem v sveti hostiji, ki je vez ljubezni in miru med možem in ženo ter moč in sladkost devičnih duš. Po pridigi se je razvila veličastna procesija z Najsvetejšim, katero je nosil stolni dekan dr. Vraber ob asistenci 14 duhovnikov. Ponosno so vihrale zastave in bandera, ko se je nad 4000 glav množica našega vernega slovenskega ljudstva uvrstila v sprevod, kakršnega naši kraji še niso videli. K nebu se je dvigala molitev kot vonj kadila, mogočne pesmi so donele in srebrno zvončkanje je klicalo verna srca na kolena pred Jezusom v sveti hostiji. Vse hiše so okrasile okna s cvetjem in lučkami, vsa kolena so se upognila pred veličino božje ponižne ljubezni. Sami so se sodili tisti maloštevilni neolikanci, ki so se napol nagi producirali in iz zivalno trdih nog gledali procesijo. Če že nimajo vere, bi pričakovali od njih vsaj nekoliko takta. Slovenci smo in ostanemo veren narod, Jezusovo Srcu je najboljši vzgojitelj in vzor mladine, po njegovi besedi in zgledu hočemo dati cesarju kar je cesarjevega in Bogu kar je božjega. Tako smo obljubili, ko se je po vrnitvi v cerkev vsa dekanija posvetila božjemu Srcu in so pevci za zaključek mogočno zapeli himno »Povsod Bogac!

Sv. Trojica je govorila. Pokazala je, da prebiva v lepih Slovenskih goricah ob ogroženih severni meji rod, ki hoče ostati zvest Bogu in domovini vedno in povsod. — Abe.

Poljska razstava na velesejmu

Ljubljana, 8. junija 1932.

Poleg ostalih zanimivosti je letošnji ljubljanski velesejem prinesel zlasti za naše gospodarske kroge nad vse važno informativno in propagandno razstavo Poljske, ki se nam je predstavila zlasti s težko industrijo. Razstavo je aranziral svetnik poljskega poslanstva dr. Lubaczewski. Vsa razstava ne stremi toliko za realnimi trgovskimi zaključki, kakor za tem, da informira našo javnost in zlasti industrijo, s čim nam lahko Poljska prav tako dobro postreže kakor druge države. Kot vodilo si je postavila poljska industrija na našem trgu geslo, da nikakor ne sme konkurirati z našo domaćo in nastajajočo industrijo, pač pa skuša zavzeti tudi pri nas mesto, ki so ga med našimi državami uvoznici zavzele druge države. In brez dvoma je pravilno, če se postavi naše trgovstvo in industrija na stališče, da raje uvažuje industrijske izdelke iz Poljske, kakor od drugih. V dosedanjem medsebojnem izmenjavanju industrijskih izdelkov, polizdelkov in srovin med Jugoslavijo in Poljsko moremo opaziti šele prve skromne začetke, vendar je gotovo, da se bo to medsebojno izmenjavanje lahko močno povečalo, čimbolj bomo spoznavali medsebojne potrebe in medsebojno produkcijo. Tako je n. pr. lani uvozila Jugoslavija iz Poljske le za 67 milijonov Din blaga, torej le za 1.39% vrednosti vsega našega uvoza. Iz Poljske uvažamo trgovinske izdelke, tekstilne in kmetijske stroje, premog, parafin, juto itd. Na Poljsko pa izvažamo rude, suho in sveže sadje, vino, kože, ribe itd. Lani smo izvozili na Poljsko za 50 milijonov Din blaga, kar je seveda mnogo premalo, le 1.04% vsega poljskega uvoza, pri čemer naš izvoz kljub premelemu uvozu iz Poljske ni niti dosegel vrednosti uvoza.

Poljska razstava je nameščena takoj v prvem paviljonu na desno od glavnega vhoda in ima tri dele. V prvem je razstavila poljska težka industrija, ki se je predstavila v prvi vrsti le s fotografijami izdelkov in svojih tovarn. Omeniti moramo tovarno vagonov, lokomotiv, tramvajskih vozov itd. Ta tovarna je postala zlasti sedaj, ko so se nam odpovedale nemške reparacije, važna za naše železnice. Prejšnja leta je dobavila večje število lokomotiv za Maroko in Belgijo. V poštev bi prišla tudi za dobavo novih tramvajskih vozov za Ljubljano, ki bodo menda cenejši kakor do sedaj nabavljeni vozovi. Razstavila je tudi državna jeklarna, ki je zgradila od sedaj že dva mostova na splitski progi in nekaj mostov v Srbiji. Neverjetno pa so se osvoobodili Poljaki kar se tiče telefonske in radio-industrije. Izdelki te tovarne, ki jo je zgradila država pred nekaj leti in katera je zgrajena po najmodernejših principih, lahko konkurirajo izdelkom nemških tovarn, na katere smo bili dosedaj po večini navezani. Med radio aparati moramo omeniti detektor z zvoničnikom, v katerem je montirana ojačevalna naprava, tako da odleže detektor za povprečen radio aparat. Cena tega detektorja z zvoničnikom vred pa na Poljskem ne presega 600 Din

Koja s poljske razstave, razstavljena je strojna tovarna, ki so jo ustanovili Poljaki, ki so se vrnili iz Amerike.

in država prodaja te detektorje na pošlah in sicer na obroke, ki se plačujejo na 2 leti. Zato je razumljivo, da so jih prav radi tega prodali na Poljskem že 40 tisoč. Med razstavljenimi slikami vise lepe preproge, izdelek poljske domače obrti, ki so prav krasne in trpežne in katere dokazujejo visoko stopnjo poljske domače obrti. V drugem delu, v rotundi, je prirejena tujsko-prometna razstava Poljske, ki priseljeni obiskovalce z izredno uspešnimi lepaki, ki dokazujejo veliko sposobnost poljskih grafičarjev. V tretjem delu pa najdemo poljsko industrijo konopljenih, lanenih in jutilnih izdelkov, izdelke tovarne eksploziv, poljskega sindikata petroleja, državne tovarne kemičnih izdelkov in druge. Nad vse zanimiva je koja, v kateri so razstavili Poljaki, ki so se vrnili iz Amerike in ki so postavili v bližini Varšave mogočno in kar najbolj moderno urejeno strojno tovarno, ki je na našem velesejmu tudi razstavila komplicirano strojno. Ti Poljaki, nekdanji Američani, tvorijo nekakšno zadružno in so si s pomočjo lastnega prihranjenega denarja in s pomočjo tovarišev, ki žive še v Ameriki, postavili to tovarno, v kateri sedaj sami delajo v svoj dobrobit in korist svoje domovine.

Prepričani smo, da bo razstava bratske Poljske, ki je prvič pokazala pri nas izdelke iz svoje industrije, dobro uspešna in pripomogla medsebojnemu spoznavanju in izmenjavanju dobrin. Za naprej pa se pripravljajo specialne razstave iz posameznih industrijskih panog, ki bodo še bolj jasno osvetlile poljsko industrijo in pospešile medsebojne trgovske zveze.

Veliko delo za naš tujski promet

Ljubljana, 7. junija.

Zveza za tujski promet je lani vzprijelo grozeče depresije tujskega prometa, ki pa je k sreči izostala, kakor smo poročali večeraj, svoje propagandno delo znatno poglobila, v čemer je tudi vzrok, da se je pri nas tujski promet lani obdržal na isti višini. Zveza je bila v ozkih stikih z oblastmi in javnimi institucijami za tujski promet. Večletno sodelovanje Zveze s Putnikom je bilo Zvezi v korist in je prineslo lani odlične uspehe za naš tujski promet.

Opogumljeni radi ugodnosti carinskega in davčnega značaja, so naši hotelirji lani pričeli razvijati zelo veliko gradbeno agilitno. Obžalovati je le, da so marsikateri podjetniki prišli pri tem v finančne težkoče, ki jih še poveča denarna kriza. Zaprta na finančnem trgu meseca septembra je ta položaj še povečala. Kar so davčne in finančne olajšave napravile dobrega, to so pokvarile visoke obresti, ki jih morajo naši hotelirji plačevati denarnim zavodom. Če se hoče naša hotelska industrija uspešno razvijati, so ji potrebni cenen krediti. Potrebno bi bilo ustanoviti močan kreditni zavod, v katerem bi se udeležila z velikim kapitalom država in ki bi dala možnost hotelirstvu, da svoje stare dolgeve likvidira z novimi po nižjih obrestih.

Zveza je dajala interesentom nasvete o zgradbah in adaptacijah, informacije o carinskih in davčnih zadevah ter je posredovala glede avtorskih pravic pri izvajanju glasbenih del. Okrajna glavarstva so vpraševala Zvezo radi izdaje gostilniških koncesij. Zveza je podpirala le take prošnje, ki so se obvezali, da bodo prostore primerno opremili in da bodo imeli najmanj tri sobe za prenočevanje tujcev.

Zveza je prosila železniško ravnateljstvo, naj

elektrificira one postaje, ki pridejo v poštev za tujski promet, kar je ravnateljstvo obljubilo, da bo po finančni možnosti tudi storilo. Dalje je dajala Zveza pobudo za vodovodne zgradbe v zdraviliščih in letoviščih in dosegla, da se zdravilišča ne smejo regulirati brez pregleda banke uprave. Mnogo se je Zveza zanimala za vprašanje naših cest ter veliko dosegla za njihovo izboljšanje. — Inicijativno je Zveza posredovala tudi radi zgradbe aerodroma v Ljubljani. Stremela je dalje, da se osnuje v vsakem letoviškem kraju tujsko prometno društvo. Taka društva so se osnovala lani v Cerknici, na Brezjah, v Begunjah na Gorenjskem in na Jesenicah.

Lani je bilo v Zvezi večanjih 60 članic, med katerimi ni bilo nobene fizične, nego le pravne osebe. Med člani je bilo 9 zdravilišč in kopališč, dve avtonomni mesti, to je Ljubljana in Celje, dve mesti, 6 korporacij, ostalo pa so razna društva in zveze, med katerimi so v večini razna olepševalna društva in tujsko-prometna društva ter društva SPD.

Zimski sport je smatrala Zveza za zelo uspešno tujsko prometno propagandno sredstvo. Podpirala je zimsko-sportne tekme v Rohinju januarja in februarja 1931. Zimsko-sportno zvezo in druga slična zimsko-sportna združenja. Dalje se je Zveza v interesu povzdige našega tujskega prometa udeleževala mnogih zborovanj sličnih organizacij v državi ter konferenc. Zastopnik Zveze je potoval v interesu našega tujskega prometa še v Solnograd in na Dunaj ter tam navezal stike.

Veliko je bilo lani propagandno delovanje Zveze, ki je bilo celo poglobljeno in posplošeno. Zlasti ni Zveza zanemarjala propagande v inozemstvu. Lani je Zveza izdala 26.000 informativnih tiskovin in sicer v sedmih tujih jezikih, dalje

ODOL
zobna pasta
dnevno uporabljena
prepreči zoperno
pobarvilo zob, in
slab duh ust.

15.000 prospektov v štirih jezikih in prospekt za Bohinj v 3000 izvodih. Nova propagandna brošura o naših važnejših letoviščih je izšla v 7000 izvodih in je bila tiskana v štirih jezikih. V zalogi pa ima Zveza še propagandni material iz prejšnjih let. Lani se je Zveza udeležila tujsko-prometne razstave na velesejmu, za katero je nabavila mnogo lepega in novega materiala ter je imela s tem velik uspeh. Udeležila se je že letos novih razstav, tako razstave v Zagrebu in sedanjo na velesejmu. S slikami in drugim materialom pa se je udeležila še razstav v Lipskem, na Dunaju, v Pragi, Budimpešti, Poznanju, Koppenhagenu in Varšavi.

Za propagando je izdala lani Zveza skupno 202.000 Din, podpor za kritje teh stroškov pa je prejela 117.000 Din. Tujsko-prometnim organizacijam je dala lani Zveza 34.000 Din podpor. S pomočjo Putnika je lani Zveza organizirala več poučnih potovanj k nam in pripravila vse za doštosten sprejem.

Poročilo omenja zelo veliko vlogo, ki jo je imelo pri propagandi za naše kraje naše časopisje ter se o njegovi vlogi nad vse laskavo izraža. Potniški urad in biljetarnica sta imela lani razveseljivo lep uspeh. Dalje je Zveza organizirala tudi prodajo časopisja in potniške literature na kolodvorih in v letoviščih. Bilanca dela Zveze je torej nad vse častna in mora javnost tej važni instituciji izreči vse priznanje.

Strašna nakana pijanega moža

Murska Sobotna, 6. junija.

Kosova hiša na Krajini spada med tiste mnoge, v katerih ni božjega miru in tudi božjega blagoslova ne. Mož in žena sta se dan za dnem prepirala. Večino preprirov je zagrešil nesrečni alkohol, katerega si je mož v veliki meri privoščil. V pijanosti je često kar podiviljal. To je na ženo tako vplivalo, da je zbolela.

Da bi imela žena vsaj ponoči mir, se je izselila iz sobe. Z otroki vred se je skrila na podstrežje drvarnice, da bi tam spala. Mož je tudi tam ni pustil pri miru. V pijanosti je šel v drvarnico in je tam pod ženo ter deo zažgal drva in drugo suhljad. Žena in otroci so začeli kričati, ko so videli, kaj se pod njimi godi. Krik je privabil v drvarnico sosede, ki so plamen pogasili in tako ženo in otroke rešili gotove smrti... Brezsrčnega moža je oblast zaprla.

Utopljeni otrok najden

Kranj, 7. junija.

V včerašnjem poročilu o 5letnem Vladku Ažmanu, ki je v nedeljo popoldne utonil v Savi v kanalu, smo omenili, da se iskanje nadaljuje. Tako so v ponedeljek popoldne ukrenili vse potrebno, da so mogli še enkrat preiskati kanal. Približno ob 1 ponoči so pri Majdičevi elektrarni odprli vse zatvornice, tako da je ostalo vode samo še 10 cm. Iskanje se je moralo vršiti ponoči, ker podnevi daje Majdičeva elektrarna tok raznim tovarnam in prihaja ponoči tok vpoštev le za razsvetljavo. To noč pa je Majdičeva elektrarna počivala in sta elektrnično silo Kranj in okolica dobivala iz Mayerjeve elektrarne. Iskanje v izpraznjenem kanalu je bilo uspešno in okrog 4 so našli dečka kakih 200 korakov nad zatvornicami elektrarne in sicer ob desnem bregu kanala. Otrok so prenesli na dom in ga položili na mrtvaški oder.

Svatje med zapornimi vodnimi curki

Ptuj, 7. junija.

Preteklo nedeljo se je vršila v Cirkovcih na Dravskem polju poroka Antona Brenčlova, sina uglednega posestnika iz Zupeče vasi, in Terezije Frangeš, ocerke posestnika iz Spodnjih Jablane. Kakor je to starodaven običaj, je moral ženin odkupiti svojo nevesto od jablanskih fantov, ki so mu zaprli cesto z verigo. Stalo ga je to po dolgem barantanju 250 Din, nakar so svatje veselo oddrli na okrašenih kolesih proti Cirkovcem v cerkev, ne sluteč, kako presenečenje jim pripravljajo vrli cirkovski fantje. Nenadoma je namreč blizu cerkve bruhal pred vozovi močan curek vode ter jim zaprl pot naprej. Tudi obratni se niso mogli, ker jim je med tem povratek zaprl še drugi curek. Fantje iz Cirkove so pričakali svate ob cesti z motorno brizgalno ter jih obdali s takim mokrim zapornim ognjem, da je bilo nemogoče čez zapreko dalje, ker bi bili svatje mokri kakor miši. Hočeš nočeš so se morali spustiti v nova pogajanja, ki so po daljšem barantanju dosegla uspeh. Cirkovski fantje, ki so nastavili prvotno odkupnino na 5000 Din, so pokazali veliko popustljivost napram očetom starčinam, ki sta vodila pogajanja, nato se domenila nazadnje za znesek 250 Din. Takoj nato se je motorka ustavila in pot je bila prosta. Zanimivemu in originalnemu prizoru je prisostvovalo sila mnogo ljudi, ki so se imenitno zabavali ob pogledu na okižane vozove in svate, obkoljene od vodnih curkov.

Ljubljana

Zaradi noža - 4 leta ječe

Zalostni dogodek v Ihanu pred sodiščem

Ljubljana, 7. junija.

Obtoženo je bilo, da je obtožene rabil nož, ki je nevarno orodje, in da je pokazal posebno surovost, tako je danes predsednik malega senata dr. Ernest Kober utemeljeval sodbo, s katero je bil 22 letni plesarski pomočnik Ignacij Dime, doma iz Depalje vasi pri Domžalah, obsojen na štiri leta robije, v izgubo stroškov državljskih pravice za pet let in v plačilo stroškov kazenskega postopanja. — Ozadje žalostnemu in obsojenemu vrednemu dogodka je bilo kratko naslednje:

Letos na sv. Jurija nedeljo 24. aprila sta okoli 6 zvečer šla Andrej Lenček in Anton Dragar, ki je peljal svoje kolo, po cesti iz Ihanu domov. Pri Hribarjevi hiši sta ju dohitela na kolesu brata Nace in Miha Dime. Voščili so si najprej »Dober dan!«. Nato je pa Dragar kratko pripomnil: »Marš s ceste! Oba brata je to razjarilo, stopila sta s kolesa in nastal je hud spopad. Ignacij Dime je potegnil 7 cm dolg nož in začel z njim mahati naokrog. Lenček se je umaknil, a Dragarja je močan sunk zadel v levo ramo pod ključnico. Sunk je bil usoden. Nož je zadel globoko v prsa in prerezal žile odvodnice, tako da je Dragar čez nekaj minut umrl radi izkrvavitve. Brata Dime sta sedla na kolo, prav tako tudi hudo ranjeni Dragar. Ta pa se je nedaleč od Hribarjeve hiše zvrnil v travo in obledel. Hribarjevi so ranjenca prenesli na dom, kjer je izdihnil.

Sprva sta bila v kazenski preiskavi zaradi uboja oboja brata, toda proti Mihi je bilo postopanje ustavljeno. Državni tožilec dr. Hinko Lučovnik je le Ignacija obtožil zločina uboja in danes je bila razmeroma prav kratka razprava.

Obtoženi Ignacij je med drugim pripomnil: »Ne morem se spominjati, da bi bil vedel nož in sunil Dragarja. Moj brat mi je to povedal.«

Priča Andrej Lenček je v podrobnostih opisal dogodek in omenil: »Dragar je sedel na kolo in zaklical: Prijatelj, kaj si mi sedaj naredil?! Nace pa je odvrnil: Boš že videl, kaj se pravi marš s ceste.«

Učence ljudske šole, 12 letni Marko Hribar, je bil očividec spopadu. V prav priprosti in jasni besedah je povedal sodnikom razvoj spopada. Potrdil je tudi, da je obtožene na kolesu rabil gorenje besede. Hitel je k očetu in mu povedal, da se na cesti tepe. Oče Hribar je potem Dragarju pomagal, kolikor je mogel.

Predsednik senata je nato čital razne izpovedbe prič, ki so opazovale gostilniški prepri zaradi kolesa. Ta prepri je nastal zato, ker je posestnik Močnik vzel Dimevo kolo in se odpeljal. Nato se je vrnil nazaj. Dime pa sta trdila, da je kolo pokvaril in da zahtevata odškodnino. Močno so se vsi trije prerekali. Miha je šel celo domov po dolg nož in ga izročil bratu Nacetu. Priča Josip Urbanja je prislovil v preiskavi: »Obtožene je Močnik grozil. Rekel mu je: Vzel ti bom glavo, če ne plašaš škodo.« Močnika so pozneje spravili v magacin, brata pa sta odšla iz gostilne. Kakor so orožniki navedli v ovadbi, sta po krvavem spopadu brata Dime popivala po gostilnah v Domžalah in se je obtožene bahal: »Tako sem ga sunil, da se je kar za prsa prijel.« Ignacij Dragar se je drugi dan, 25. aprila, sam javil orožnikom.

Senat je izrekel sodbo, kakor smo jo uvodoma navedli. V kazni se šteje obsojenec preiskovalni zapor od 25. aprila naprej. Stara mamica pokojnega Dragarja je prepoznala prijavi svoje odškodninske zahteve. Obsojenec pa je prijavil priziv zaradi previsoke kazni.

Ob priliki vselejma obiščite

Automat-buffet

„DAJ - DAM“

na Aleksandrovi cesti v palači „Viktoria“

— Pri prehlajenjih, hripi, vnetju vratu, zabreklosti bezgav, živčnih boleznih, trganju v udih dobro dene, ako se s pol kozarcem naravne »Franz-Josef« grenčice poskrbi za vsakodnevno izpraznjenje črev. Po izjavah vseučiliških klinik se odlikuje »Franz-Josef« voda po zanesljivem učinku ob zelo prijetni porabi. — »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Ne potrebujem reklame, delo govoril
PRALNICA, LICALNICA IN ČISTILNICA OBLEK
Ljubljana, Mestni trg št. 8 (HAMAN)

Kaj bo danes?

Opera: Rusalka. Red B.
Velesejnska razstava.
Zbornica za TOI: Občni zbor Zveze za tujski promet. Ob pol 11.
Delavska zbornica: Občni zbor Kmet. družbe. Ob 11.

Nečno službo imata lekarni: dr. Piccoli, Du-najska cesta 6 in mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9.

Telečja pečenka

po 8 do 10 Din kg se bo prodajala od dveh po-poldne naprej v mestni klavnicni ljubljanski.

○ Če vas zanima, česa so zmogli otroci v pred-šolski dobi, pridite in ogledite si razstavo otroškega vrta na drž. žen. učiteljsku na Resljevi cesti. Od-prta bo v četrtek, petek in soboto od 9 do pol 1 in od 3 do 6. Obenem se vrši istotam tečaj za otroške vrtnarice.

○ Na planinah nov sneg. Včeraj je nastopilo prav hladno vreme in že dopoldne je po malem pohlevno deževalo, popoldne pa se je nad mestom in okolico vllila večja ploha. Stanje rek in potokov je do malega neizpremenjeno. Ko se je pozneje po nalivu zjasnilo, je bilo opaziti zlasti v Kam-niskih planinah, da je tam zapadel nov sneg glo-boko v nižino. Danes je sv. Medard in ta čas že pojo po travnikih kose. Letos pač pozneje. Tudi sezonskih koscev je v Ljubljano prav malo. Pred dnevi so se pojavili in nato žalostno odšli, ker niso dobili zaposlitve. O sv. Medardu pravi kmeč-ki vremenski pregovor: »Če se sv. Medard kislo drži, do konca meseca ni solnčnih dni.«

○ Novoregulirani bregovi Ljubljance naprav-ljajo v mestu nelep vtis na gledalca. Nad beton-sko maso se dviga masa lovice, blata, pepela in tudi umazanosti. Napravile vsaj, da posejete te bregove s travo! Pogled na bregove bo takoj lepši, obenem pa bo trava zadrževala tudi plasti zemlje, da se ob dežju ne bodo valili čez beton v Ljub-ljano in ga mazale!

TONE MALGAJ družba z o. z.,
pleskarstvo, ličarstvo, sobo- in črkalništvo
Ljubljana — Kolodvorska ulica št. 6.

○ Koncert na sejmišču Ljubljanskega velesej-ma bo dne 8. junija od 17 do 18½. Koncertne točke izjava godba 40. pešpolka Triglavskega.

○ Tatovi na trgu. Ljubljanski živilski trg že vedno obiskujejo predrzni žeparji, ki si za svoje žrtve najraje izbirajo razne kmetске in mestnega prometa ne vaje ženske. V ponedeljek dopol-dne je neznan tat izmaknil posestnikovi hčeri An-geli Novakovi iz Hudega torbice, v kateri je bilo 300 Din denarja. Kdo bi ukradel torbico, okraden-ka seveda ne more navesti. Zdi pa se, da je na trgu prava organizacija žeparjev, katerim bo tež-ko priti do živega.

○ Številne tatvine. Te dni je ob belem dne-vu odprl neznan tat s ponarejenim ključem sta-novanje gospe Ide Jakše v Levstikovi ulici 19 in odnesel več moške in ženske obleke, ki jo okra-dena ceni na 1000 Din. — Posestniki Ivani š. na Emonski cesti je bil ukraden iz ročne torbice, ki jo je imela v stanovanju, bankovec za 1000 Din. — Mesar Fran L. je prijavil poverbo 2000 Din vrednega mesarskega voza. — Vinku Podražanu na Poljski poti je bilo te dni iz omare in iz drugih predalov ukraden 1900 Din gotovine. — Peku Vilku Zupanu pa je neznan deček ukradel iz pre-dala v prodajalnici 800 Din denarja. — Iz veže gostilne pri Levu je bilo ukraden Karlu Čehu 1500 Din vredno kolo znamke »Torpedo«. — V Ljubljani so torej tatovi po dalšem odmoru zopet pridno na delu.

○ Kopalne obleke, damsko perilo, torbice, rokavice in nogavice, ima najceneje Šterk nasl. Karničnik, Stari trg 18.

Trbovlje

Nabori za trboveljsko in dolsko občino bodo letos od 17. do 20. junija v Trbovljah.

Srečke za belgrajsko katedralo se zopet do-bijo v župnem uradu.

Izlet v Izlake, ki ga je hotela napraviti kme-tijsko nadaljevalna šola zadnje nedelje, je vsled slabega vremena odpadel in se vrši po istem na-črtu prihodnje nedelje. Odhod ob 6 jutraj izpred cerkve.

Na Sv. Planini se vsled slabega vremena zad-njo nedeljo ni mogla vršiti cerkvena slovesnost s procesijo in se je preložila na prihodnjo nedeljo.

Trboveljčani na vselejmu. Dosedaj je razstav-ljala samo TPD premog in cement, letos se je od tukajšnjih obrtnikov opogumil podjetni mizar Cest-nik in razstavil moderno pohištvo.

njičama za naboje mezz: spravl se je za njim v red in upal, da ga bo prej ali slej cebnil. S tem namenom je začel žival dražiti in vleči za rep kakor za zvonovo vrv. Topo kakor človek je mezz nadaljeval pot.

»Menda se ti je zmešalo, ka-li?« mu pravi Ham-el... »Kaj pa, če te cebne v vamp?«

»Prava reč... Do grla sem sit, potem mi vsaj ne bo treba na naskok.«

Za njim se je oglašil Demachy, kakor da bi čital armadno povelje:

»Vedno je kazal najpogumnejšo podjetnost in in dajal svojim tovarišem zgled neprimerljive hra-brosti.«

»Ti, na to se podriskam... Brigaj se za svojo...« Bréval, ki je omagoval pod svojim nahrbtnikom, je zamrmral:

»... Res korajža, tako ogljanje... Slabši ste ko živina...«

Komaj smo razločevali obrise drevja, tako temna je bila noč, in tam v dalji, proti fronti, kjer so ne-prestano grmeli naši topovi, bljuvajoč skupne strele, ni noben žarek svetlobe razjasnjeval nizko visečega neba. Nevidno se vali bitka za tem velikim, temnim zidom, in ceste, nabrekli kakor žile, ji dovajajo nove krvi.

Za trenotek je kolona stopicala na mestu: »Na levo!« so nam kričali od spredaj. Brez reda smo odšli dalje. Nekaj črnege je zapiral pot: dva konja, ki sta togo molila vse štiri od sebe, prevrnjen voz in mrlči, katerih žalostno razmrevanje oblike smo uganili pod šotorovino. Osladen topel vonj je puhtel iz go-mile. Domobranci so z vso naglico zasipali jama, ki jo je bila izkopala granata.

čuva pred okuževanjem
ubija hitro okuževalce

Maribor

○ Matura se pričinja te dni na mariborskih srednješolskih zavodih. Danes se pričinja na humanistični gimnaziji in v prihodnjih dneh na ostalih zavodih. Do 22. bodo zrelostni izpiti končani in Maribor bo zapustilo par stotin mladih ljudi, ki so se pripravljali dolga leta v našem mestu za nadaljno pot v življenje.

○ Poročila sta se gdč. Vera Džamonjeva, hčerka lastnika znane vrtnarije, in g. Egon Schwab, sin veletrgovca v Gregoričevi ulici. Naše iskrene čestitke.

○ Slava mariborskega topniškega polka. V nedeljo je 52. topniški polk svečano obhajal svojo slavo kot spomin na dan, ko so leta 1919 zavzeli mariborski topničarji Gosposvetsko polje. Slavnostno besedo je govoril major Celestin, predpisane cerkvene obrede pa sta opravi-la garnizijski duhovnik Pavel Zavodil za katoliško veroizpoved, prota Trbojevič pa za pravoslavno veroizpoved.

○ Dve zanimivi šolski razstavi. Moško in žensko učiteljske v Mariboru sta priredila vsak v svojem zavodu razstavi risb in slik ter ročnih in rokotvornih del. Razstavi na obeh zavodih se zaključita danes ter zaslužita vso pozornost. Razstavo učiteljskih risb je razvrstil prof. Gvajc v risalnici zavoda v drugem nadstropju. Zanimive so zlasti risbe in slike, razvrščene po mo-tivih ter dokazujoče temeljitost študija in ve-liko naderjenost nekaterih gojenec, študije in kompozicije v vseh tehnikah podajajo pregled-no sliko strokovno-temeljitega in modernim vzgojnim načelom prilagojenega pouka v risa-nju. Ravnotako zanimivi so rokotvorni izdelki, ki zopet kažejo zanimivo usmerjeno vzgojno delo zavoda. Istotako zanimiva in dobro pripravljena je razstava ženskega učiteljskega. Gojenci in gojenke, ki so zelo obloženi z mnogovrstnimi učnimi predmeti, so pokazali v razstavi delih mnogo ljubezni do dela in razumevanja za vzgojno prizadevanja profesorjev risanja ter na ta način dosegli vsega priznanja vreden uspeh.

○ Ne bodo oškodovani. Vprašanje znižanja najemnin v zasilo-stanovanjskih hišah je po-zvrčilo pri stanovalcih omenjenih hiš okrog prvega mnogo razburjenja. Kakor znano, je sklenil mestni občinski svet v maju najemnine v zasilnih stanovanjih nekaj znižati, vendar so bile kljub temu sklepu tega meseca izterjane od nekaterih strank v prvotni višini. Razburjenje stanovalcev teh hiš se je pa sedaj po-leglo, ko so doznali, da se jim je zaračunala prejšnja najemnina le radi tega, ker se ni bilo moglo radi kratkega roka tehnično izvesti po-biranje znižane stanarine; zato pa se bodo strankam, ki so že junija plačale staro najem-nino, zaračunali vplačani zneski v najemnino za prihod. mesec, tako da ne bodo oškodovani.

○ Nov udarec. Ze dolgo se širijo po mestu vesti, da namerava pivovarna Union v Ljub-ljani ustaviti svojo mariborsko pivovarno ter napraviti v svojih pivovarniških prostorih le de-pot za pivo, katerega bodo uvažali iz Ljubljane. Zdi se, da imajo te vesti resnico za podlago ter da bo pivovarna obratovala samo še letošnjo poletno sezono. Konzum piva stalna pada radi pocenitve vina in mariborski obrat predstavlja za pivovarno samo obremenitev. Mariborska pi-vovarna zaposluje sedaj še samo 50 uradnikov in delavcev, dočim je bilo še pred nekaj leti samo delavcev nad 100 zaposlenih. Ustavitve pivovarniškega obrata bo zopet nov udarec za Maribor.

○ V prostovoljno smrt? Pred nedavnim časom je izginil iz Maribora čevljarški mojster Ertl, znan iz boja proti tvrdki Bata in napa-dalec na njena izložbena okna v Mariboru. Ker je bil Ertl včasih v svojih delih nepreračunljiv, se za njegovo odsotnost niso mnogo zanimali, na-zadnje pa je njegove le zaskrbelo ter so se zbal, da je šel prostovoljno v smrt. To dom-nevo je sedaj še podkrepilo svojevrstno pismo, katerega je prejela mariborska policija od moj-stra Ertla nekje s Pohorja. Pismo je spisano v verzih, v katerih razlaga Ertl, kako ga sili beda, da si sam konča življenje. Uvedeno je poizve-dovanje, da se ugotovi, kaj je sedaj z Ertlom.

Telo se lepša, koža postane ena-komerno zagorela, lišaj izgine, iz-puščaji trajno prenehajo, ako se pri solnčenju mazete z originalnim Niggerol oljem ali krema za soln-čenje in masažo, ki se dobiva v vseh lekarnah in drogerijah.

Drogerija Gregorič, Ljubljana, Prešernova ulica 5.

Zadnja poročila

Velika Herriotova večina

Pariz, 7. junija, tg. S 390 proti 152 glasovom je poslanska zbornica po zaključku generalne de-bate sprejela sklep radikalov in socialistov, ki odobrava vladno izjavo in izreka vladi zaupanje, da bo vodila politiko po željah večine. Obenem je zbornica odklonila vsako dodatno izjavo s pri-pombo, da prehaja na dnevni red.

Papen bo vodil Nemce v Lausanne

Berlin, 7. junija, tg. Nemška delegacija za Lausanne bo začasno pod vodstvom von Papena samega. Obenem bodo odšli v Zenevo baron Neu-rath, državni tajnik Bülow in finančni minister, grof Schwerin, gospodarski minister Warmbold, začasno pa tudi predsednik nemške državne banke dr. Luther. Danes popoldne je bila v pisarni drž. kanclerja razprava o položaju pruskih financ in o obveznostih, ki jih je nemška država sprejela na-sproti Prusiji. Šlo je znesek 100 milijonov mark za soudeležbo pri naseljevanju v vzhodni Prusiji. Zdi se, da državna vlada te zahteve Prusije ni sprejela brez vsega, temveč samo s pogojem, da Prusija izpolni gotove zahteve.

Rom. liberalci v opoziciji

Bukarešta, 7. junija, tg. Pogajanja med mi-nistrskim predsednikom Vajda Vojvodom in vo-diteljem mladih liberalcev Jurijem Bratianuom, so se nocoj razvila brez uspeha. Zato sta zasedla ministrstvi za poljedelstvo in prosveto dva pristaša narodno-zaraznistične stranke. Nezasedeni sta še mesti za prometno in delovno ministrstvo. Vajda Vojvod je začasno sam prevzel tudi zunanje mi-nistrstvo.

Madjarske finančne stiske

Budimpešta, 7. junija, tg. Finančni minister, baron Koranyi je imel danes velik govor v po-slanski zbornici o inozemskih obveznostih Madjar-ske ter omenil, da je obramba stabilite pengója težko delo. Zagovarjal je trditve, da je pengő simbol časti madjarskega naroda in da ga je treba braniti in ohraniti še nadalje. Obenem pa je treba braniti tudi prestiž države nasproti inozemstvu in izpolnjevati obveznosti, dokler je mogoče. Nekateri upniki kažejo še malo razumevanja za položaj Madjarske. Madjarska ne more več prenašati do-se danjih bremen brez nevarnosti poloma. Če pa pride do poloma, bodo izgubili denar vsi njeni upniki. Madjarska je brez najmanjše podpore ino-zemstva dosegla ravnotežje proračuna. Inozemstvo naj ne čaka tako dolgo, da bi se Madjarska zru-šila. Madjarska ne bo odredila nobenih samostoj-nih inostranskih ukrepov, ki bi motili mednarodna pogajanja. Če pa bodo ta pogajanja ostala brez uspeha, bi bila Madjarska prisiljena, odrediti take enostranske ukrepe, ki se sicer ne bodo dotikali pridobljenih pravic upnikov, vendar pa spravili začasno v ravnotežje madjarsko plačevanje dolgov z madjarskim gospodarskim položajem.

Pluj

Zanimive številke smo slišali v nedeljo ob pri-liki javnega predavanja v mestnem gledališču v zvezi z desetletnico zakona o delavskem zavaro-vanju. V smislu izvajanja predavatelja iz Ljubljane je znašel celokupni predpis za tujski okraj za dobo od 1. julija 1922 do 31. decembra 1931 znesek 11.116 Din 84 par. Izdatki na hranarini, podpore porodnicam in oprema deteta znašajo skupno 5868 Din 6 par pa niso upoštevane številke druge stvarne dajatve ravnotako ne storitve v pogledu izboljšanja higienskih in varnostnih naprav v obra-tih. Predavatelj je žel zaslužen priznanje navzo-čih. Žal, pa ni bil obisk takšen, kakor bi si ga že-leli, dasi so bili vabljeni vsi zastopniki javnega in društvenega življenja.

Roland Dorgelès:

Leseni križi

53

»Kateri polk?«
»Ali je tu kje še kako gnezdo pred linijo?«
»Odkodi prihajate?«
Neki Parižan je robato zaklical iz naših vrst:
»Ali so med vami tudi fantje z Montmartre-a?«
Pozdrav vsem Barbečanom!
Ti neznanji glasovi so se iskali in našli med se-boj kakor roke. Sulphart, ki ga je bil pravkar okre-pčal požirek vina, je odgovorjal s šalami:
»Katera kompanija?«
»Pariška plinska!«
Pomikali smo se sunkoma, v neenakomeren pohodu, ki je zelo utrujal. Včasih smo se morali usta-viti, ker je bila cesta zagozdena; v temi smo slišali rožljati uzde topotajočih konj in preklinjati topničar-je. Nekateri so nas prijemali za lakot:
»Ali ste naskočni polki? Črni pokovci so tudi že tu... Potlej pa topovi, to boste kar zijali...«
Tedaj je poleg mene zarenčal Fouillard:
»In Švabi, ti seve namerajo topov, a? Drekači! Kar vzdiguje se mi, če kaj takega slišim.«
Ko smo med dvema vrstama voz in konj stopi-cali dalje, je zagrabil enega izmed konj, ki so imeli vse penaste gobce, oberoč za rep in ga surovo po-tegnil. Težki mrhi se križ ni niti zgenil.
»Tak tvoje osrano kljuse še breniti ne zna?« se je zadril nad voznikom, ki je ves zamotan sedel na kozlu. »Da bi mi vsaj pohabil krepelo, hudiča.«
V naši redi je škrtkljal z nami in ropotal s skri-

Eden starejših ljudi ni delal. Stopil je na kanton in segal tako nad naraščajočo reko naših vrst; nagi-bal se je naprej, se iskaje oziral v temo in vpil:

»Bailleul Emile, peta stotnja... Ali ni to peta stotnja? Emil! Emil!... Ali ne poznate nekega Bail-leul-a? To je moj sin. Hohoj! Emil!«

Onemogli smo korakali mimo njega, temni ne-predirljivi. Nihče ni odgovoril. Sem pa tja se je okrenila kaka glava in se ozrla na starega. Njegov glas je še vedno klical za nami: »Emil... Ali ne poznate malega Bailleul-a, pri peti?«

Bogme, da, poznali smo ga... Ubogi fant!

* * *

V cerkvi je ostal samo še ta kot pri oltarju prost: kapelica sv. Device in šest vrst klopi. Ves ostali del je bil izpremenjen v lazaret in za deščeni obojem, ki nas je ločil od cerkvene ladje, je bilo slišati je-čanje ranjenec.

Dvesto mož se gnete tu, da bi prisostvovali sv. maši. Drugi se stiskajo v preddurju in stoje še po pokopališču, kjer sedijo po vogalih grobov, poslušajo petje in klepečejo.

Nekaj jih je prišlo pravkar iz jarkov; vsi blatni so, obrazi sivi, roke od zemlje zamazane. Drugi pa nasprotno še rdé od umivanja pri vodnjaku. Umazani vojaški plašči in častniške suknje se gnetejo in pre-privajo. Par žena, par mladih deklet, ki jih naskriv-nem pogledujemo in se med seboj drezamo s komolci, in na častnem mestu kmet, gladko obrit, petdesetih let, hudo dostojanstven in svojem črnem prazniškem oblačilu.

»Ljudska knjižnica: Iz založništva Jugoslov. knjigarne v Ljubljani: 29. zvezek: Savinšek: 12/100 GOLJUB, 30 Din, vez. 42 Din. — 30. zvezek: Stenikiewicz: NA POLJU SLAVE, 28 Din, vez. 40 Din. — 31. zvezek: Conan Doyle, 12/100 LOST, 28 Din, vez. 40 Din. — 32. zvezek: Remnicki, ZAGORSKI ZVONOL, 28 Din, vez. 40 Din. — 33. zvezek: Bridges, NA POMOC, 30 Din, vez. 42 Din. — 34. zvezek: Brackel, CIRKUSNI OTROK, 28 Din, vez. 40 Din. — 35. zvezek: Brackel, CIRKUSNI OTROK, 28 Din, vez. 40 Din.

Dnevna kronika

Koledar

Sreda, 8. junija: Medard, škof; Pacifik; Maks.

Osebnosti

— Odlikovanje. Poljsko ministrstvo vojske je dne 2. junija 1932. odlikovalo našega vojaka v Pragi, častnika g. Josipa Majceta, z zaslužno kolajno »Poljska svojemu branitelju« za zasluge, ki si jih je izmislil pridobil v letih 1917 in 1918 kot borec za samostojnost in svobodo Poljske. G. Majce je kot ruski ujetnik stopil v poljske legije in se v njih boril proti centralnim vesilam in proti boljševikom.

BEŽEKOVE SJAJČNE TESTENINE.

Ostale vesti

— Odgovor na vprašanje. Pred par dnevi so neki gospodje izpraševali, kje smo bili z našim slovenstvom pred vojno. Odgovarjamo jim, da na čelu slovenskega ljudstva v trdem boju proti koalicijskim slovenskim in nemškimi liberalcem, (očeto sedanjih vpraševalcev), ki je v bivšem kranjskem deželnem zboru nad 13 let tlačila naš narod.

— Na škofjski klasični gimnaziji v St. Vidu nad Ljubljano (zavod sv. Stanislava) se bodo vršili sprejemni izpiti za I. razred od 25. do 27. junija 1932. Učenci naj vložijo prošnje, kolkovane z Din 5 pri ravateljstvu do 20. junija 1932; prilože naj šolsko izpričevalo in krstni list.

— Sprejemni izpit za I. razred uršulinske realne gimnazije v Ljubljani se bo vršil od 24. do 27. junija 1932. Prošnje za polaganje izpita s 5-dinarnim kolkom naj se vložijo v dnevi od 20. do 23. t. m. Naknadnih preizkušenj po 23. juniju ravateljstvo ne bo sprejemalo. Prošnje se priloži: 1. Šolski izkaz o dovršenem IV. ali V. razredu osnovne šole. Sprejemale se bodo učenke s prav dobrim ali odličnim uspehom. 2. Rojstni, oziroma krstni list. Za sprejem v I. razred je zahtevana starost od 10. do 13. leta. Učenke, ki nameravajo stanovati v uršulinskem zavodu, se morajo prav tako prijaviti od 20. do 23. junija pri predstojništvu zavoda, da izvedo sprejemne pogoje.

— Papeževa okrožnica »Caritate Christi« se v slovenskem prevodu kot ponatis iz »Škofjskega lista« dobi pri škofjskem ordinariatu in pri upravi »Glasnika« presv. Srca Jezusovega v Ljubljani. Cena 1.50 Din.

Novodobna oprema

je naslov ravnokar izišlemu novemu katalogu pohištva, kateri vsebuje veliko lepih modelov moderne opreme. Dobite ga pri vseh razstavljalcih pohištva na velesejmu za ceno 20 Din. Pismena naročila: Rok Arhar, St. Vid nad Ljubljano.

— Boljševiški čeki je ušel. V ribniško dolino jo je primahal star očenek, ki je v svetovno vojno odšel z doma kot brhek fant. Janez je revež na duši in telesu, a ves je srečen, da je pri svojih. Veliko je trpel v vojni in po njej: glad, strah, mraz, bolezn, pretepanje, ponižanje in vse mogoče krivice so prišle nad njegovo glavo. A ničesar ne pripoveduje s toliko grozo kot zapor pod boljševiško čeko. Rešitev iz teh ječ, iz katerih je ušel z nekaterimi tovariši, smatra za svojo največjo srečo. Pustil pa je še v Rusiji več tovaršev iz Jugoslavije, tako nekoga Urha Janeza, ki je zaprt radi tega, ker so pri njem našli neke zabojne in v zasebnih pismih, ki so jih našli pri njem v stanovanju, doglani, da je dopisoval s svojimi v domačem kraju. Na potu domov je našel celo dve Slovenki Jelene Ivano iz Stajerskega in Jurjevič Ano iz Bele krajine. V Kavkazu kmetuje nek Pelovar iz Notranjih gor, Lenard Peter iz Trbovelj je prištanski delavec v Odesi. Poleg teh so mu drugovalili še nekateri Hrvatje iz Hercegovine. Domači se sedaj trudijo, da posredujejo pri naših oblasteh in dobe pota in sredstva, da bi bili svoji rešeni.

— Oče rešil otroka, a se sam poškodoval. Predvčerajšnjem se je peljal 30letni posestnik Fr. Karmelj iz Sv. Ožbolta pri Stari Loki s konjem v Skofjo Loko. Po poti pa se mu je splasil konj. Oče je imel v naročju majhnega otroka in da bi rešil otroka, je med divjo dirko skočil z voza. Padel je tako nesrečno, da si je zlomil desno nogo v kolku in je poškodba zelo komplicirana. Otrok je k sreči ostal nepoškodovan, konj pa je divjal z vozom dalje, dokler se ni spehal in ustavil. Očeta so prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

— Zanimiva konjska pravda. Pred malim senatom v Ljubljani so se morali včeraj zagovarjati trije konjski mešetarji, odnosno prekupčevalci, ker so bili obtoženi deloma goljufije deloma krive pri-sege. Lani 6. maja je posestnik France Mlakar iz Pance pri Šmarju pripeljal na živinski sejem dve žrebeti. Z enim obtožencem so napravili kupčijo za 2000 Din. Prvi obtoženec mu je dal are 100 Din in rekel, da mu pozneje pri »Figovcu« ostalo izplača. Šla sta pit še likof. Med tem časom, kakor trdi Mlakar, pa sta druga dva obtožena odpeljala žrebeti k »Figovcu«. Za žrebeti pa je dobil Mlakar mesto denarja staro, komaj 150 Din vredno kobilo. Ko je Mlakar uvidel, da je ogoljufan, je zadevo prijavil orožnikom. Ti so pozneje izsledili žrebeti pri prvem obtožencu. Zaplenili so ju in izročili Mlakarju. Vnela se je nato ogorčena civilna pravda, v kateri sta druga dva obtožena izpovedala v prilog pravemu obtožencu. Zadeva pa je sedaj prešla na kazensko sodišče. Pred senatom so se vsi trije obtoženci kratko zagovarjali, da so z Mlakarjem napravili poštno kupčijo. Tretji obtoženec je res zamenjal svojo kobilo za žrebeti, pozneje pa je prvi obtoženec kupil od tretjega žrebeti. Ker nista bili navzoči dve glavni pričji, je bila razprava preložena. Zadeva pa se še enkrat vrne preiskovalnemu sodniku, da izvede od obtožencev ponudene razbremenilne dokaze. Konjska pravda je prav zamotana in kdor jo bo izgubil, bo prišla prav draga.

— V Ameriki je umrl Rudolf John (Ivan) iz Dole (Dola?) in zapustil nekaj premoženja. V stari domovini ima sestro, ki naj se zgasi pri izseljeniškem komisariatu v Zagrebu, Kamenita ulica 15. Priskrbi naj si od pristojnega župnega urada potrdilo, iz katerega bo razvidno sorodstvo s pokojnim.

— Nesreča pri razstreljevanju skale. 65 letni kočar Peter Štular iz Vrha pri Dolžu je pred par dnevi delal v kamnolomu Podgora. Navrtal je večjo skalo, vložil vanjo mino in vžgal vžigalno vrvice ter se odstranil. Ker pa mina dalj časa ni eksplodirala, je šel mož gledat, kaj je temu vzrok. In to je bilo zanj usodno. V hipu ko se je približal skali, je počilo in ves naboj in drobci skale so butili vanj. Puh ga je vrgel daleč v stran okrvavljenega. Mož bo moral dalj časa ostati v bolnišnici usmiljenih bratov v Kandiji, kamor so ga takoj po nesreči pripeljali.

— Bolečine in tiščanje v želodcu, zaprtje, gnuloba v črevesu, okus po žolcu, slabo prebavo, glavobol, belino na jeziku, bledico odpravi, kdor češče pije naravno »Franz-Josef« grenčico, poln kozarec zvečer, preden gre spat. Zdravniki-specialisti za bolezni v prebavilih pravijo, da je treba »Franz-Josef« vodo toplo priporočati kot zelo smotreno, domače zdravilno sredstvo. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— Izognimo se nesreči. Dnevno beremo o ne-zgodah z avtomobili, motocikli in tovornimi vozili. Vzrok teh tako pogostih nesreč so največkrat nevešči vozniki. Knjižica: Šofer in samovozač, katero je spisal inž. Josip Štolla, obsega vsa pojasnila glede konstrukcije, delovanja in strege avtomobila, kakor tudi slovar tehničnih izrazov. Opremljena je z mnogimi slikami. Ta temeljita knjižica, ki išče sebi enake v vsej strokovni literaturi te vrste, je neobhodno potrebna vsakemu šoferju, tako samovozaču in lastniku avtomobila. Cena v celu platno vezani knjižki je 140 Din in se dobi v Jugoslovanski knjižnici v Ljubljani.

— Tovarna Tribuna v Ljubljani je zopet razstavila na velesejmu več novih izdelkov, kateri se lahko merijo glede kakovosti in solidnosti z izdelki inozemskih tvrdk. Številni odjemalci po naši državi nam pritožajo o solidnosti podjetja. Zato opozarjamo cenj. občinstvo, da ne zamudi ogledati si v zunanjem paviljonu J priznane najboljše izdelke naše domače tovarne: dirkalna, sportna in turna dvokolesa, najnovejše modele otroških sportnih in luksuznih vozilov francoskega in angleškega modela, igračne vozilke, skiro, tricikle, holenderje, vrtno stole in vrtno stole na kolesih za bolnike, tricikle za prevažanje blaga, najnovejše tricikle za prevoz mleka ter Tribuna dvokolo z Sachs motorjem. — Prospekti in ceniki se dobe brezplačno pri »Tribuni« F. Batjel, Ljubljana, Karlovska cesta štev. 4.

— Zobje nikdar ne dobe umazane barve, če jih redno čistite z dobro zobno pasto in krtačico. Zobni kamen, zobni obložek in druge slične stvarine hitro pokvarijo zobe. Le redno in temeljito negovanje zob s pasto Odol varuje vaše zobe pred različnimi neprijetnimi barvami.

— Za časa velesejma stalna razstava blaga za obleke itd. pri tvrdki NOVAK, Ljubljana, Kongresni trg (nasproti Nunske cerkve). Priporočamo neobvezne ogled — posebno zunanjam posetnikom sejma.

Naznanila

Jakčev večer pod okriljem društva »Krkac« se bo vršil v petek, 10. junija ob osmih zvečer pri Miklihu. Jakac bo bral več odlomkov iz svoje knjige »Amerikac«, ki v kratkem izide, nato pa bo predvajal svoj veliki film o potovanju po Ameriki »Newyork—Niagara«. Vstop je vsakomur prost!

Za simfonični koncert, ki se vrši v petek, dne 10. t. m. je izšla prav lična programska knjižica, ki obsega točen spored koncerta in kratak uvod vseh simfoničnih del, ki so na sporedu kakor tudi besedilo skladb, ki jih bo pela s spremljevanjem orkestra gospa Pavla Lovšetova. Programna knjižica je za vsakega udeleženca v resnici potrebna, zato priporočamo nakup. Dobi se v predprodaji v Matični knjižnici, Stane 3 Din. Tam so na razpolago tudi vstopnice za simfonični koncert po običajnih cenah. Koncert bo v veliki uniojski dvorani v petek, dne 10. t. m. točno ob 20.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Sreda, 8. junija: 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Čas, plošče, borza. — 18.00 Zbor balalajk »Kremelj« (z velesejma). — 19.00 Dr. Nikola Preobraženski: Ruščina. — 19.30 Literarna ura: Duhamel: Prizori iz bodočega življenja (g. Silvester Škerl). — 20.00 Glasbeno predavanje (L. M. Škerjanc). — 20.30 Prenos iz Zagreba. — 22.30 Čas, poročila, plošče.

Četrtek, 9. junija: 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13. Čas, plošče, borza. — 18. Salonski kvintet. — 19. Dr. A. Bajec: Italijanska. — 19.35 Prenos iz Dunaja: Beethoven: Missa solemnis. — 21. Prenos iz Belgrade. — 22.30 Čas, poročila, plošče.

Drugi programi

Četrtek, 9. junija. Budimpešta: 19.15 Ciganska glasba. — 20.15 Igra. — Dunaj: 19.35 Beethoven: »Missa solemnis«. — 22.45 Večerni koncert. — Praga: 19. Operni prenos. — Langenberg: 20. Operni prenos. — Bero-münster: 20. Koncert baselskega komornega orkestra. — 21.45 Večerni koncert. — Rim: 20.45 Pester

Obisk letošnjega velesejma

Vsako leto se najdejo črnogledi, ki napovedujejo, da se velesejem vrši zadnjikrat. Toda ne mine dolgo časa, že imamo novo prireditev, katere uspeh ne zaostaja za prejšnjimi, nasprotno jih celo prekašajo. Zdi se nam važno ugotoviti, da obisk letošnjega velesejma v do sedaj preteklih štirih dnevih ni nič manjši kot v istih štirih dnevih lani, nasprotno celo večji. V torek je bilo na velesejmu posebno veliko vojaštva, pa tudi šole so začele prihajati v večjem številu. Zato je bilo kljub deževnemu vremenu na sejnišču živahno.

Rekli smo že, da tudi poslovno kaže velesejem dobro. V tem nas potrjuje zadnji poslovni uspehi. Naša produkcija se je od prejšnjega leta sem zopet povečala in vedno bolj postajamo neodvisni od uvoza. Tako smo zabeležili nov napredek v domači tekstilni industriji, kjer je povpraševanje znatno, posebno n. pr. za umetno svilo, tiskano blago, gradle, odeje itd. Mnogo se kupuje preprog, kar je v sedanjih časih razumljivo.

Naše knjigovodstvo je na zelo visoki stopnji, kar dokazujejo sedaj razstavljeni predmeti. Tudi v

knjigovodstvu razstavljajo tri tvrdke kartoteke po najnovejših sistemih in pohvalno moramo reči, da se skoro za to potrebni predmeti izdelujejo pri nas doma. Ali naj še omenimo čipke iz različnih krajev naše dežele, ki kaže, da prav nič ne zaostajamo za kvaliteto uvoženega blaga. Med drugim omenimo, da je bilo danes več interesa za naslednje predmete: stroj za obdelavo lesa, stroji za čevljar-sko industrijo, proizvode kamniške smodnišnice, potne čolne, šofore itd.

Kakor vsako leto, je izšel tudi letos katalog ljubljanskega velesejma. Poleg seznama rastav-ljalcev in popisa razstavnega blaga po strokah vsebuje katalog tudi dva članka: Notranji trg ter propagandni članek za mednarodni promet. Članek o »Notranjem trgu« je napisal dr. R. R. Boehm. Nadalje moramo med publikacijami omeniti še katalo-g novodobne opreme, ki ga je založil Rok Arhar v St. Vidu. Katalog vsebuje celo vrsto spalnic, je-dilnic, delovnih sob itd. ter zasluži pozornost, ker kaže visoko kvaliteto v naši mizarski industriji.

Žitni trg

Novi Sad. Koruza bač. bela 111—113. Ostalo neizpremenjeno. Tendence neizpremenjena. Pro-met: 51 vagonov.

Sombor. Koruza bač. 97—98, bač. bela činkvan-tin 111—113, bač. okol. Sombor 98—99, bač. junij 99—101, bač. julij 101—103, bač. avgust 102—104. Ostalo neizpremenjeno. Tendence neizpremenjena. Pro-met: 80 vagonov.

Živina

Dunajski praški sej. (Poročilo tvrdke Edv. Saborsky in Co., Dunaj.) Pripeljanih je bilo 9311 pršutarjev in 4762 špeharjev, iz Jugoslavije 2703. Cene: špeharji najboljši 1.75, I. 1.50—1.55, II. 1.45—1.50, kmetski 1.45—1.55, najboljši 1.65, pršutarji 1.60—1.80, najboljši 2.0. Tendence: prvovrstni ve-lepeseestniški praški so se pocenili za 2—3 groše, ostali za 4 groše, pršutarji pa za 10 grošev.

Vransko

V poročilu o smrti g. Josipa Zdolška, se je vrnila neljuba pomota. G. Rotner Ivan ni bil nemški kar, temveč sin slovenskega naroda in se je kot tak tudi vedno izkazal najsibo v službi ali družbi. To mora poročevalce ugotoviti po a-k-n-a-d-n-o dobljeni informaciji. Vendar pa bi bilo dobro ugotoviti, kdo se na Vranskem prostovoljno šteje med okto-briste.

Sport

»SLOVENE« IN TEKMA ILIRIJA-MARIBOR.

Včerajšnje »Jutro« se je zopet obregnilo ob me. To pot menda uredništvo samo. Kakor dosedaj še vse izjave in pojasnila, tako tudi to ni pisano v resnem tonu in kaže, da so iskali dlako v jajcu. Drugače bi namreč morali videti pri članku v »Po-nedeljskem Slovincu« podnaslov: Maribor, 5. ju-nij, ki pomeni, da je vest prišla iz Maribora. Za to, kar iz Maribora poročajo, pa menda ne bo »Jutro« zahtevalo, da jaz odgovarjam. Stališče pa, ki ga ima naš list o nedeljski tekmi, bo pojasnil članek »Komu v korist«, ki radi pomanjkanja pro-stora ni izšel že v včerajšnji številki, pač pa samo članek, naslovljen na JNZ. Topovski ogenj v »Ju-tru«, ki je že nekaj časa namenjen moji osebi oz. rubriki, ki jo vodim, je kakor dosedaj, še vedno ponovno zgrešil svoj cilj! Ivan Koseč.

KOMU V KORIST?

Iz Maribora smo prejeli vesti, ki mebejo čudno luč na poslovanje nogometne Zveze, še bolj seveda na podzvezino v Ljubljani. V nedeljo bi se morala po programu vršiti v Mariboru prvenstvena tekma med Mariborom in Ilirijo. V soboto smo pisali, da še ni gotovo ali se bo ta tekma vršila. Maribor je namreč pri JNZ interveniral, da se tekma preloži na kasnejši termin, ker je ta dan v Mariboru sokolska svečanost. JNZ je prošnjo Maribora upo-števal in tekmo preložil na 12. junij. Medtem je bila prireditev Sokola odpovedana in torej ni bilo razloga, da se prvenstvena tekma ne bi mogla igrati. Toda očitno je JNZ ostala pri prvotnem sklepu, da se tekma vrši 12. t. m. Vključ temu pa LNP ni opozoril zainteresiranih klubov, da se tekma ne vrši 5. pač pa 12. t. m. Vsi smo vedeli, da je tekma preložena, »Jutro« je celo v nedeljo poročalo, le oni, ki so bili v prvi vrsti za to pokli-cani niso nič vedeli o sklepu JNZ. Hoteli so menda prisiliti, da se tekma vrši. Ker seveda delegirani sodnik ni prišel, naj tekmo sodi, kdor bo pač pri-roki. Tako lažno mnenje o prvenstvenem tekmo-vanju!

V službenih objavah JNZ v »Sportistuc« čitamo dobesedno: Premešča se utemnica za državno prvenstvo SK Maribor:Ilirija od 5. juna za 12. juna radi proslave 25-godišnjice mariborskega Sokolskega društva.

Ta objava tudi jasno dokazuje, da Ilirija ni bila interesirana na tem, da se tekma preloži in so torej vsi očitki, češ, da je Ilirija dosegla prelo-žitev tekme, neutemeljeni. Vsakomur je jasno, da je samo LNP zakrivil, da »Maribor« in tudi »Ilir-ija« nista vedela še zadnji hip ali se tekma vrši. Merodajne so službene objave, toda direktni izvr-šitelj objav JNZ je LNP, katere dolžnost je obe-ščati klube o sklepih JNZ. Ni namreč dolžnost, da so klubi naročeni na službeno glasilo JNZ. Tako smo zopet doživeli velik sportni skandal. To pot za izpremembo v Mariboru.

Ni čudno, da so bili duhoviti razgreti pri prija-teljski tekmi, saj se je parlamentiralo skoro tri ure ali se vrši prvenstvena ali prijateljska tekma. Od delegata Ilirije ni mogel nihče pričakovati, da bo sprejel prvenstveno tekmo, ki bi jo sodil mari-borski sodnik. LNP je vedela, da je tekma prelo-žena in ni obvestila klubov. Mogoče je imelo to zadržanje kak namen, ki ga ne vemo? Upamo, da nam bo LNP objasnila, zakaj ni obvestila klubov.

Pozvedovanje

Najdona je bila poselska knjižica, glaseča se na ime Angele Novak. Lastnica jo dobi v upravi »Slovenca«.

Kathreiner
Kneippova sladna kava
prižnana kvalitetna znamka

daje zdravo, ceneno in redilno pijačo za mlado in staro.

Naj se prireja Kathreiner z zrnat kavo ali brez nje, vsekakor je glavno, da mu se doda :Pravi „Franckov“ dodatek: kot najbolj poznano začimbo za kavo.

Otroci posebno radi pijo Kathreiner z mlekom in ga tudi prav lahko prebave.

Žrtev je - biti delavska mati

V Berlinu je izšla knjižica, v kateri je pisec navedel izjave 150 predliniških delavk o njihovem delu in njihovem počitku. Ta knjižica je tako značilna za življenje ženskih delavk, da se noben socialno misleč in socialno delaven človek ne sme izogniti tožbi, ki kliče iz te knjižice.

Pisec priobčuje najprej izjave delavskih deklet. Te se še pritožujejo, da je njihovo tovarniško življenje enakomerno in pusto. Tembolj se vesele nedelje, ki naj jim poplača težave vsega tedna. Delavska dekleta pričakujejo, da jim bo delavska organizacija izboljšala njihov položaj.

Za dekleti govorijo poročene delavke, ki pa so brez otrok. Tudi od njih jih mnogo deluje v strokovnih organizacijah, vendar pa že tožijo, da jih gospodinjstvo zelo teži. Le v nedeljo popoldne ima-

tareko gospodinjstvo. Sin in mož bi morala pomagati materi pri gospodinjstvu. V ta namen je treba vse družinske člane poučiti v gospodinskih zadevah in ne le deklet.

Z velikim zadoščenjem pa poudarja izdajatelj knjižice na koncu tudi tole misel: Niti ena od vseh vprašanih delavk noče, da bi se njena družina razdružila, kakor to dela danes komunizem v Rusiji. Veliko grenkobe je zbrane v poročilih teh delavk, iz katerih pa govori čisto odločno duša ljudstva za življenje v družinskem krogu, za družinsko življenje, ki je samo zase brez poseganja tujih vplivov. Ta poročila delavskih mater govore z veseljem o materinskih dolžnostih in samo obžalujejo, da jih ne morejo tako izvrševati, kakor bi jih rade. Anketa delavk kliče, da proletarska žena noče, da bi se ji razbijalo njeno družinsko svetišče, pač pa hoče, da družba njene življenjske razmere, posebno z omejitvijo delovnega časa in drugimi ukrepi tako izboljša, da bo vsaka delavska mati res lahko pred vsem mati. To ni le naloga državne socialne politike, ampak predvsem naloga velikih ljudskih verskih organizacij.

Zločin po radiu

Varšavski radio je oddajal ono soboto zvečer jazz iz kavarne »George«. Opolnoč je godba nepričakovano obmolnila. Razočarani plesalci so morali poslušati strupen komunističen govor. Neznani govornik je zasul poljsko vladu s točo krepkih psov. Tehniki, ki jih je takoj poslala »Radio-Poljska«, so domnevali, da se je kak komunist polastil zvočnika v »George« in odklopili kavarno. A govor je postal samo bolj glasen in razločen. Inženjerji so imeli naporno noč, dokler niso ugotovili, da je prerazdal govornik radio vod pri km 21 v okolici Varšave in na ta način priklopil svoj zvočnik. Ko je pobegnil pred policijo, je v naglici pozabil gumijeve rokavice in na stroju pisano besedilo govora. Oblastí upajo, da bodo ti dokazi pomagali ugotoviti krivca.

Starke v letalih: Nemška zračna družba je priredila v Berlinu zastojniški let za stare ženske, ki bi bile rade poskusile, kako je v letalu. Na levi gredo starke od svojcev, preden jih letalo odnese v zrak. Med radovednimi Evinimi hčerami je več 80 let starih dam.

Žena, ki že 35 let išče svoje starše

Pretekli teden je dunajski radio dal v javnost sledečo vest:

Dne 5. junija 1896 so na Dunaju v četrtem okraju v Weyringergasse 6, v veži našli kakih 8 mesecev staro dekletce. Na perilu je bila uvezena viteška krona z začetnicama R. C. Radio Dunaj v imenu najdenke prosi podatkov, da bi bilo mogoče najti starše.

Zgodba je tale: Tistega dne, kakor so izjavljale priče, ki so pa sedaj že mrtve, se je pred omenjeno hišo pripeljala elegantna kočija, v kateri je sedela gosto zastrta gospa. Na njen ukaz je sluga stopil s sedeža in odnesel v hišo velik zavoj, zavil v odelo. To je opazovala trafikantka, ki je imela prodajalno poleg veže. Nato je kočija odredrila. Trafikantka je iz veže zaslišala otročji jok. Šla pogledat in našla v odelu zavito dekletce, katero so spravili na policijo. Vse poizvedovanje

Bivši ameriški bojevniki pod vodstvom svojega predsednika poslanca Wrighta Patmana, ki je zaradi tega eden najvplivnejših mož v Ameriki, so priredili pohod v Washington, kamor so privreli na avtobusih iz vse Amerike. Na sliki vidimo, kako se vozijo na izposojenih in rekviriranih avtobusih in tovornih avtomobilih iz vseh vetrov Amerike. Zahtevajo, da se jim takoj izplača vojna odškodnina. Njihove godbe pred Kapitolom v Washingtonu igrajo noč in dan. Pravijo, da se ne umaknejo prej, dokler ne dosežejo uspeha. Ker vlada nima denarja, ne more nič ukreniti, medtem pa prihajajo vedno novi »tisoči iz vseh krajev. Treba bo plačati 10 milijard! Ponekod so se bojevniki že spopadli z vojaštvom in policijo.

Zablode modernega človeka

Pred kratkim smo že enkrat poročali, da se v Kanadi na ozemlju Britanske Kolumbije v mestu Nelson pojavlja nova »verska« sekta, ki uči, da bodo ljudje izveličani, če bodo nagi letali po svetu. Oblast je več teh nagih »vernikov« že prijela. Sedaj pa iznova poročajo, da so pri mestu Thrums zopet prijeli 117 takih nagcev, ki so priredili svoj pohod v mesto. Od 1. do 30. maja so zaprli že 862 takih norcev, tako da so vse ječe že prenapolnjene. Ker ti ljudje prebivajo v Kanadi že več ko pet let, jih oblast ne more izgnati.

Wright Patman

strojevodji zapečateni povelje. Na ovitku je stalo: »Odpri pri km 3 londonske proge!« Množica je pozdravljala napeti prizor z navdušenjem »Hip! Hip! Hurra!« Pismo je vsebovalo povelje, ustaviti vlak v Pengbornu, lepem malem kopališču ob Temzi v 65 km od Londona. Izletniki so se razkropili po obali, gozdu in travnikih. Ob 7 zvečer se je vrnil vlak v London.

Za Binkošti je ponovila železnica to presenečenje v drugačni obliki. Sestavila je »vilinski« vlake nalašč za otroke. Stroj in vagoni so bili okrašeni z zelenjem, pisanimi trakovi in veselimi plakati s kiticami in slikami. Prijazne gospodične so prevzele vlogo sprevodnikov. V zadnjem trenutku so prihiteli na splošno veselje godbeniki, klovni, znani cirkuški čarovnik in ljubljene malih Angležev, izobraženi tolašček »Skwicke«. Vilinski vlak je odrinil v Wigton na morju.

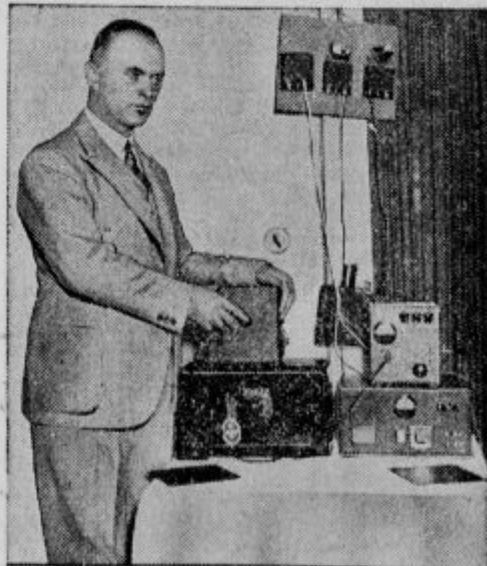
Kako pa na Španskem

Španija je postala dežela klasičnih vzgledov za svobodomislece in katoličane. Nekaj podatkov!

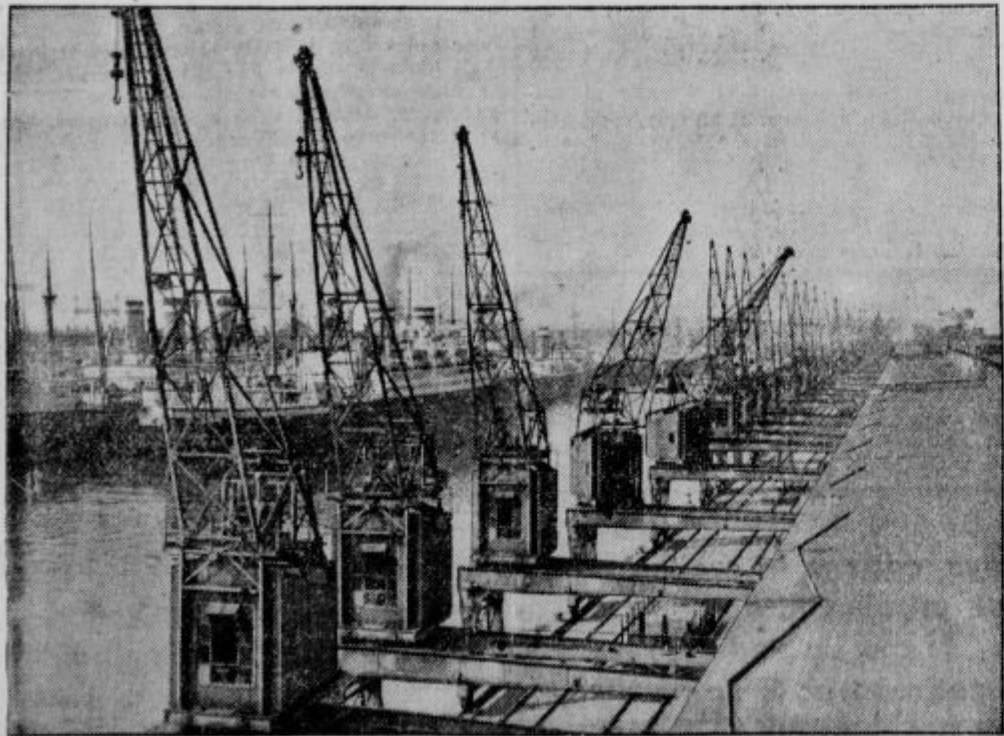
Špansko vojno ministrstvo je ukrenilo, da morajo člani Družbe Jezusove služiti pri vojaki. Ta ukrep velja tudi za nazaj. Kakor je videti, hočejo španski svobodomisleci dobiti nazaj v domovino tiste mlade jezuitske klerike in novince, ki so bili izgnani iz odevnine. V vojašnici jih hočejo odtujiti redu.

Na drugi strani pa se pojavlja v deželi protestantska propaganda, ki ima seveda več svobode. V tem oziru so španski škofje izdali že več parstirskih pisem, ki katoličane opozarjajo na to propagando. Škof v Segoviji dolži vladu, da podpira protestantizem, da bi bolj škodila katoličanstvu. »El Debate« pa poroča, da je nadškof v Toledu v zvezi s protestantsko propagando posebej svaril vernike pred nevarnostjo, ki jo nosi seboj gibanje tako zvanih Rotary-klubov.

Za vse protikatoliško mišljenje in razpoloženje uradnih organov na Španskem je značilen sledeči dogodek: V Cadiz se je pripeljal španski pravosodni minister. Na postaji ga je sprejela velika množica katoličanov, ki so klicali: »Živel Kristus — Kralj! Naj živi katoliška Španija!« Zaradi te »demonstracije« so prijeli 30 katoličanov, katere je potem guverner obsodil vsakega na 500 pezet globe. — V kraju Jurat pa sta sedela pred sodniki dva moža, ki sta bogoskrunsko razbila pet križev. Državni pravdnik ju je obtožil, sodniki pa so ju — oprostili. Vprašamo: Kje je še kaj podobnega mogoče?

Brezčično naznanjanje požara. Nemški policijski stotnik Ristow je izumil napravo, s katero je mogoče brezčično naznaniti požar.

Hamburska luka, v kateri počiva zaradi krize vse delo. Od 25 žerjavov delujeta le dva. V ozadju je ogromno ladjevje na počitku.

Stole, mize in klopi

zaklopne, železne, izdeluje najceneje po dogovoru J. ZORKO, ključavničar, Ljubljana, Glince, cesta II št. 6.

Predtiskana ročna dela za vse!

Stenski prti 7 Din, stenski prti, rdeči ali modro obrobljeni 10 Din, prtički od 1 Din naprej, blazine, milje etc. Novi vzorci, čist tisk, dobro blago.

Matek & Mikeš, Ljubljana

poles hotelu Strankelj. Vezanje zaves, perila, monogramov etc. Entlanje, ažu riranje. — »Breda« žepni roba komad 2 Din.

Polt, ki je vredna 1.000.000 din

Vsakogar mora presenetiti nova ideja na področju rabe pudra.

Znanstvena raziskavanja so nadavno odkrila neki povsem nov in zelo enostaven način, da ostane puder ves dan na koži. To izredno odkritje omogoča vsaki dami, da očuva svežost in ljubkost svoje polti plešo ves večer v najtoplejši plesni dvorani in se ji vendar ne pokaže niti sled nelepega sija na obrazu. Pridodatek, ki povzroča to veliko prednost in izredno izpremembo, se imenuje pena kreme, a izključno pravico njene uporabe si je za drag denar odkupila tt. Tokalon. Zato je puder Tokalon edini pravi rižev puder s peno kreme, zato nam samo on ohrani dovršeno polt, uspešno kljubujoč najslabšim vremenskim prilikam, zlasti še dežju in vetru. Vse zmagovalke na lepotnih tekmah zadnjih let so uporabljale to posebno vrsto pudra Senorita Yolanda Pereira, Miss Universum 1930, izjavlja: »Ta enostavna tajna lepote polti mi je prinesla zaslužka 1.000.000 din, in mnogo pripomogla k temu, da sem postala kraljica lepote vsega sveta.«

Tudi puder v trdem stanju Tokalon vsebuje zdaj peno kreme. I puder i rdeči Tokalon se enako prijemljata kože in se popolnujeta. Teda to je nekaj novega, nekaj različnega od dosedanjega in nekaj boljšega.

FURNIRJI

vsake vrste pri trdki P. R. ALLES, Ljubljana — Frankopanska 18.

Stenice, ščurke, mole

in drugo golazen Vam takoj zamori in stanovanje razkuži najceneje samo

Vulkanski plin LUCIFER

ki ugonobi vso zalogo po razkuževanju v šestih urah. — Prodaja se pri razkuževalcu STRAMSAK CIRILU na velesejmu — paviljon E št. 493 — ali na domu v Devica Marija v Polju št. 62.

Motvoz Grosuplje

domači slovenski izdelek

Tovarna motvoza in vrvarna Grosuplje pri Ljubljani.

Zahtevajte vzorce in cenike brezplačno.

Za Vas

in Vašo družino

je redilna krepilna in zdrava

Dr. Pirčeva sladna kava.

Idealna novost

Nova brezalkoholna pijača

Mlečni sekt

prirejen iz najboljšega mleka z dodatkom ogljikove kisline in sadnih sokov

gasi žejo in krepi telo, bolj kot vsaka druga pijača

Prepričajte se na velesejmu, paviljon E.

SLAMNIKI MOŠKI IN ŽENSKI
prvovrstne domače izdelave, najnovejša mode — nizke cene — nudi le
Polaniko Julija, Ljubljana
Sv. Jakoba trg (stojnica) 7539

GLEDAJTE

vseh vrst, velikosti in oblik

Steklo
zrealno 6-8 mm, mašinsko 4-6 mm, portalno, ledasto, alabaster itd.

izdeluje in dobavlja najceneje
SPECTRUM D. D.

LJUBLJANA VII, CELOVSKA 81
TELEFON STEV. 23-43

Centrala: Zagreb, Samoborska št. 11 - Osijek, Desetičina št. 39

Oglejte si našo razstavo na velesejmu v paviljonu »E« številka 102!

Če bi zamerci znali
Za Daj-Damov sladoleđ
Bajte bi prodali
Prišli bi v Daj-Dam zapored.

Ustanovitev jugoslovanskih bank.

Jugoslovanski denarni zavodi:

Jugoslovanska udružena banka d. d., Prva hrvatska štedionica in Srpska banka d. d. v Zagrebu, Jadransko-Podunavska banka d. d. in Zemaljska banka d. d. v Beogradu ter Zemaljska banka za Bosnu i Hercegovinu v Sarajevu,

ustanovili so leta 1920 domači zavarovalni zavod

obče zavarovalna d. d. SAVA v Zagrebu

»SAVA« je prevzela v kraljevini Jugoslaviji obstoječa elementarna zavarovanja občne zavarovalnice Assicurazioni Generali v Trstu

Lastni družbeni jamstveni fond znašajo nad 30 milijonov dinarjev brez garancij bank-ustanovitelje Družba je izplačala od leta 1920 dalje nad 200 milijonov dinarjev za škode

Generalno zastopstvo za Dravsko banovino v Ljubljani, Sv. Petra cesta 2 Telefon 24-34

ZAHVALA. Za vse dokaze iskrenega sočutja od strani sorodnikov, prijateljev in znancev ob priliki prebride izgube naše ljubljene soproge, mamic, tašče, babice itd., gospe

ANE POVH

soproge nadučitelja v pokoju

in za spremstvo na njeni zadnji poti izrekamo prirčno zahvalo. Posebej se zahvaljujemo prečastiti duhovščini iz Slov. Bistrice za asistenco, vsem pevcem in učiteljstvu sosednjih sol ter darovalcem mnogih vencev in šopkov. — Vse, ki so jo poznali, prosimo, da jo ohranijo v blagem spominu.

Sv. Venčesl-Slov. Bistrica-Maribor-Sv. Rupert, 7. jun. 1932.

ZALUJOCI OSTALI.

ZAHVALA. Ob težki izgubi naše nepozabne sestre, tete in svakinje, gospodične

ANE FANFULOVE

posestnice iz Mirotic na Češkem

izrekamo najprirčnejšo zahvalo vsem, ki so nas v teh težkih dneh tolažili in ki so našo nepozabno pokojnico spremili na njeni zadnji poti in ji darovali prekrasno cvetje.

Se enkrat: naj Bog vsem poplača!

Mirotica-Celje, dne 6. junija 1932.

Rodbini FANFULOVA in dr. VORSICEVA.

POLJEDELCI!

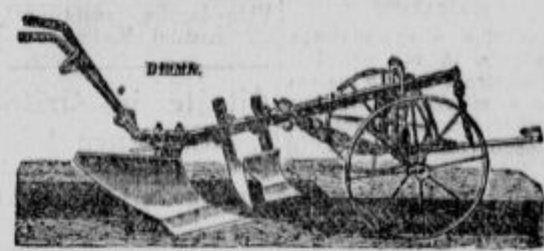
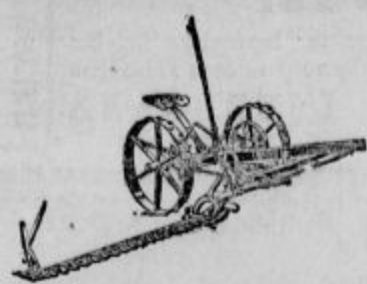
Največja izbira prvovrstnih poljedelskih strojev kot DEERING kosilnic, originalnih angleških LISTER motorjev, patentnih brzoklepalnih strojev, mlatilnic, čistilnikov, slamoreznice, bran, plugov, črpalk za vodo in gnojnice, vodovodnega in stavbnega materiala ter druge železnine pri trdki

FR. STUPICA, LJUBLJANA

GOSPOSVETSKA CESTA 1

Zaloga razstreljiv.

Oglejte mojo razstavo na velesejmu.

O. Žužek, Ljubljana

Tavčarjeva ulica št. 11
generalno zastopstvo

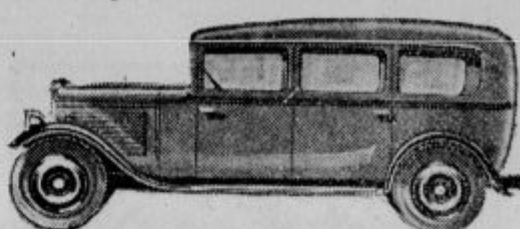
PEUGEOT avtomobilov

Dokaz temu je dejstvo, da se kupuje danes največ avtomobilov Peugeot 201

V Vašem lastnem interesu si oglejte pred nakupom avtomobila svetovnoznane 4- in 6-sedežne ter tovarne 30 HP Peugeot automobile brez in z nihalnimi osmi, tipe 201, kateri porabijo najmanj goriva pri najnižji nabavni ceni ter Vam vršijo skozi leta najtežjo službo na slabih cestah.

Najnižji avtomobilski davek vsled ugodne teže!

Prepričajte se z neobvezno poljubno vožnjo!

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglašje strogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din.

Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 2 Din. Vsak oglašje treba plačati pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovarjamo le, če je priložena znamka. Ček račun Ljubljana 10.349.

Službe iščejo

Beseda samo 50 par

Geometer

z večletno prakso išče primerno zaposlenje. — Stokovnjak za trasiranje cest in regulacije rek, ulic in mest. Naslov v upravi »Slovenca« pod 8996. (a)

Bivši predelavec

išče kakršnokoli zaposlenje. Cenjene ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Pošten« št. 7659. (a)

Kmetško dekle

išče službo v župnišču na deželi ali drugje. M. Kline. Vaše. (a)

Službodobe

Beseda samo 50 par

Šiviljska pomočnica

starejša, vajena trgovine, zmogla do 7000 Din kavičije, dobi stalno mesto. — Naslov v podružnici »Slovenca« v Celju. (b)

Služkinja

za vsa poljska dela, večja molže, samo z dobrimi spricčevali, se sprejme na graščino. Stalna služba. Predstaviti se: Ljubljana, Mišičeva 2. (b)

Praktikantinja

za damsko frizerko sprejem. Naslov v upravi »Slovenca« št. 7640. (b)

Dobro izurjeno šiviljo

iščem na dom. Gostilna Fatur, Podrožnik. (b)

Prodajo

Beseda samo 50 par

Trboveljski cement

betonsko železo, nosilke, stavbno okovje in vsakovrstno orodje — najceneje pri Jos. Zalta & Co, trgovina železnine, Dunajska cesta 9 (poleg nebotičnika). (l)

Vrtni stole

zložljive, proda Tribuč, Glince, Tržaška cesta 6, telefon 2605. (l)

Novi obrtni zakon

se naroča pri Komanditni družbi M. Jankole — Selenburgova 6/II. (l)

Volna, svila, bombaž

stalno v bogati izbiri v vseh vrstah, za strojno pletenje in ročna dela, po najnižjih cenah pri trvdki Karl Prelog, Ljubljana — Zidovska ul. in Stari trg. (l)

Štedilnike

raznih vrst; vrtni, balkonske in stopniške ograje, dim. vrtica, brzoparilnice, nudi po najnižjih cenah pri trvdki Karl Prelog, Ljubljana — Zidovska ul. in Stari trg. (l)

Malinovec

pristen, naraven s čistim sladkorjem vkuhan se dobi in malo in veliko v lekarni dr. G. PICCOLI Ljubljana, Dunajska c. 6

Deering

kosilnice — najnovjšega modela, in vse poljedelske stroje kupite najceneje v trgovini Stupica Fr., železnina, Ljubljana, Gosposvetska cesta 1. (l)

Nakazilo

Proti predložitvi tega nakazila, ki ga izrežite, priobčimo

brezplačno

od 9. do 11. junija 1932 po enkrat vsak na novo naročeni

mali oglas

za rubriki »Službe iščejo« in »Stanovanja iščejo« in to v obsegu 7 besed (obenem z debelim naslovom). Pri večjih oglašjih je za vsako nadaljnjo besedo doplačati 50 par. Izvzeli so oglašje z neprimernim besedilom. Nakazilo z naročilom in besedilom se mora poslati naravnost na upravo »Slovenca« v Ljubljani ali Mariboru.

Nakazilo mora vsebovati Vaš natančen naslov, ker je drugače neveljavno!

Ime: _____

Poklic: _____

Bivališče: _____

Gotovo Vas je mnogo,

ki bi hoteli stare predmete zamenjati ali pa kupiti. S cenami malih oglašev v »Slovencu« najdete zanesljivo kupca!

Upravištvu »Slovenca«.

Konfekcija — moda!

Najcenejši nakup. Anton Presker, Sv. Petra cesta št. 14, Ljubljana. (l)

Črešnje

sveže, debele, kg 5 Din, franko vsakemu naročniku, pošilja po pošti in železnici G. Drechsler, Tuzla. (l)

Novo kolo

prav poceni naproday na Miklošičevi cesti št. 7/III, vhod poleg Delavske pekarnice. (l)

Sladko seno

iz mestnega loga in seno v košnji proda I. Černe, Dalmatinova 15. (l)

Pisalni in šivalni stroj

nova, zelo poceni naproday na Miklošičevi cesti št. 7/III, vhod poleg Delavske pekarnice. (l)

Vinogradniki!

Prvovrstne bakrene škroplilnice po 380 Din dobite pri Videmšek, Maribor, Korošičeva 36. (l)

Kupimo

Beseda samo 50 par

Ia bukova drva

popolnoma suha, zdrava, kupim vsako količino — proti takojšnjemu plačilu. Na ponudbe brez cene se ne oziram. »Viktorija« — Zagreb, Kraljice Jelene 4. (k)

Čebelní vosek

pristen in čist kupujemo po najvišji ceni v vsaki množini. — Golob & Ko., tovarna kemič. izdelkov, Vič pri Ljubljani. (k)

Vrednostne papirje

kupuje Komanditna družba M. Jankole, Selenburgova 6/II. (k)

Srebrne krone

stare zlato in srebro kupuje RAFINERIJA DRAGIH KOVIN — Ljubljana, Ilirska ulica 36, vhod z Vidovdanske ceste pri gostilni Možina. (k)

Čitajte in širite »Slovenca«!

Vajenci

Sirile »Slovenca«!

Učenka

dobrih staršev, ki se je že učila v trgovini — se sprejme. — Ponudbe na I. Kunovar, Bled. (v)

Učenko

za šiviljsko obrt išče modni salon Rozman Pavlina, Ljubljana, Stiška ulica 1. (v)

Glasba

Beseda samo 50 par

KLAVIRJE

pokvarjene in razglašene popravljajo in uglašujejo strokovno najbolje in najceneje. — Društva popust. — Jos. Bajde, Ljubljana, Gosposvetska 12. g

Pozor!

Oglejte si na velesajmu v oddelku Zavoda za pospeševanje obrti, harmonij novejših vrst z orgelsko registracijo (prvi v Jugoslaviji), ki ga je izdelala trvdka Tramte Anton v Medvodah. (g)

Pianino

z dobrim glasom ugodno naproday. Naslov v upravi »Slovenca« št. 7661. (g)

Dober klavir

naproday po nizki ceni. Ponudbe pod »Dober klavir« št. 7625 poslati na upravo »Slovenca« Maribor, Aleksandrova cesta št. 6. (g)

Posrestva

Beseda samo 50 par

Mala trgovina

s stanovanjem, v Mariboru, poceni naproday z vsem inventarjem in pohištvo. Naslov v upravi »Slovenca« Maribor. (p)

Dve novi vili

3 minut od cestne železnice pri novi remizi — s trgovino mešanega blaga, ugodno naproday. Plača se lahko s hranilno knjižico. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 8819. (p)

Večja trgovska hiša

ob Dunajski cesti, s 3000 m² nezazidane ploskve — naproday iz proste roke tudi za hranilne knjižice. — Pismena vprašanja na: Dušan, Ljubljana, poštni predal 123. (l)

Enodružinska hiša

štiri sobe, kuhinja, pritlikline, dvorišče, vrt, Spod. Šiška, ob Jernejevi cesti, naproday po ugodni ceni. Več se poižve pri »Posrest«, Miklošičeva cesta št. 4. (p)

Naproday

v Strelški ulici 6 parcel 420—880 m² po 150 Din m². Na Barju v Črni vasi 9 travnikov po 1/4 orala, en part 8000 Din, ali odda v košnjo. — V Rudniku 1 parcela 2008 m² za 2 stavbi po 7 Din m², in 1 parcela 300 m² za 1 stavbo z ribnikom po 25 Din m², za katere so tudi že na razpolago načrti s stavbnim dovoljenjem. — Informacije inš. arh. Bogomir Pust, Strelška ul. št. 33. (p)

Objave

Beseda samo 50 par

Križniški red v Veliki

Nedelji razpisuje mesto gozdarskega strokovnjaka v smislu gozdnega zakona. Plača po dogovoru. Dopise samo na naslov: Križniška uprava, Velika Nedelja. (l)

Klobuki

po znatno znižani ceni od 45 Din naprej samo v modnem salonu Stuchly-Maške, Zidovska ul. 3. (o)

Vnajem

Beseda samo 50 par

Vinotoč in trgovina

mešanega blaga, jaje, žita, perutnine, opeke in desk, poleg kolodvora, se odda v najem ali prodaja. Vprašati pri lastniku Vranešič (p) Niko, Dubica, Hrv. (n)

Stanovanja

Beseda samo 50 par

Prazno sobo

s posebnim vvhodom takoj oddam. Društvena 27 — Novi Vodmat. (s)

Obrt

Beseda samo 50 par

Entel

raznovrsten takoj pri Mattek & Mikeš, Ljubljana, poleg hotela Strukelj. (t)

Modno krojaštvo

Delo solidno. Nizke cene. Popravila, čiščenje, likanje in obračanje oblek izvršuje točno

Družina Gabriel

Ljubljana, Florjanska 31.

Modroce

otomane, divane, fotelje in vse tapetniške izdelke vam nudi najceneje Ignacij Narobe Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 16 (pri Levu)

Soboslikarski vzorci

najlepši in najcenejši bodo na ljubljanskem velesajmu v paviljonu E. Se priporoča Josip Božič. (t)

Za več kot polovico

ceneje nudi obiskovalcem velesajma svoje izdelke iz medenine in bakra — »Nova Jugometalija« v likvidaciji, Ljubljana VII, Zibertova ulica 27, dvorišče. (t)

Šivalne stroje

popravljajo in renovirajo takoj in ceno Klobčaver, mehanik, Sv. Petra cesta št. 47. (t)

TAPETNIK

FRANC

ZALAZNIK

Št. Vid (garaža Magister), izvršuje vsa v to stroko spadajoča dela točno, solidno in po nizki ceni. Popravila se sprejemajo

Razno

Beseda samo 50 par

Resljeva cesta 24.

Veletrgovina žita in moka.

Lanene tropine

in druga krmila nudi najceneje Veletrgovina žita in moka. A. VOLK, LJUBLJANA Resljeva cesta 24.

Katera boljša družina

v Ljubljani bi vzela 10-letnega fantka v kompletno oskrbo. Dam tudi sama opravo. Ponudbe z navedbo odškodnine prosim na upravo »Slovenca« pod »Točno plačilo« št. 7660. (r)

Flugs patentne kose

prvovrstna kvaliteta! Zaloge: Videmšek, Maribor, Korošičeva 36. Zastopniki se iščejo v vsakem kraju.

Puhasto perje

čisto, čohano po 48 Din kg, druga vrsta po 38 Din kg čisto, belo, gosje po 130 Din kg in čisti puh po 250 Din kg. Razpošiljam po poštne povzetju L. BROŽOVIC — Zagreb, Illica 82. Kemična čistilnica perja.

DRVA

Trgovina s kurivom

lv. Schumi

Dolenjska cesta

Telefon 2951

PREMOG

Pozor

mizarji!

NOVOST!

Na velesajmu si ne pozabite ogledati novoizumljenega obličja za čiščenje furnirjev pri trvdki Peter Angelo, zunaj paviljona F na vogalu. Zahtevajte, da se Vam v obratu predvaja! 7543

Prvovrstne lanene tropine 37/38% prodajamo kmetovalcem po Din 180.- za 100 kg

Tovarna lanenoga olja HROVAT & COMP. LJUBLJANA

pisarna Dunajska c. 1a/III, tovarna Moste pri Ljubljani

Krušno moko

in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri A. & M. ZORMAN Ljubljana, Stari trg št. 32.

Berite »Slovenca« in oglašujte v njem!

Nogavice

rokavice, robce, perilo, torbice, kravate, nizke cene, samo pri PETELINC-u Ljubljana, ob vodi blizu Prešernovega spomenika.

Telefon 2059

Premog suha drva

Pogačnik, Bohoričeva

ulica 5

Posteljne žične vloge

v Isenih ali železnih okvirjih, ter zložljive železne postelje izdeluje solidno točno po naročilu trvdka Pavel Strgulec

Ljubljana, Gosposvetska cest 113 Zahtevajte brezplačni cenik!

Inserirajte

V

»Slovencu«!

FOTOAPARATE

svetovnih trvdk Zeiss-Ikon, Roden-

stock, Voigtländer, Welta, Certo itd

ima vedno v zalogi

fotoodd. Jugoslovanske knjižarne

v Ljubljani

Zahtevajte cenik!

Vsa v MIZARSKO STROKO spadajoča

dela, posebno pa STAVBNA izvršuje

najsolidneje in poceni trvdka

Ljubljana. Privoz 16. Prule

L. Ahačič

splošno strojno mizarstvo

Telefon 27-68

Le brzo hitite, da ne zamudite ugodne prilike!

»Pri zmajskem mostu«

dobite po najnižjih cenah vse vrste mizarskega blaga kakor:

volneno za moške in ženske obleke, lince, vzorce Dagmar svile, dilene,

kambrike, celir, oksford, vse vrste šilone, platno za rjuhe, ženske

srajce in kombinize, moško perilo, ovratnike, kravate etc. etc.

Geslo trgovine: Dobro blago, majhen dobitek in velik promet.

Se priporoča

Ivanka Štrukelj

Ljubljana, Resljeva cesta št. 2

POZORI!

Zn

Msgr. Ivan Vreže - 70letnik

Maribor, 7. junija.

Kdo bi si mislil, kdor pozna njegovo mladostno živahnost, vztrajnost in čilost. Sedem križev! In z vednim ljudstvom nasmeškom na ustnicah. Sedem križev! In vsako nedeljo vršev v mariborski okolici dolžnosti priljubljenega župnikovega pomagala. Sedem križev! In moči, veselja in zdravja, kakor ga je celo pri mladini redko najti. Da! Msgr. Janez Vreže, upok. profesor verouka na tukajšnjem drž. učiteljskem, vneti varuh čudovito lepe romanske poslojke Sv. Roka nad Smarjem pri Jelšah, zaslovi in ognjevit lavantinski propovednik, da malo takšnih večerj, danes ter jutri in da množice vernega lavantinskega ljudstva s toplim občutjem, notranjo prevzetostjo prisluškujejo njegovi osvajačji in lepi besedi, je pred sedemdesetimi leti, dne 4. junija zagledal v Smarju pri Jelšah svetlobo božjega solca. Potem pa je šel in preromal bridko pot slovenskega človeka, dovršil gimnazijske študije, vstopil v mariborsko bogoslovje in bil dne 16. julija 1888 posvečen. Kaplanoval je najprej v Smartnem pri Slovenjgradu od 11. julija 1889 do 30. aprila 1891, potem pa v Jaremini do 24. oktobra 1891, nakar je nastopil mesto kornega vikarja v Mariboru, katero službo je opravljal do 30. avgusta 1892, ko je postal katehet na tukajšnji mestni deški šoli in katehetoval celih devet let na tem zavodu, nakar je bil imenovan za suplenta na tukajšnjem moškem učiteljskem in pozneje 15. dec. 1899 za profesorja istotam. Vzporodno je bil od leta 1899 do 1906 prefekt v dijaškem središču ter priratelj k srcu dijaški mladini s svojo ljubeznivostjo, dobrohotnostjo in prisrčnostjo, tako da bo živel v njenem trajnem prijetnem spominu. Leta 1926 je šel v zaslužni pokoj ter postal 20. aprila za svoje številne zasluge na vzgojnem in dušebrižniškem polju monsignor. Že leta 1907 pa je bil imenovan za duhovnega svetnika.

Msgr. Ivan Vreže pa ne uživa svojega pokoja; on je vedno na delu. V vseh župnijskih je dobrodošel, povsod ga radi imajo. Msgr. Ivan Vreže ne odreže nikdar prošnji duhovnih sobratov, če je treba v napornem dušebrižniškem delu priskočiti na pomoč. Iz župnije v župnijo potuje ter oznanja s svojo ognjevitostjo, zanosit in izvirno besedo resnice božje. Tako globoko je zasidran msgr. Vreže v vsej svoji dobroti, ljubeznivosti in ljudskosti, da je med najpriljubljenejšimi in najbolj zaželjenimi v vrstah duhovnih sobratov, brez števila znancev in prijateljev ter širokih plasti lavantinskega vernega ljudstva. Ves vztrajal v Slomškovem duhu je bil v svojem narodnem in slovenskem ljudskem mišljenju neomajen kakor hrast, neustrašen in odločen. Odtod vračana ljubezen, zvestoba in spoštovanje. Mladinojuba, človek, dobričina. To je kratka označba slavljenčevega bistva, ki je vse naše, vse slovensko, vse ljudsko. Koliko je prijatelj, ki se ga spominjajo ob sedmerih križih s pristranskimi voščili in čestitkami. Brez števila jih je. Tudi mi se uvrščamo v vrste voščilcev in kličemo vrlim in odličnemu slavljenču: Živijo še na mnoga mnoga leta.

Pogreb Josipa Zdolška

Vransko, 6. junija.

Danes je spremenil vranski okraj sodnega svetnika Zdolška k večnemu počitku. Najlepše je bilo, da so se tega pogreba udeležili zastopniki vsega vranskega okraja, med njimi v prvi vrsti nekateri župani, posebno pa starši in šolska mladina. Okolno sodišče v Celju je radi službenega zaposlenja predsednika tega sodišča g. dr. Vidoviča, zastopal s. o. s. g. Premščak, ki sta ga spremljala predstojnik okr. sodišča v Laškem

g. Arnolt Pernat in g. sodnik Radej. Pod vodstvom vodje okrajnega sodišča na Vranskem g. Karla Potrate se je pogreba udeležilo celokupno osebje tega sodišča. Pogreba se je udeležil tudi bivši general okrajnega zastopa g. Maks Cukala in bivši župan občine Sv. Jeronim g. Ferne Franc, kakor tudi župan občine Sv. Jurij ob Taboru g. Bričnik Vinko in župan občine Vransko g. Josip Lavrič. Prostovoljni gasilski društvi iz Vranskega in Prekoke sta spremlila svojega podpornega člana na njegovi zadnji poti in ga položili v s spomladnim zelenjem okrašen grob. V posebno obilni udeležbi so se pogreba udeležili Vrančani, med katerimi so bili tudi gg. Ev. Šerko, Ottenschläger Anton, bivši župan na Vranskem in Karol Košenina, posestnik in občinski odbornik na Vranskem, dalje učiteljstvo s šolskim upraviteljem g. Ivanom Urekom, orožništvo in finančna straža.

Pogreb je vodil g. dekan Preskar z asistenco g. župnika dr. Mörtla in g. kaplana Kodriča. Pred hišo žalosti in na pokopališču so zapeli združeni vranski pevski zbori dve žalostinki. Na grobu se je poslovil od svojega tovariša z lepim govorom s. o. s. v Celju g. Premščak in v svojem govoru posebno poudarjal vrlino umrlega, kot pravičnega in vzornega sodnika.

S tem je odšel od nas človek. Ne tak povprečen človek in osebnost, ki igra v javnosti morda veliko vlogo, temveč človek, ki je bil predstavitelj in izvršitelj pravice, resnice in najponižnejše vdanosti do svojega Boga.

Naša akademska anketa

VI.

Vprašanje, ki se zdi na prvi pogled neutemeljeno in odveč, vprašanje, ki bi moralo biti žaljivo za vsakega mladega inteligenta, če — bi bilo res neosnovano.

Molk — štiri ali pet odgovorov ste dobili vsega skupaj — dokazuje, da ste pravo stali in da je Vaše vprašanje problem, čigar nujnost in upravičenost ne dopušča, da bi se ga rešilo s frazo, ki jo izreka užaljena domišljavost. In vsako besedičenje o borbosti in idealnosti mladine naših dni, katera menda kar gori od navdušenja in iskanja novih idej in ciljev, je prazno. Zakaj resnica, katere ne bomo ovrgli s frazjerjem in s šobo tepe-nega otroka, je ta-le:

Res je, da nismo, izvzemši posameznikov, niti sposobni ustvariti kaj novega, kaj velikega, mi nismo niti dovzetni na te stare ne za nove ideje. In če se že z visokodonečimi besedami navdušujemo za kak ideal, delamo to ponajveč le zavoljo tega, ker upamo, da bomo potem ideje lažje dosegli svoj cilj, ki je: kruh, to je dober družabni položaj, ženska, vino, brezdelje.

Zakaj smo taki, oziroma, kako smo prišli do te svoje duševne impotence, bom povedal, če mi bo dovoljeno, družič.

S. M. cand. nhl.

Slovenske gorice so spregovorile

Sv. Trojica v Slov. goricah, 6. junija.

Včerajšnji dekanjski euharistični shod je sijajno uspel. Lenarska dekanija je pokazala svojo živo vero v euharističnega Boga. Ta prelepi košek slovenske zemlje, ki ga ogrožajo tokovi verskega indiferentizma in nestrpnost naših sosedov onkraj Mure, je včeraj javno in jasno izpovedal, da vidi rešitev iz vseh nevarnosti in kriz le v praktičnem kršćanstvu, ki mu je ognjišče in duša ravno zakrament svetega Rešnjega Telesa.

Vse župnije v dekaniji so se pripravile na shod s tridnevno v čast božjemu Srcu. Posebno lepa tridnevna je bila pri Sv. Treh kraljih v benediški župniji, ki sta jo vodila p. Bonaventura in p. Mansuet, kapucina iz Maribora. V soboto zvečer so peli zvonovi vseh cerkva in kresovi so zaplamljeni po gričih. V nedeljo jutraj so tisoči vernikov, organiziranih v Apostolsku mož in Marijinih družbah, pristopili k obhajilni mizi in potem so se med pritkavanjem zvonov začele iz vseh župnij pomikati procesije proti Sv. Trojici. Od vseh strani so prišli s svojimi dušnimi pastirji: Negovci s svojim sivolasim g. Bratkovičem, Antonjevcami z g. Škofom, Sentruperčani z g. kaplanom Krajncem, Sentlenarčani z novim g. župnikom Sinkom, od Sv. Ane jih je pripeljal g. Šeško, od Sv. Jurja g. Bozina, od Sv. Benedikta g. Gomilšek in kaplan Boštele; in še od Marije Snežne so prišli in iz drugih oddaljenih krajev, kljub dežju, ki je rosil z vedno večjo vztrajnostjo. Ponosna romarska cerkev sv. Trojice je bila nabito polna, mnogo ljudi je moralo ostati zunaj. Ves trg je bil v zastavah in slavoloki so krasili ceste. Od jutra je bilo izpostavljeno Najsvetejše, belo oblečene deklice so opravljale častno stražo, Marijin vrtec je pristopil skupno k sv. obhajilu. Ob 10 je imel slovesno pridigo v namen presvete Euharistije g. stolni dekan dr. Maks Vrabec, po pridigi pa pontifikalno sv. mašo, med katero je ubrano pel moški zbor 45 pevcev iz Sv. Benedikta, Sv. Antona

in St. Ruperta. Nebo nam je bilo naklonjeno, opoldne je solnce predrla oblake in popoldne je vsa pokrajina z ljudmi vred radostno valovala v jasni in vedrosti svojemu Bogu v pozdrav.

Popoldne so pribežale še nove množice. Ob pol 3 je imel v cerkvi pridigo g. stolni kanonik dr. Cukala, ki je opozoril na novo okrožnico sv. očeta in poudarjal pomen presvete Euharistije za naše družinsko in javno življenje; na samostanskem prostoru pa je istočasno dekanjski upravitelj g. Gomilšek z ognjevitim poudarkom govoril našim verskim organizacijam o Srcu Jezusovem v sveti hostiji, ki je vez ljubezni in miru med možem in ženo ter moč in sladkost deviških duš. Po pridigi se je razvila veličastna procesija z Najsvetejšim, katero je nosil stolni dekan dr. Vrabec ob asistenci 14 duhovnikov. Ponosno so vihrale zastave in bandera, ko se je nad 4000 glav množica našega vernega slovenskega ljudstva uvrstila v sprevod, kakršnega naši kraji še niso videli. K nebu se je dvigala molitev kot vonj kadila, mogočne pesmi so donele in srebrno zvončkanje je klicalo verna srca na kolena pred Jezusom v sveti hostiji. Vse hiše so okrasile okna s cvetjem in lučkami, vsa kolena so se upognila pred veličino božje ponižne ljubezni. Sami so se sodili tisti maloštevilni neolanki, ki so se napol nagi producirali in izizvalno trdih nog gledali procesijo. Če že nimajo vere, bi pričakovali od njih vsaj nekoliko takta. Slovenci smo in ostanemo veren narod, Jezusovo Srcu je najboljši vzgojitelj in vzor mladine, po njegovi besedi in zgledu hočemo dati cesarju kar je cesarjevo in Bogu kar je božje. Tako smo obljubili, ko se je po vrnitvi v cerkev vsa dekanija posvetila božjemu Srcu in so pevci za zaključek mogočno zapeli himno »Povsod Boga«!

Sv. Trojica je govorila. Pokazala je, da prebiva v lepih Slovenskih goricah ob ogroženih severni meji rod, ki hoče ostati zvest Bogu in domovini vedno in povsod. — Abe.

Poljska razstava na velesejmu

Ljubljana, 8. junija 1932.

Poleg ostalih zanimivosti je letošnji ljubljanski velesejem prinesel zlasti za naše gospodarske kroge nad vse važno informativno in propagandno razstavo Poljske, ki se nam je predstavila zlasti s težko industrijo. Razstavo je aranziral svetnik poljskega poslanstva dr. Lubaczewski. Vsa razstava ne stremi toliko za realnimi trgovskimi zaključki, kakor za tem, da informira našo javnost in zlasti industrijo, s čim nam lahko Poljska prav tako dobro postreže kakor druge države. Kot vodilo si je postavila poljska industrija na našem trgu geslo, da nikakor ne bo konkurirala z našo domačo in nastajajočo industrijo, pač pa skuša zavzeti tudi pri nas mesto, ki so ga med našimi državami uvozniki zavzemale druge države. In brez dvoma je pravilno, če se postavi naše trgovstvo in industrija na stališče, da raje uvaža industrijske izdelke iz Poljske, kakor od drugod. V dosedanjem medsebojnem izmenjavanju industrijskih izdelkov, polizdelkov in srovin med Jugoslavijo in Poljsko moremo opaziti šele prve skromne začetke, vendar je gotovo, da se bo to medsebojno izmenjavanje lahko močno povečalo, čimbolj bomo spoznavali medsebojne potrebe in medsebojno produkcijo. Tako je n. pr. lani uvozila Jugoslavija iz Poljske le za 67 milijonov Din blaga, torej le za 1.39% vrednosti vsega našega uvoza. Iz Poljske uvažamo trgovinske izdelke, tekstilne in kmetijske stroje, premog, parafin, juto itd. Na Poljsko pa izvažamo rude, suho in sveže sadje, vino, kože, ribe itd. Lani smo izvozili na Poljsko za 50 milijonov Din blaga, kar je seveda mnogo premalo, le 1.04% vsega poljskega uvoza, pri čemer naš izvoz kljub premelemu uvozu iz Poljske ni niti dosegel vrednosti uvoza.

Poljska razstava je nameščena takoj v prvem paviljonu na desno od glavnega vhoda in ima tri dele. V prvem je razstavljena poljska težka industrija, ki se je predstavila v prvi vrsti le s fotografijami izdelkov in svojih tovarn. Omeniti moramo tovarno vagonov, lokomotiv, tramvajskih vozov itd. Ta tovarna je postala zlasti sedaj, ko so se nam odpovedale nemške reparacije, važna za naše železnice. Prejšnja leta je dobavila večje število lokomotiv za Maroko in Bolgarijo. V poštev bi prišla tudi za dobavo novih tramvajskih vozov za Ljubljano, ki bodo menda cenejši kakor do sedaj nabavljeni vozovi. Razstavila je tudi državna jeklarina, ki je zgradila do sedaj že dva mostova na splitski progi in nekaj mostov v Srbiji. Neverjetno pa so se osvo bodili Poljaki kar se tiče telefonске in radio-industrije. Izdelki te tovarne, ki jo je zgradila država pred nekaj leti in katera je zgrajena po najmodernejših principih, lahko konkurirajo izdelkom nemških tovarn, na katere smo bili dosedaj po večini navezani. Med radio aparati moramo omeniti detektor z zvočnikom, v katerem je montirana ojačevalna naprava, tako da odleže detektor za povprečen radio aparat. Cena tega detektorja z zvočnikom vred pa na Poljskem ne presega 600 Din

Koja s poljske razstave, razstavljena je strojna tovarna, ki so jo ustanovili Poljaki, ki so se vrnili iz Amerike.

in država prodaja te detektorje na poštah in sicer na obroke, ki se plačujejo na 2 leti. Zato je razumljivo, da so jih prav radi tega prodali na Poljskem že 40 tisoč. Med razstavljenimi slikami vise lepe preproge, izdelek poljske domače obrti, ki so prav krasne in trpežne in katere dokazujejo visoko stopnjo poljske domače obrti. V drugem delu, v rotundi, je prirejena tujsko-prometna razstava Poljske, ki predstavlja obiskovalce z izredno uspešnimi lepaki, ki dokazujejo veliko sposobnost poljskih grafičarjev. V tretjem delu pa najdemo poljsko industrijo konopljenih, lanenih in jutinih izdelkov, izdelke tovarne eksploziv, poljskega sindikata petroleja, državne tovarne kemičnih izdelkov in druge. Nad vse zanimiva je koja, v kateri so razstavili Poljaki, ki so se vrnili iz Amerike in ki so postavili v bližini Varšave mogočno in kar najbolj moderno urejeno strojno tovarno, ki je na našem velesejmu tudi razstavila komplicirano strožnico. Ti Poljaki, nekdanji Američani, tvorijo nekakšno zadružno in so si s pomočjo lastnega prihranjenega denarja in s pomočjo tovarišev, ki žive še v Ameriki, postavili to tovarno, v kateri sedaj sami delajo v svoj dobrobit in korist svoje domovine.

Prepričani smo, da bo razstava bratske Poljske, ki je prvič pokazala pri nas izdelke iz svoje industrije, dobro uspešna in pripomogla medsebojnemu spoznavanju in izmenjavanju dobrin. Za naprej pa se pripravljajo specialne razstave iz posameznih industrijskih panog, ki bodo še bolj jasno osvetlile poljsko industrijo in pospešile medsebojne trgovske zveze.

Veliko delo za naš tujski promet

Ljubljana, 7. junija.

Zveza za tujski promet je lani vzpričo grozeče depresije tujskega prometa, ki pa je k sreči izostala, kakor smo poročali včeraj, svoje propagandno delo znatno poglobila, v čemer je tudi vzrok, da se je pri nas tujski promet lani obdržal na isti višini. Zveza je bila v ozkih stikih z oblastmi in javnimi institucijami za tujski promet. Večletno sodelovanje Zveze s Putnikom je bilo Zvezi v korist in je prineslo lani odlične uspehe za naš tujski promet.

Opogumljeni radi ugodnosti carinskega in davčnega značaja, so naši hotelirji lani pričeli razvijati zelo veliko gradbeno agilnost. Obžalovati je le, da so marsikateri podjetniki prišli pri tem v finančne težkoče, ki jih še poveča denarna kriza. Zapor na finančnem trgu meseca septembra je ta položaj še povečala. Kar so davčne in finančne olajšave napravile dobrega, to so pokvarile visoke obresti, ki jih morajo naši hotelirji plačevati denarnim zavodom. Če se bo naša hotelska industrija uspešno razvijala, so ji potrebni cemeni krediti. Potrebno bi bilo ustanoviti močan kreditni zavod, v katerem bi se udeležila z velikim kapitalom država in ki bi dala možnost hotelirstvu, da svoje stare dolgeve likvidira z novimi po nižjih obrestih.

Zveza je dajala interesentom nasvete o zgradbah in adaptacijah, informacije o carinskih in davčnih zadevah ter je posredovala glede avtorskih pravic pri izvajanju glasbenih del. Okrajna glavarstva so vpraševala Zvezo radi izdaje gostilniških koncesij. Zveza je podpirala le take proslave, ki so se obvezali, da bodo prostore primer-no opremili in da bodo imeli najmanj tri sobe za prenočevanje tujcev.

Zveza je prosila železniško ravnatelstvo, naj

elektrificira one postaje, ki pridejo v poštev za tujski promet, kar je ravnatelstvo obljubilo, da bo po finančni možnosti tudi storilo. Dalje je dajala Zveza pobudo za vodovodne zgradbe v zdraviliščih in letoviščih in doseglja, da se zdravilišča ne smejo regulirati brez pregleda banske uprave. Mnogo se je Zveza zanimala za vprašanje naših cest ter veliko dosegla za njihovo izboljšanje. — Inicijativno je Zveza posredovala tudi radi zgradbe aerodroma v Ljubljani. Stremela je dalje, da se osnuje v vsakem letoviškem kraju tujsko prometno društvo. Taka društva so se osnovala lani v Cerknici, na Brezjah, v Begunjah na Gorenjskem in na Jesenicah.

Lani je bilo v Zvezi večanjih 60 članic, med katerimi pa ni bilo nobene fizične, nego le pravne osebe. Med člani je bilo 9 zdravilišč in kopališč, dve avtonomni mesti, to je Ljubljana in Celje, dve mesti, 6 korporacij, ostalo pa so razna društva in zveze, med katerimi so v večini razna olepševalna društva in tujsko-prometna društva ter društva SPD.

Zimski sport je smatrala Zveza za zelo uspešno tujsko prometno propagandno sredstvo. Podpirala je zimsko-sportne tekme v Bohinju januarja in februarja 1931. Zimsko-sportno zvezo in druga slična zimsko-sportna združenja. Dalje se je Zveza v interesu povzdigla našega tujskega prometa udeleževala mnogih zborovanj sličnih organizacij v državi ter konferenc. Zastopnik Zveze je potoval v interesu našega tujskega prometa še v Solnograd in na Dunaj ter tam navezal stike.

Veliko je bilo lani propagandno delovanje Zveze, ki je bilo celo poglobljeno in posplošeno. Zlasti ni Zveza zanemarjala propagande v inozemstvu. Lani je Zveza izdala 26.000 informativnih tiskovin in sicer v sedmih tujih jezikih, dalje

ODOL
zobna pasta
dnevno uporabljena
prepreči zoperno
pobarvilo zob in
slab duh ust.

15.000 prospektov v štirih jezikih in prospekt za Bohinj v 3000 izvodih. Nova propagandna brošura o naših važnejših letoviščih je izšla v 7000 izvodih in je bila tiskana v štirih jezikih. V zalogi pa ima Zveza še propagandni material iz prejšnjih let. Lani se je Zveza udeležila tujsko-prometne razstave na velesejmu, za katero je nabavila mnogo lepega in novega materiala ter je imela s tem velik uspeh. Udeležila se je že letos novih razstav, tako razstave v Zagrebu in sedanje na velesejmu. S slikami in drugim materialom pa se je udeležila še razstav v Lipskem, na Dunaju, v Pragi, Budimpešti, Poznanju, Kopenhagenu in Varšavi.

Za propagando je izdala lani Zveza skupno 202.000 Din, podpor za kritje teh stroškov pa je prejela 117.000 Din. Tujsko-prometnim organizacijam je dala lani Zveza 34.000 Din podpor. S pomočjo Putnika je lani Zveza organizirala več poučnih potovanj k nam in pripravila vse za dostojen sprejem.

Poročilo omenja zelo veliko vlogo, ki jo je imelo pri propagandi za naše kraje naše časopisje ter se o njegovih vlogi nad vse laskavo izraža. Potniški uradi in biljetarnica sta imela lani razveseljivo lep uspeh. Dalje je Zveza organizirala tudi prodajo časopisja in potniške literature na kolodvorih in v letoviščih. Bilanca dela Zveze je torej nad vse častna in mora javnost tej važni instituciji izreči vse priznanje.

Strašna nakana pijanega moža

Murska Sobota, 6. junija.

Kosova hiša na Krajini spada med tiste mnoge, v katerih ni božjega miru in tudi božjega blagoslova ne. Mož in žena sta se dan za dnem prepirala. Večino prepirov je zagrešil nesrečni alkohol, katerega si je mož v veliki meri privoščil. V pijanosti je često kar podival. To je na ženo tako vplivalo, da je zbolela.

Da bi imela žena vsaj ponoči mir, se je izselila iz sobe. Z otroki vred se je skrila na podstrežje drvarnice, da bi tam spala. Mož je tudi tam ni pustil pri miru. V pijanosti je šel v drvarnico in je tam pod ženo ter deco zažgal drva in drugo suhljad. Žena in otroci so začeli kričati, ko so videli, kaj se pod njimi godi. Krik je privabil v drvarnico sosede, ki so plamen pogasili in tako ženo in otroke rešili gotove smrti. Brezsrčnega moža je oblast zaprla.

Utopljeni otrok najden

Kranj, 7. junija.

V včerajšnjem poročilu o 5letnem Vladku Azmanu, ki je v nedeljo popoldne utonil v Savi v kanalu, smo omenili, da se iskanje nadaljuje. Tako so v ponedeljek popoldne ukrenili vse potrebno, da so mogli še enkrat preiskati kanal. Približno ob 1 ponoči so pri Majdičevi elektrarni odprli vse zatvornice, tako da je ostalo vode samo še 10 cm. Iskanje se je moralo vršiti ponoči, ker podnevi daje Majdičeva elektrarna tok raznim tovarnam in prihaja ponoči tok vpoštev le za razsvetljavo. To noč pa je Majdičeva elektrarna počivala in sta električno silo Kranj in okolica dobivala iz Mayerjeve elektrarne. Iskanje v izpraznjenem kanalu je bilo uspešno in okrog 4 so našli dečka kakih 200 korakov nad zatvornicami elektrarne in sicer ob desnem bregu kanala. Otroka so prenesli na dom in ga položili na mrtvaški oder.

Svatje med zapornimi vodnimi curki

Ptuj, 7. junija.

Preteklo nedeljo se je vršila v Cirkovich na Dravskem polju poroka Antona Brenclova, sina uglednega posestnika iz Župeče vasi, in Terezije Frangeš, ocerke posestnika iz Spodnjih Jablane. Kakor je to starodaven običaj, je moral ženin odkupiti svojo nevesto od jablanskih fantov, ki so mu zaprli cesto z verigo. Stalo ga je to po dolgem barantanju 250 Din, nakar so svatje veselo oddrli na okrašenih kolesjih proti Cirkovec v cerkev, ne sluteč, kako presenečenje jim pripravljajo vrlci cirkovski fantje. Nenadoma je namreč blizu cerkve bruhnil pred vozovi močan curek vode ter jim zaprl pot naprej. Tudi obrniti se niso mogli, ker jim je med tem povratek zaprl še drugi curek. Fantje iz Cirkovec so pričakali svate ob cesti z motorno brizgalno ter jih obdali s takim mokrim zapornim ognjem, da je bilo nemogoče čez zapreko dalje, ker bi bili svatje mokri kakor miši. Hočeš nečeš so se morali spustiti v nova pogajanja, ki so po daljšem barantanju dosegla uspeh. Cirkovski fantje, ki so nastavili prvotno odkupnino na 5000 Din, so pokazali veliko popustljivost napram očetom starešinam, ki sta vodila pogajanja, ter se domenila nazadnje za znesek 250 Din. Takoj nato se je motorka ustavila in pot je bila prosta. Zanimivemu in originalnemu prizoru je prisostvovala sila mnogo ljudi, ki so se imenito zabavali ob pogledu na okinčane vozove in svate, obkoljene od vodnih curkov.

Ljubljana

Zaradi noža - 4 leta ječe

Zalostni dogodek v Ihanu pred sodiščem

Ljubljana, 7. junija.

»Obteženo je bilo, da je obtožene rabil nož, ki je nevarno orodje, in da je pokazal posebno surovost, tako je danes predsednik malega senata dr. Ernest Kobe utemeljeval sodbo, s katero je bil 22 letni pleskarji pomočnik Ignacij Dime, doma iz Depalje vasi pri Domžalah, obsojen na štiri leta robove, v izgubo častnih državljanov pravic za pet let in v plačilo stroškov kazenskega postopanja. — Ozadje žalostnemu in obsodbe vrednemu dogodku je bilo kratko naslednje:

Letos na sv. Jurija nedeljo 24. aprila sta okoli 6 zvečer šla Andrej Lenček in Anton Dragar, ki je peljal svoje kolo, po cesti iz Ihanu domov. Pri Hribarjevi hiši sta ju dohitela na kolesu brata Nace in Miha Dime. Voščili so si najprej »Dobro dan!«. Nato je pa Dragar kratko pripomnil: »Marš s ceste! Oba brata je to razjarilo, stopila sta s kolesa in nastal je hud spopad. Ignacij Dime je potegnil 7 cm dolg nož in začel z njim mahati naokrog. Lenček se je umaknil, a Dragarja je močan sunk zadel v levo ramo pod ključnico. Sunk je bil usoden. Nož je zadel globoko v prsa in prerezal žile odvodnice, tako da je Dragar čez nekaj minut umrl radi izkrvavitve. Brata Dime sta sedla na kolo, prav tako tudi hudo ranjeni Dragar. Ta pa se je nedaleč od Hribarjeve hiše zvrnil v travo in obledel. Hribarjevi so ranjenca prenesli na dom, kjer je izdihnil.

Sprva sta bila v kazenski preiskavi zaradi uboja oboja brata, toda proti Mihi je bilo poslopanje ustavljeno. Državni tožilec dr. Hinko Lučovnik je le Ignacija obtožil zločina uboja in danes je bila razmeroma prav kratka razprava.

Obtoženi Ignacij je med drugim pripomnil: »Ne morem se spominjati, da bi bil vzel nož in sunil Dragarja. Moj brat mi je to povedal.«

Priča Andrej Lenček je v podrobnostih opisal dogodek in omenil: »Dragar je sedel na kolo in zaklical: Prijatelj, kaj si mi sedaj naredil?! Nace pa je odvrnil: Boš že videl, kaj se pravi marš s ceste!«

Učence ljudske šole, 12 letni Marko Hribar, je bil očevidec spopada. V prav priprostitih in jasnih besedah je povedal sodnikom razvoj spopada. Potrdil je tudi, da je obtožene na kolesu rabil gorenje besede. Hitei je k očetu in mu povedal, da se na cesti tepo. Oče Hribar je potem Dragarja pomagal, kolikor je mogel.

Predsednik senata je nato čital razne izpovedbe priče, ki so opazovale gostilniški prepri zaradi kolesa. Ta prepri je nastal zato, ker je posestnik Močnik vzel Dimevo kolo in se odpeljal. Nato se je vrnil nazaj. Dime pa sta trdila, da je kolo pokvaril in da zahtevata odškodnino. Močno so se vsi trije prerekli. Miha je šel celo domov po dolg nož in ga izročil bratu Nacetu. Priča Josip Urbanija je pristavil v preiskavi: »Obtožene je Močniku grozil. Rekel mu je: Vzel ti bom glavo, če ne plačaš škode.« Močnika so pozneje spravili v magacin, brata pa sta odšla iz gostilne. Kakor so orožniki navedli v evidenci, sta po krvavem spopadu brata Dime popivala po gostilnah v Domžalah in se je obtožene bahal: »Tako sem ga sunil, da se je kar za prsa prijel.« Ignacij Dragar se je drugi dan, 25. aprila, sam javil orožnikom.

Senat je izrekel sodbo, kakor smo je uvodoma navedli. V kazni se šteje obsojenec preiskovalni zapor od 25. aprila naprej. Stara mamica pokojnega Dragarja je prepoznala prijavitelja zaradi previsoke kazni.

Ob priliki velesejma obiščite

Automat-buffet

„DAJ - DAM“

na Aleksandrovi cesti v palači „Viktoria“

— Pri prehlajenjih, hripi, njetju vratu, zabreklosti bezgavk, živčnih boleznih, trganju v udih dobro dene, ako se s pol kozarcem naravne »Franz-Josef« grenčice poskrbi za vsakodnevno izpraznjenje črev. Po izjavah vseučiliških klinik se odlikuje »Franz-Josef« voda po zanesljivem učinku ob zelo prijetni porabi. — »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Ne potrebujem reklame, delo govori!
PRALNICA, LIKALNICA IN ČISTILNICA OBLEK
Ljubljana, Mestni trg št. 8 (HAMAN)

Kaj bo danes?

Opera: Rusalka, Red B.
Velesejska razstava.
Zbornica za TOL: Občni zbor Zveze za tujski promet. Ob pol 11.
Delavska zbornica: Občni zbor Kmet. družbe. Ob 11.
Nočno službo imata lekarni: dr. Piccoli, Dunajska cesta 6 in mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9.

Telečja pečenka

po 8 do 10 Din kg se bo prodajala od dveh popoldne naprej v mestni klavnici ljubljanski.

© Če vas zanima, česa so zmorni otroci v predšolski dobi, pridite in ogledajte si razstavo otroškega vrta na drž. žen. učiteljsko na Resljevi cesti. Odprta bo v četrtek, petek in soboto od 9 do pol 1 in od 3 do 6. Obenem se vrši istotam tečaj za otroške vrtnarice.

© Na planinah nov sneg. Včeraj je nastopilo prav hladno vreme in že dopoldne je po malem pohlavno deževalo, popoldne pa se je nad mestom in okolico vtila večja ploha. Stanje rek in potokov je do malega neizpremenjeno. Ko se je pozneje po nalivu zjasnilo, je bilo opazati zlasti v Kamniških planinah, da je tam zapadel nov sneg globoko v nižino. Danes je sv. Medard in ta čas že pojo po travnikih kose. Letos pač pozneje. Tudi sezonskih koscev je v Ljubljano prav malo. Pred dnevi so se pojavili in nato žalostno odšli, ker niso dobili zaposlitve. O sv. Medardu pravi kmečki vremenski pregovor: »Če se sv. Medard kislo drži, do konca meseca ni solnčnih dni.«

© Novoregulirani bregovi Ljubljanice napravljajo v mestu nelep vtis na gledalca. Nad betonsko maso se dviga masa ilovice, blata, pepela in tudi umazanosti. Napravite vsaj, da posejete te bregove s travo! Pogled na bregove bo takoj lepši, obenem pa bo trava zadrževala tudi plast zemlje, da se ob dežju ne bodo valili čez beton v Ljubljano in ga mazale!

TONE MALGAJ družba z o. z.,
pleskarstvo, ličarstvo, sobo- in črkoškarstvo
Ljubljana — Kolodvorska ulica št. 6.

© Koncert na sejmishči Ljubljanskega velesejma bo dne 8. junija od 17 do 18½. Koncertne točke izvaja godba 40. pešpolka Triglavskega.

© Tatovi na trgu. Ljubljanski živilski trg še vedno obiskujejo predvsi žepari, ki si za svoje žrtve najraje izbirajo razne kmetijske in mestnega prometa ne vaje ženske. V ponedeljek dopoldne je neznan tat izmaknil posestnikov hčeri Angeli Novakovi iz Hudega torbice, v kateri je bilo 300 Din denarja. Kdo bi ukradel torbico, okradenka seveda ne more navesti. Zdi pa se, da je na trgu prava organizacija žeparjev, katerim bo težko priti do živega.

© Številne tatvine. Te dni je ob belem dnevu odprl neznan tat s ponarejenim ključem stanovanje gospe Ide Jakše v Levstikovi ulici 19 in odnesel več moške in ženske obleke, ki jo okradena ceni na 1000 Din. — Posestniki Ivani S. na Emonski cesti je bil ukraden iz ročne torbice, ki jo je imela v stanovanju, bankovec za 1000 Din. — Mesar Fran L. je prijavil poverbo 2000 Din vrednega mesarskega voza. — Vinku Podžanu na Poljski poti je bilo te dni iz omare in iz drugih predalov ukradeno 1900 Din gotovine. — Peku Vilku Zupanu pa je neznan deček ukradel iz predala v prodajalnici 800 Din denarja. — Iz veže gostilne pri Levu je bilo ukradeno Karlu Čehu 1500 Din vredno kolo znamke »Torpedo«. — V Ljubljani so torej tatovi po dalšem odmoru zopet pridno na delu.

© Kopalne obleke, damsko perilo, torbice, rokavice in nogavice, ima najceneje Šterk nasl. Karničnik, Stari trg 18.

Trbovlje

Nabori za trboveljsko in dolsko občino bodo letos od 17. do 20. junija v Trbovljah.

Srečke za belgrajsko katedralo se zopet dobijo v župnem uradu.

Izlet v Izlake, ki ga je hotela napraviti kmetijsko nadaljevalna šola zadnje nedelje, je vsled slabega vremena odpadel in se vrši po istem načrtu prihodnjo nedeljo. Odhod ob 6 jutraj izpred cerkve.

Na Sv. Planini se vsled slabega vremena zadnje nedelje ni mogla vršiti cerkvena slovesnost s procesijo in se je preložila na prihodnjo nedeljo.

Trboveljski na velesejmu. Dosedaj je razstavljala samo TPD premog in cement, letos se je od tukajšnjih obrtnikov opogumil podjetni misel Cestnik in razstavil moderno pohištvo.

SHELLTOX

čuva pred okuževanjem
ubija hitro okuževalce

Maribor

© Matura se pričinja te dni na mariborskih srednješolskih zavodih. Danes se pričinja na humanistični gimnaziji in v prihodnjih dneh na ostalih zavodih. Do 22. bodo zrelostni izpiti končani in Maribor bo zapustilo par stotin mladih ljudi, ki so se pripravljali dolga leta v našem mestu za nadaljno pot v življenje.

© Akademski kongregacija. Drevi zaključni sestanek ob običajni uri v Alojzijevi cerkvi.

© Razburjenje v lovskih krogih je prinesla vest okoličanov iz gozdov nad Tremi ribniki, da so opazili tri čudne živali, ki morajo biti na vsak način divje koze. Lovci so pripravljali na redko divjačino, ki se je pojavila v neposredni bližini že celo ekspedicijo, ko se je doznalo, da so navedene živali le nedolžni begunci iz vinorejske šole. Banovina je nabavila za vinorejsko šolo več kozjih familij posebne pasme. Živali so živele na šolski pristavi za Tremi ribniki, kjer se je zahotelo trem takim kozlom nenadoma svobode ter so jo popihali preko meje v zeleno naravo. Kozlov se še ni posrečilo ujeti.

© Poročila sta se gđ. Vera Džamonjeva, hčerka lastnika znane vrtnarije, in g. Egon Schwab, sin vletrgoveca v Gregorčičevi ulici. Našo iskrene čestitke.

© Pri mestnem vojaškem uradu na Slomškovem trgu dobijo interesi med uradniki urami pojasnila glede sprejema gojencev v strokovno šolo (bivšo brodersko podčastniško šolo) v Šibeniku.

© Mariborski Korošci so imeli v ponedeljek zvečer poučen sestanek; predaval je in poročal ugleden rojak iz Korotana.

© Slava mariborskega topniškega polka. V nedeljo je 32. topniški polk svečano obhajal svojo slavo kot spomin na dan, ko so leta 1919 zavzeli mariborski topničarji Gosposvetko polje. Slavnostno besedo je govoril major Celestin, predpisane cerkvene obrede pa sta opravila garnizijski duhovnik Pavel Zavatlal za katoliško veroizpoved, prota Trbojevič pa za pravoslavno veroizpoved.

© Dve zanimivi šolski razstavi. Moško in žensko učiteljske v Mariboru sta priredila vsak v svojem zavodu razstavi risb in slik ter ročnih in rokotornih del. Razstavi na obeh zavodih se zaključita danes ter zaslužita vsi pozornost. Razstavo učiteljskega razstavi prof. Gvajc v risalnici zavoda v drugem nadstropju. Zanimive so zlasti risbe in slike, razvrščene po motivih ter dokazujoče temeljitost študija in veliko nadarjenost nekaterih gojencev. Študije in kompozicije v vseh tehnikah podajajo pregledno sliko strokovno temeljitega in modernim vzgojnim načelom prilagojenega pouka v risanju. Ravnotako zanimivi so rokotorni izdelki, ki zopet kažejo moderno usmerjeno vzgojno delo zavoda. Istotako zanimiva in dobro pripravljena je razstava ženskega učiteljskega. Gojenci in gojenke, ki so zelo obloženi z mnogovrstnimi učnimi predmeti, so pokazali v razstavi delih mnogo ljubezni do dela in razumevanja vzgojno prizadevanja profesorjev risanja ter na ta način dosegli vsega priznanja vreden uspeh.

© Ne bodo oskodovali. Vprašanje znižanja najemnin v zasilno-stanovanjskih hišah je povzročilo pri stanovalcih omenjenih hiš okrog prvega mnogo razburjenja. Kakor znano, je sklenil mestni občinski svet v maju najemnine v zasilnih stanovanjih nekaj znižati, vendar so bile kljub temu sklepu tega meseca izterjane od nekaterih strank v prvotni višini. Razburjenje stanovalcev teh hiš se je pa sedaj po leglo, ko so doznali, da se jim je zaračunala prejšnja najemnina le radi tega, ker se ni bilo moglo radi kratkega roka tehnično izvesti pobiranje znižane stanarine; zato pa se bodo strankam, ki so že junija plačale staro najemnino, zaračunali vplačani zneski in najemnino za prihod. mesec, tako da ne bodo oskodovali.

© Nov udarec. Že dolgo se širijo po mestu vesti, da namerava pivovarna Union v Ljubljani ustaviti svojo mariborsko pivovarno ter napraviti v svojih pivovarnskih prostorih le depot za pivo, katerega bodo uvažali iz Ljubljane. Zdi se, da imajo te vesti resnico za podlago ter

Telo se lepša, koža postane enakovredna zagorela, lišaj izgine, izpuščaji trajno prenehajo, ako se pri solnčenju mažete z originalnim Niggerol oljem ali kremo za solnčenje in masažo, ki se dobiva v vseh lekarnah in drogerijah.

Drogerija Gregorič, Ljubljana, Prešernova ulica 5.

da bo pivovarna obratovala samo še letošnjo poletno sezono. Konzum piva stalna pada radi porenitve vina in mariborski obrat predstavlja za pivovarno samo obremenitev. Mariborska pivovarna zaposluje sedaj še samo 50 uradnikov in delavcev, dočim je bilo še pred nekaj leti samo delavcev nad 100 zaposlenih. Ustavitev pivovarniškega obrata bo zopet nov udarec za Maribor.

© V prostovoljno smrt? Pred nedavnim časom je izginil iz Maribora čevljarški mojster Ertl, znan iz boja proti tvrdki Bata in napadalec na njena izložbena okna v Mariboru. Ker je bil Ertl včasih v svojih delih nepreračunljiv, se za njegovo odsotnost niso mnogo zmenili, nazadnje pa je njegove le zaskrbelo ter se se zbal, da je šel prostovoljno v smrt. To domnevo je sedaj še podkrepilo svojevrstno pismo, katerega je prejela mariborska policija od mojstra Ertla nekje s Pohorja. Pismo je spisano v verzih, v katerih razlaga Ertl, kako ga sili beda, da si sam konča življenje. Uvedeno je poizvedovanje, da se ugotovi, kaj je sedaj z Ertlom.

Celje

© Zahvala gasilnega društva. Celjsko gasilno in reševalno društvo se najlepše zahvaljuje vsem dobrotnikom, ki so prispevali dobrotke za tombolo, cvetlice za cvetlični dan, darila za veselico in so drugače pripomogli za čim-lepši uspeh prireditve. Prav tako izreka tudi najtoplejšo zahvalo vsem onim, ki so se udeležili veselice in so na ta način pripomogli svoje za uspeh prireditve.

© Velika sportna prireditev. SK Celje priredi v nedeljo 3. julija ob priliki 10letnice obstoja v zvezi z blagoslovitvijo in otvoritvijo novega sportnega prostora na Glaziji sportni dan. Ker je prireditev predvidena za celo nedeljo in soboto zvečer, prosi klub prav vljudo vsa druga društva, da na ta dan po možnosti ne prirede veselice itd.

© In zopet nož... V ponedeljek 6. t. m. zvečer so fantje v Zabukovcah napadli 25letnega Antona Skobernela, rudarja v Zabukovcah, z nožem ter ga hudo poškodoval po glavi, rokah in nogah. — Istega dne je neznan moški napadel 21letnega rudarja v Libjah Marka Jožeta ter ga ranil z nožem na levi roki.

Ptuj

Zanimive številke smo slišali v nedeljo ob priliki javnega predavanja v mestnem gledališču v zvezi z desletnico zakona o delavskem zavarovanju. V smislu izjavljanih predavatelja iz Ljubljane je znašel celokupni predpis za ptujski okraj za dobo od 1. julija 1922 do 31. decembra 1931 znesek 11.116 Din 84 par. Izdatki na hranarini, podpore porodnicam in oprema deteta znašajo skupno 5668 Din 6 par pa niso upoštevane številke druge stvarne dajatve ravnotako ne storitve v pogledu izboljšanja higienskih in varnostnih naprav v obratih. Predavatelj je žel zaslužen priznanje navzočih. Žal, pa ni bil obisk takšen, kakor bi si ga želeli, dasi so bili vabljeni vsi zastopniki javnega in društvenega življenja.

Slovenjgradec

Instalacija novega župnika v Starem trgu. Starotški farani so v nedeljo 5. junija zopet pokazali, kako znajo ceniti dobrega katoliškega duhovnika. Na ta dan je bil instaliran za župnika prejšnji kaplan g. Stefan Horvat. Že v soboto popoldne se je župnika oblekla v praznično odejo. Fantje so postavili tri lepe mlaje, dekleta so pa okrasila cerkev s številnimi venc. Pot od župnišča do cerkve je bila ovčena s špalirjem mladih smetke in posuta s cvetjem. Pred cerkvijo pa je stal slavalok z napisom. V soboto zvečer in v nedeljo so pokali številni topiči, tamburaški zbor in pevski zbor pa sta na predvečer priredila lepo podoknico. V nedeljo se je zbralo pred cerkvijo mnogo vernikov, ki so spremljali novega župnika v cerkev. Instalacije so se razen dveh udeležili vsi župniki iz cele dekanije in še trije drugi ter zastopnik okr. načelnstva, podnačelnik L. Elletz, in zastopnik sodišča, sodnik M. Tominec. Pred cerkvijo je pozdravil novega župnika cerkveni ključar J. Apačnik in za društva J. Spesny. Po izvršeni instalaciji je imel dekan duh. svetnik g. Al. Čížek lep govor, v katerem je obrazložil naloge in dolžnosti duhovnika, predvsem župnika, na eni strani, na drugi pa naloge in dolžnosti faranov do svojega duhovnika in župnika. Sledila je slovesna božja služba. Tako so na prav lep in dostojen način sprejeli starotški farani svojega novega župnika in simpatičnega dušnega pastirja. Bog ga obrani v Starem trgu mnogo let in njegovo delo naj bo obilo blagoslovljeno!

Roland Dorgelès:

Leseni križi

33

Kateri polk?

»Ali je tu kje še kako gnezdo pred linijo?«

»Odkodi prihajate?«

Neki Parižan je robato zaklical iz naših vrst:

»Ali so med vami tudi fantje z Montmartre-a?«

Pozdrav vsem Barbečanom!

Ti neznan glasovi so se iskali in našli med seboj kakor roke. Sulphart, ki ga je bil pravkar okrepčal požirek vina, je odgovarjal s šalami:

»Katera kompanija?«

»Pariška plinska!«

Pomikali smo se sunkoma, v neenakomernem pohodu, ki je zelo utrujal. Včasih smo se morali ustaviti, ker je bila cesta zagazena; v temi smo slišali rožljati uzde topotaajočih konj in preklinjati topničarje. Nekateri so nas prijemali za lakot:

»Ali ste naskočni polki? Črni pokoveci so tudi že tu... Potlej pa topovi, to boste kar zijali...«

Tedaj je poleg mene zarenčal Fouillard:

»In Švabi. Ti seve nimajo topov, a? Drekači! Kar vzdiguje se mi, če kaj takega slišim.«

Ko smo med dvema vrstama voz in konj stopicall dalje, je zagrabil enega izmed konj, ki so imeli vse penaste gobce, oberoč za rep in ga surovo potegnili. Težki mrhi se križ ni niti zgenil.

»Tak tvoje osrano kljuse še breniti ne zna?« se je zadril nad voznikom, ki je ves zamotan sedel na kozlu. »Da bi mi vsaj pohabil krepelo, hudiča.«

V naši redi je štorkljaj z nami in ropotal s skri-

njicama za naboje mezig: spravil se je za njim v red in upal, da ga bo prej ali slej cebnil. S tem namenom je začel žival dražiti in vleči za rep kakor za zvonovo vrv. Topo kakor človek je mezig nadaljeval pot.

»Menda se ti je zmešalo, ka-li?« mu pravi Hamel... »Kaj pa, če te cebne v vamp?«

»Prava reč... Do grla sem sit, potem mi vsaj ne bo treba na naskok.«

Za njim se je oglašil Demachy, kakor da bi čital armadno povelje:

»Vedno je kazal najpogumnejšo podjetnost in in dajal svojim tovarišem zgled neprimerljive hrabrosti.«

»Ti, na to se podriskam... Brigaj se za svojo...« Bréval, ki je omagoval pod svojim nahrbtnikom, je zamrmral:

»... Res korajža, tako gofjanje... Slabši ste ko živina...«

Komaj smo razločevali obrise drevja, tako temna je bila noč, in tam v dalji, proti fronti, kjer so neprestano grmeli naši topovi, bljuvajoč skupne strele, ni noben žarek svetlobe razjasnjeval nizko visokega neba. Nevidno se vali bitka za tem velikim, temnim zidom, in ceste, nabrekle kakor žile, ji dovajajo nove krvi.

Za trenotek je kolona stopicala na mestu: »Na levo!« so nam kričali od spredaj. Brez reda smo odšli dalje. Nekaj črnega je zapiralo pot: dva konja, ki sta togo molila vse štiri od sebe, prevrnjen voz in mrljici, katerih žalostno razmrvarjene oblike smo uganili pod šotorovino. Osladen topel vonj je puhtel iz gomile. Domobranci so z vso naglico zasipali jamo, ki jo je bila izkopala granata.

Eden starejših ljudi ni delal. Stopil je na kanton in segal tako nad naraščajočo reko naših vrst; nagibal se je naprej, se iskaje oziral v temo in vpil:

»Baillleul Emile, peta stotnja... Ali ni to peta stotnja? Emil! Emil!... Ali ne poznate nekega Baillleul-a? To je moj sin. Hohoj! Emil!«

Onemogli smo korakali mimo njega, temni nepredirljivi. Nihče ni odgovoril. Sem pa tja se je okrenila kaka glava in se ozrla na starega. Njegov glas je še vedno klical za nami: »Emil!... Ali ne poznate malega Baillleul-a, pri peti?«

Bogme, da, poznali smo ga... Ubogi fant!

* * *

V cerkvi je ostal samo še ta kot pri oltarju prost: kapelica sv. Device in šest vrst klopi. Ves ostali del je bil izpremenjen v lazaret in za dešenim obojem, ki nas je ločil od cerkvene ladje, je bilo slišati ječanje ranjenecv.

Dvesto mož se gnete tu, da bi prisostvovali sv. maši. Drugi se stiskajo v predurju in stoje še po pokopališču, kjer sede po vogalih grobov, poslušajo petje in klepečejo.

Nekaj jih je prišlo pravkar iz jarkov; vsi blatni so, obrazi sivi, roke od zemlje zamazane. Drugi pa nasprotno še rdé od umivanja pri vodnjaku. Umazani vojaški plašči in častniške suknje se gnetejo in prerivajo. Par žena, par mladih deklet, ki jih naskrivnem pogledujemo in se med seboj drezamo s komolci, in na častnem mestu kmet, gladko obrbit, petdesetih let, hudo dostojanstven v svojem črnem prazniškem oblačilu.

Ljudska knjižnica: Iz založništva Jugoslav. knjigarnar v Ljubljani: 29. zvezek: Savinšek: 123/OD GOLICE, 30. Din. — 30. zvezek: Stenkevič: NA POLJU SLAVN. 23 Din, vez. 40 Din. — 31. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLENI SVET (The Lost World), Roman (s slikami), 24 Din, vez. 32 Din. — 32. zvezek: Reimann, ZAGORSKI ZITONOL. Slavič, NA SINAJ, 30 Din, vez. 42 Din. — 33. zvezek: Bridges, NA FOMOC, 30 Din, vez. 42 Din. — 34. zvezek: Brackel, CIBKUSKI OTROK, 28 Din, vez. 40 Din.

Dnevna kronika

Koledar

Sreda, 8. junija: Medard, škof; Pacifik; Maks.

Osebnosti

— **Odlitovanje.** Poljsko ministrstvo vojske je dne 1. odlitovalo našega vojaka v Pragi, častnika g. Josipa Majceta, z zaslužno kolajno »Poljska svojemu branitelju« za zasluge, ki si jih je imenoval pridobil v letih 1917 in 1918 kot borec za samostojnost in svobodo Poljske. G. Majce je kot ruski ujetnik stopil v poljske legije in se v njih boril proti centralnim vesilam in proti boljševikom.

BEŽEKOVE SJAJČNE TESTENINE.

Ostale vesti

— **Odgovor na vprašanje.** Pred par dnevi so neki gospodje izpraševali, kje smo bili z našim slovenstvom pred vojno. Odgovarjamo jim, da na čelu slovenskega ljudstva v trdem boju proti koalicijskim slovenskim in nemškim liberalcem, (očetu sedanjih vpraševalcev), ki je v bivšem kranjskem deželnem zboru nad 13 let tlačila naš narod.

— **Na škofijski klasični gimnaziji v St. Vidu nad Ljubljano** (zavod sv. Stanislava) se bodo vršili sprejemni izpiti za I. razred od 25. do 27. junija 1932. Učenci naj vložijo prošnje, kolkovane z Din 5 pri ravnateljstvu do 20. junija 1932; prilože naj solsko izpričevalo in krstni list.

— **Sprejemni izpit za I. razred uršulinske realne gimnazije v Ljubljani** se bo vršil od 24. do 27. junija 1932. Prošnje za polaganje izpita s 5-dinarnim kolkom naj se vložijo v dnevi od 20. do 23. t. m. Naknadnih prošnji se priloži: 1. Solski izkaz o dovršenem IV. ali V. razredu osnovne šole. Sprejemale se bodo učenke s prav dobrim ali odličnim uspehom. 2. Rojstni, oziroma krstni list. Za sprejem v I. razred je zahtevano starost od 10. do 13. leta. Učenke, ki nameravajo stanovati v uršulinskem zavodu, se morajo prav tako prijaviti od 20. do 23. junija pri predstojstvu zavoda, da izvedo sprejemne pogoje.

— **Sprejemni izpit za I. razred uršulinske realne gimnazije v Ljubljani** se bo vršil od 24. do 27. junija 1932. Prošnje za polaganje izpita s 5-dinarnim kolkom naj se vložijo v dnevi od 20. do 23. t. m. Naknadnih prošnji se priloži: 1. Solski izkaz o dovršenem IV. ali V. razredu osnovne šole. Sprejemale se bodo učenke s prav dobrim ali odličnim uspehom. 2. Rojstni, oziroma krstni list. Za sprejem v I. razred je zahtevano starost od 10. do 13. leta. Učenke, ki nameravajo stanovati v uršulinskem zavodu, se morajo prav tako prijaviti od 20. do 23. junija pri predstojstvu zavoda, da izvedo sprejemne pogoje.

Novodobna oprema

je naslov ravnokar izišle novega kataloga pohištva, kateri vsebuje veliko lepih modelov moderne opreme. Dobite ga pri vseh razstavljalcih pohištva na velesejmi za ceno 20 Din. Pismena naročila: Rok Arhar, St. Vid nad Ljubljano.

— **Boljševiški čeki** je ušel. V ribniško dolino jo je primahal star očenek, ki je v svetovno vojno odšel z doma kot hrček fant. Janec je revež na duši in telesu, a ves je srečen, da je pri svojih. Veliko je trpel v vojni in po njej; glad, strah, mraz, bolezn, pretepanje, ponizanje in vse mogoče krivice so prišle nad njegovo glavo. A ničesar ne pripoveduje s toliko grozo kot zapor pod boljševiško čeko. Rešitev iz teh ječ, iz katerih je ušel z nekaterimi tovariši, smatra za svojo največjo srečo. Pustil je, da se v Rusiji več tovarišev iz Jugoslavije, tako nekega Urha Janca, ki je zaprt radi tega, ker so pri njem našli neke zaboje in v zasebnih pismih, ki so jih našli pri njem v stanovanju, dognali, da je dopisoval s svojimi v domačem kraju. Na potu domov je našel celo dve Slovence Jelencu Ivanu iz Stajerskega in Jurjevič Anu iz Bele krajine. V Kavkazu kmetuje nek Petovar iz Notranjih gor, Lenard Peter iz Trbovelj je pristaniški delavec v Odesi. Poleg teh so mu drugovalji še nekateri Hrvatje iz Hercegovine. Domači se sedaj trudijo, da posredujejo pri naših oblasteh in dobe pota in sredstva, da bi bili svoji rešeni.

— **Oče rešil otroka, a se sam poškodoval.** Predvčerajšnjem se je peljal 30letni posestnik Fr. Karmelj iz Sv. Ožbolta pri Stari Loki s konjem v škofijo Loko. Po poti pa se mu je spasil konj. Oče je imel v naročju majhnega otroka in da bi rešil otroka, je med divjo dirko skočil z voza. Padel je tako nesrečno, da si je zlomil desno nogo v kolku in je poškodba zelo komplicirana. Otroka je k sreči ostal nepoškodovan, konj pa je divjal z vozom dalje, dokler se ni spehal in ustavil. Očeta so prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

— **Zanimiva konjska pravda.** Pred malim senatom v Ljubljani so se morali včeraj zagovarjati trije konjski mešetarji, odnosno prekupčevalci, ker so bili obtoženi deloma goljufije deloma krive pri-sege. Lani 6. maja je posestnik France Mlakar iz Pance pri Šmarju pripeljal na živinski sejem dve žrebeti. Z enim obtoženecem so napravili kupčijo za 2000 Din. Prvi obtoženec mu je dal are 100 Din in rekel, da mu pozneje pri »Figovcu« ostalo izplača. Šla sta pit še likof. Med tem časom, kakor trdi Mlakar, pa sta druga dva obtoženca odpeljala žrebeti k »Figovcu«. Za žrebeti pa je dobil Mlakar mesto denarja staro, komaj 150 Din vredno kobilo. Ko je Mlakar uvidel, da je ogoljufan, je začel prijaviti orožnikom. Ti so pozneje izsledili žrebeti pri prvem obtožencu. Zaplenili so ju in izročili Mlakarju. Vnela se je nato ogorčena civilna pravda, v kateri sta druga dva obtoženca izpovedala v prilog prvemu obtožencu. Zadeva pa je sedaj prešla na kazensko sodišče. Pred senatom so se vsi trije obtoženci kratko zagovarjali, da so z Mlakarjem napravili posteno kupčijo. Tretji obtoženec je res zamenjal svojo kobilo za žrebeti, pozneje pa je prvi obtoženec kupil od tretjega žrebeti. Ker nista bili navzoči dve glavni priči, je bila razprava prelozjena. Zadeva pa se še enkrat vrne preiskovalnemu sodniku, da izvede od obtožencev ponudene razbremenilne dokaze. Konjska pravda je prav zamotana in kdor jo bo izgubil, bo prišla prav draga.

— **V Ameriki je umrl Rudolf John (Ivan) iz Dole (Dola?)** in zapustil nekaj premoženja. V stari domovini ima sestro, ki naj se zgleda pri izseljeniškem komisariatu v Zagrebu, Kamenita ulica 15. Priskrbi naj si od pristojnega župnega urada potrdilo, iz katerega bo razvidno sorodstvo s pokojnim.

— **Nesreča pri razstreljevanju skale.** 63 letni kočar Peter Stular iz Vrha pri Dolžu je pred par dnevi delal v kamnolomu Podgora. Navrtal je večjo skalo, vložil vanjo mino in vžgal vžgalno vrvico ter se odstranil. Ker pa mina dalj časa ni eksplodirala, je šel mož gledat, kaj je temu vzrok. In to je bilo zanj usodno. V hipu ko se je približal skali, je počilo in ves naboj in drobci skale so butili vanj. Puh ga je vrzel daleč v stran okrvavljenega. Mož bo moral dalj časa ostati v bolnišnici usmiljenih bratov v Kandiji, kamor so ga takoj po nesreči pripeljali.

— **Bolečine in tiščanje v želodcu, zaprtje, gnuloba v črevesu, okus po žolcu, slabo prebavo, glavobol, belino na jeziku, bledico odpravi, kdor česče pije naravno »Franz-Josef« grenčico, poln kozarec zvečer, preden gre spat. Zdravniki-specialisti za bolezni v prebavilih pravijo, da je treba »Franz-Josef« vodo toplo priporočati kot zelo smoteno, domače zdravilno sredstvo. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.**

— **Izognimo se nesreči.** Dnevno beremo o ne-zgodah z avtomobili, motocikli in foverstnimi vozili. Vzrok teh tako pogostih nesreč so največkrat nevezni vozniki. Knjiga: Šofer in samovozač, katero je spisal inž. Josip Stolla, obsega vsa pojasnila glede konstrukcije, delovanja in streg avtomobila, kakor tudi slovar tehničnih izrazov. Opremljena je z mnogimi slikami. Ta temeljita knjiga, ki išče sebi enake v vsej strokovni literaturi te vrste, je neobhodno potrebna vsakemu šoferju, tako samovozaču in lastniku avtomobila. Cena v celu platno vezani knjigi je 140 Din in se dobi v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

— **Tovarna Tribuna v Ljubljani** je zopet razstavila na velesejmi več novih izdelkov, kateri se lahko merijo glede kakovosti in solidnosti z izdelki inozemskih tvrdk. Številni odjemalci po naši državi nam pričajo o solidnosti podjetja. Zato opozarjamo cenj. občinstvo, da ne zamudi ogledati si v zunanjem paviljonu J priznana najboljša izdelke naše domače tovarne: dirkalna, športna in turna dvokolesa, najnovejše modele otroških športnih in luksuznih vozilov francoskega in angleškega modela, igračne vozčke, skiro, triciklje, holenderje, vrtno stole in vrtno stole na kolesih za bolnike, triciklje za prevažanje blaga, najnovejše triciklje za prevoz mleka ter Tribuna dvokolo z Sachs motorjem. — Prospekti in ceniki se dobe brezplačno pri »Tribuni« F. Batfel, Ljubljana, Karlovska cesta štev. 4.

— **Zobje nikdar ne dobe umazane barve, če jih redno čistite** z dobro zobno pasto in krtačico. Zobni kamen, zobni obložek in druge slabe stvari hitro pokvarijo zobe. Le redno in temeljito negovanje zob s pasto Odol varuje vaše zobe pred različnimi neprijetnimi barvami.

— **Za časa velesejma stalna razstava blaga za obleke** itd. pri tvrdki NOVAK, Ljubljana, Kongresni trg (nasproti Nunske cerkve). Priporočamo neobvezen ogled — posebno zunanjim posetnikom sejma.

Naznanila

— **Jakčev večer pod okriljem društva »Krk«** se bo vršil v petek, 10. junija ob osmih zvečer pri Mikliču. Jakčev bo bral več odlomkov iz svoje knjige »Amerika«, ki v kratkem izide, nato pa bo predvajal svoj veliki film o potovanju po Ameriki »New York—Niagara«. Vstop je vsakomur prost!

— **Za simfonični koncert, ki se vrši v petek, dne 10. t. m.** je izšla prav lična programna knjižica, ki obsega točen spored koncerta in kratak uvod vseh simfoničnih del, ki so na sporedu kakor tudi besedilo skladb, ki jih bo pela spremljevalen orkestra gospa Pavla Lovšetova. Programna knjižica je za vsakega udeleženca v resnici potrebna, zato priporočamo nakup. Dobi se v predprodaji v Matični knjigarni, Stane 3 Din. Tam so na razpolago tudi vstopnice za simfonični koncert po običajnih cenah. Koncert bo v veliki unijonski dvorani v petek, dne 10. t. m. točno ob 20.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Sreda, 8. junija: 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Čas, plošče, borza. — 18.00 Zbor balalajk »Kremelj« (z velesejma). — 19.00 Dr. Nikola Preobraženski: Ruščina. — 19.30 Literarna ura: Duhamel: Prizori iz bodočega življenja (G. Silvester škerl). — 20.00 Glasbeno predavanje (L. M. Škerjanc). — 20.30 Prenos iz Zagreba. — 22.30 Čas, poročila, plošče.

Četrtek, 9. junija: 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13. Čas, plošče, borza. — 18. Salonski kvintet. — 19. Dr. A. Bajec: Italijanska. — 19.35 Prenos iz Dunaja: Beethoven: Missa solemnis. — 21. Prenos iz Beograda. — 22.30 Čas, poročila, plošče.

Drugi programi

Četrtek, 9. junija. — **Budimpešta:** 19.15 Ciganska glasba. — 20.15 Igra. — **Dunaj:** 19.35 Beethoven: »Missa solemnis«. — 22.45 Večerni koncert. — **Praga:** 19. Operni prenos. — **Langenberg:** 20. Operni prenos. — **Berlin:** 20. Koncert baselskega komornega orkestra. — 21.45 Večerni koncert. — **Rim:** 20.45 Pester

Obisk letošnjega velesejma

Vsako leto se najdejo črnogledi, ki napovedujejo, da se velesejem vrši zadnjikrat. Toda ne mine dolgo časa, že imamo novo prireditev, katere uspeh ne zaostaja za prejšnjimi, nasprotno jih celo prekasa. Zdi se nam važno ugotoviti, da obisk letošnjega velesejma v do sedaj preteklih štirih dnevih ni nič manjši kot v istih štirih dnevih lani, nasprotno celo večji. V torek je bilo na velesejmu posebno veliko vojaštva, pa tudi šole so začele prihajati v večjem številu. Zato je bilo kljub deževnemu vremenu na sejmišču živahno.

Rekli smo že, da tudi poslovno kaže velesejem dobro. V tem nas potrjuje zadnji poslovni uspehi. Naša produkcija se je od prejšnjega leta sem zopet povečala in vedno bolj postajamo neodvisni od uvoza. Tako smo zabeležili nov napredek v domači tekstilni industriji, kjer je povpraševanje znatno, posebno n. pr. za umetno svilo, tiskano blago, gradle, odeje itd. Mnogo se kupuje preprog, kar je v sedanjih časih razumljivo.

Naše knjigovodstvo je na zelo visoki stopnji, kar dokazujejo sedaj razstavljeni predmeti. Tudi v

knjigovodstvu razstavljajo tri trdke kartoteke po najnovejših sistemih in pohvalno moramo reči, da se skoro za to potrebni predmeti izdelujejo pri nas doma. Ali naj še omenimo šipke iz različnih krajev naše dežele, ki kaže, da prav nič ne zaostajamo za kvaliteto uvoženega blaga. Med drugim omenimo, da je bilo danes več interesa za naslednje predmete: stroj za obdelavo lesa, stroji za čevljarstvo, industrijo, proizvede kamniške smodnišnice, potne čolne, šotore itd.

Kakor vsako leto, je izšel tudi letos katalog ljubljanskega velesejma. Poleg razstavnega kataloga vsebuje katalog tudi dva članka: Notranji trg ter propagandni članek za mednarodni promet. Članek o »Notranjem trgu« je napisal dr. R. R. Boehm. Nadalje moramo med publikacijami omeniti še katalog novodobne opreme, ki ga je založil Rok Arhar v St. Vidu. Katalog vsebuje celo vrsto spalnic, jedilnic, delovnih sob itd. ter zasluži pozornost, ker kaže visoko kvaliteto v naši mizarjski industriji.

Žitni trg

Novi Sad. Koruza bač. bela 111—113. Ostalo neizpremenjeno. Tendence neizpremenjena. Promet: 51 vagonov.

Sombor. Koruza bač. 97—98, bač. bela činkvan-111—113, bač. okol. Sombor 98—99, bač. junij 99—101, bač. julij 101—103, bač. avgust 102—104. Ostalo neizpremenjeno. Tendence neizpremenjena. Promet: 80 vagonov.

Živina

Dunajski prašičji sejem. (Poročilo tvrdke Edv. Saborsky in Co., Dunaj.) Pripeljanih je bilo 9311 prašarjev in 4762 špeharjev, iz Jugoslavije 2703. Cene: špeharji najboljši 1.75, I. 1.50—1.55, II. 1.45—1.50, kmetski 1.45—1.55, najboljši 1.65, prašarji 1.60—1.90, najboljši 2.0. Tendence: prvovrstni veleposelstniški prašiči so se pocenili za 2—3 groše, ostali za 4 groše, prašarji pa za 10 grošev.

Vransko

V poročilu o smrti g. Josipa Zdolška, se je vrnila neljuba pomota. G. Rotner Ivan ni bil nemškutar, temveč sin slovenskega naroda in se je kot tak tudi vedno izkazal najbolsi v službi ali družbi. To mora poročevalce ugotoviti po navedenim dobljeni informaciji. Vendar pa bi bilo dobro ugotoviti, kdo se na Vranskem prostovoljno šteje med oktobriste.

Sport

»SLOVENE« IN TEKMA ILIRIJA-MARIBOR.

Včerajšnje »Jutro« se je zopet obregnilo ob me. To pot menda uredništvo samo. Kakor dosedaj še vse izjave in pojasnila, tako tudi to ni pisano v resnem tonu in kaže, da so iskali dlako v jajcu. Drugače bi namreč morali videti pri članku v »Ponedeljskem Slovence« podnaslov: Maribor, 5. junija, ki pomeni, da je vest prišla iz Maribora. Za to, kar iz Maribora poročajo, pa menda ne bo »Jutro« zahtevalo, da jaz odgovarjam. Stališče pa, ki ga ima naš list o nedeljski tekmi, bo pojasnil članek »Komu v korist, ki radi pomanjkanja prostora ni izšel že v včerajšnji številki, pač pa samo članek, naslovljen na JNZ. Topovski ogenj v »Jutru«, ki je nekaj časa namenjen moji osebi oz. rubriki, ki jo vodim, je kakor dosedaj, še vedno, ponovno zgrešil svoj cilj! Ivan Kosec.

KOMU V KORIST?

Iz Maribora smo prejeli vesti, ki mečejo čudno luč na poslovanje nogometne Zveze, še bolj seveda na podzvezje in Ljubljani. V nedeljo bi se morala po programu vršiti v Mariboru prvenstvena tekma med Mariborom in Ilirijo. Se v soboto smo pisali, da se ni gotovo ali se bo ta tekma vršila. Maribor je namreč pri JNZ interveniral, da se tekma preloži na kasnejši termin, ker je ta dan v Mariboru sokolska svečanost. JNZ je prošnjo Maribora upšteval in tekmo preložil na 12. junij. Medtem je bila prireditelj Sokola odpovedana in torej ni bilo razloga, da se prvenstvena tekma ne bi mogla igrati. Toda očitno je JNZ ostala pri prvotnem sklepu, da se tekma vrši 12. t. m. Vključno temu pa LNP ni opozoril zainteresiranih klubov, da se tekma ne vrši 5. pač pa 12. t. m. Vsi smo vedeli, da je tekma preložena, »Jutro« je celo v nedeljo poročalo, le oni, ki so bili v prvi vrsti za to poklicani niso nič vedeli o sklepu JNZ. Hoteli so menda prisiliti, da se tekma vrši. Ker seveda delegirani sodnik ni prišel, naj tekmo sodi, kdor bo pač pri roki. Tako lažno mnenje o prvenstvenem tekmovanju!

V službenih objavah JNZ v »Sportistu« štimo dobesedno: Premešala se uteklica za državno prvenstvo SK Maribor: Ilirija od 5. juna za 12. juna radi proslave 25-godišnjice mariborskega Sokolskega društva.

Ta objava tudi jasno dokazuje, da Ilirija ni bila interesirana na tem, da se tekma preloži in so torej vsi očitki, češ, da je Ilirija dosegla preložitve tekme, neutemeljeni. Vsakomur je jasno, da je samo LNP zakrivil, da »Maribor« in tudi »Ilirija« nista vedela, da zadnji hip ali se tekma vrši. Merodajno so službene objave, toda direktni izvirni objav JNZ je LNP, katere dolžnost je obveščati klube o sklepih JNZ. Ni namreč dolžnost, da so klubi naročeni na službeno glasilo JNZ. Tako smo zopet doživeli velik športni skandal. To pot za izpremembo v Mariboru.

Ni čudno, da so bili duhovi razgreti pri prijateljski tekmi, saj se je parlamentiralo skoro tri ure ali se vrši prvenstvena ali prijateljska tekma. Od delegata Ilirije ni mogel nihče pričakovati, da bo sprejel prvenstveno tekmo, ki bi jo sodil mariborski sodnik. LNP je vedela, da je tekma preložena in ni obvestila klubov. Mogoče je imelo to zadržanje kak namen, ki ga ne vemo? Upamo, da nam bo LNP objasnila, zakaj ni obvestila klubov.

Poizvedovanje

Najdena je bila poselska knjižica, glaseča so na ime Angele Novak. Lastnica jo dobi v upravi »Slovenec«.

Kathreiner
Kneippova sladna kava
priznana kvalitetna znamka

daje zdravo, ceneno in redilno pijačo za mlado in staro.

Naj se prireja Kathreiner z zrnat kavo ali brez nje, vsekakor je glavno, da mu se doda :Pravi „Franckov“ dodatek: kot najbolj poznano začimbo za kavo.

Otroci posebno radi pijo Kathreiner z mlekom in ga tudi orav lahko prebave.

Žrtev je - biti delavska mati

V Berlinu je izšla knjižica, v kateri je pisec navedel izjave 150 predilniških delavk o njihovem delu in njihovem počitku. Ta knjižica je tako značilna za življenje ženskih delavk, da se noben socialni misleč in socialno delaven človek ne sme izogniti tožbi, ki kliče iz te knjižice.

Pisec priobčuje najprej izjave delavskih deklet. Te se še pritožujejo, da je njihovo tovarniško življenje enakomerno in pusto. Tembolj se vesele nedelje, ki naj jim poplača težave vsega tedna. Delavska dekleta pričakujejo, da jim bo delavska organizacija izboljšala njihov položaj.

Za dekleti govore poročene delavke, ki pa so brez otrok. Tudi od njih jih mnogo deluje v strokovnih organizacijah, vendar pa že tožijo, da jih gospodinjstvo zelo teži. Le v nedeljo popoldne ima-

Letalec postal plemič. Angleški letalec kapitan Kingsford-Smith, ki je leta 1930 letel iz Avstralije na Angleško, v Ameriko in nazaj v Avstralijo, je bil povzdignjen v plemiški stan.

jo svoj odpočitek. Premišljujejo in računajo, kje bi dobile še kaj prostega časa, da bi se telesno in duševno osvežile.

Nepopisno žalostno pa je poročilo mater. V tem poročilu, ki je vsako kratko, pa je zapopadnega neizmerno gorja. Takoj prva mora skrbeti za brezposelnega moža in za tri otroke. Že ob 5 zjutraj odhaja od doma na delo. V tovarni dela potem do en četrta na tri popoldne. Do en četrta na šest popoldne mora potem čakati na prvi vlak, ki jo popelje proti domu. Vsa zmučena in utrujena pride ob šestih zvečer domov in tedaj se začne šele pravo delo, njeno gospodinjstvo. Ob sobotah in nedeljah pa mora čistiti stanovanje in prati. In vendar je to še eden milejših slučajev. Oglašajo se matere, ki imajo šest do deset otrok. Še ko stoje v tovarni, mislijo na svoje otročičke, kje se sedaj potepajo. »In krči se mi srce v divji bolečini, ko so tako sami sebi prepuščeni. Druga mati ima devet otrok, deseti je na poti. Ta reva dela od sedmih zjutraj do dveh popoldne. Ko po delu pride domov, mora do pozne noči izvrševati gospodinjstva dela in oprati vse perilo sama. Za te ženske je že tudi nedelja popoln delavnik. Povsod v vseh poročilih teh mater srečujemo bolesten vzklík: »Povsod zunaj cvete, v meni pa gori bolečina. Kljub vsem težkim razmeram, ki morajo te uboge delavske matere živeti v njih, pa vidimo v njihovih srcih izraze silne ljubezni do svojih otrok. Katerikoli od njih je umrlo kako dete, se ga s solzami spominja v svojem poročilu in hrepeni po njem.

Mlajše delavske žene se razmišljajo, kako bi se jim dalo od pomoči. Izražajo željo po 6-urnem delavniku in pa po stanovanju, ki bi bilo urejeno tako, da bi svoje gospodinske dolžnosti lažje opravljale. Marsikatera mlajših zahrepeni po pogrnjenih mizi, ko pride iz tovarne domov. Druge zopet pravijo, da bi se najraje posvetile z vso ljubeznijo svojemu domu, možu in otrokom in bilo samo gospodinja.

Končno besedo imajo delavske starke, vse izmučene. Te nimajo nobenih želja več, le delati bi rade in se boje, kaj bo, ko ne bodo mogle več delati.

To je pretresljiva vsebina ankete 150 delavk, kateri je izdajatelj dodal že svoje misli in socialne zahteve: Za vsako mater in otroka je treba v prvih dveh letih otrokovega življenja plačevati poseben dodatek, da bo tako materam gnojnno omogočeno res biti matere. Stanovanja, v katerih delavske družine stanujejo, naj bodo taka, da se jim gospodinjstvo olajša. Konsumna društva bi morala delavkam dostavljati blago v hišo, da ne bi izgubljale časa z nakupovanjem. Naloga konsumnih organizacij bi bila tudi reformirati in organizirati prole-

tarsko gospodinjstvo. Sin in mož bi morala pomagati materi pri gospodinjstvu. V ta namen je treba vse družinske člane poučiti v gospodinskih zadevah in ne le deklet.

Z velikim zadoščenjem pa poudarja izdajatelj knjižice na koncu tudi tole misel: Niti ena od vseh vprašanih delavk noče, da bi se njena družina razdružila, kakor to dela danes komunizem v Rusiji. Veliko grenkobe je zbrano v poročilih teh delavk, iz katerih pa govori čisto odločno duša ljudstva za življenje v družinskem krogu, za družinsko življenje, ki je samo zase brez poseganja tujih vplivov. Ta poročila delavskih mater govore z veseljem o materinskih dolžnostih in samo obžalujejo, da jih ne morejo tako izvrševati, kakor bi jih rade. Anketna delavka kliče, da proletarska žena noče, da bi se ji razbijalo njeno družinsko svetišče, pač pa hoče, da družba njene življenjske razmere, posebno z omejitvijo delovnega časa in drugimi ukrepi tako izboljša, da bo vsaka delavska mati res lahko pred vsem mati. To ni le naloga državne socialne politike, ampak predvsem naloga velikih ljudskih verskih organizacij.

Zločin po radiu

Varšavski radio je oddajal ono soboto zvečer jazz iz kavarne »George«. Opolnoči je godba nepričakovano obmolnila. Razočarani plesalci so morali poslušati strupen komunističen govor. Neznani govornik je zasul poljsko vladu s točo krepkih psov. Tehniki, ki jih je takoj poslala »Radio-Poljska«, so domnevali, da se je kak komunist postal zvočnik v »George« in odklopili kavarno. A govor je postal samo bolj glasen in razločen. Inženjerji so imeli naporno noč, dokler niso ugotovili, da je prerezal govornik radio vod pri km 21 v okolici Varšave in na ta način priklopil svoj zvočnik. Ko je pobegnil pred policijo, je v naglici pozabil gumijevke rokavice in na stroju pisano besedilo govora. Oblastj upajo, da bodo ti dokazi pomagali ugotoviti krivca.

Starke v letalih: Nemška zračna družba je priredila v Berlinu zastojniški let za stare ženske, ki bi bile rade poskusile, kako je v letalu. Na desni se iz letala poslavljajo od svojcev, preden jih letalo odnese v več 80 let starih dam.

Žena, ki že 35 let išče svoje starše

Pretekli teden je dunajski radio dal v javnost sledečo vest:

Dne 5. junija 1896 so na Dunaju v četrtem okraju v Weyringergasse 6, v veži našli kakih 8 mesecev staro dekletce. Na perilu je bila uvezena viteška krona z začetnicama R. C. Radio Dunaj v imenu najdenke prosi podatkov, da bi bilo mogoče najti starše.

Zgodba je tale: Tistega dne, kakor so izjavljale priče, ki so pa sedaj že mrtve, se je pred omenjeno hišo pripeljala elegantna kočija, v kateri je sedela gosto zastrta gospa. Na njen ukaz je sluga stopil s sedeža in odnesel v hišo velik zavoj, zavil v odejo. To je opazovala trafikantka, ki je imela prodajalno poleg veže. Nato je kočija odšla. Trafikantka je iz veže zaslišala otročji jok, šla pogledat in našla v odejo zavito dekletce, katero so spravili na policijo. Vse poizvedovanje

Bivši ameriški bojevniki pod vodstvom svojega predsednika poslanca Wrighta Patmana, ki je zaradi tega eden najvplivnejših mož v Ameriki, so priredili pohod v Washington, kamor so privreli na avtobusih iz vse Amerike. Na sliki vidimo, kako se vozijo na izposojenih in rekviriranih avtobusih in tovornih avtomobilih iz vseh vetrov Amerike. Zahtevajo, da se jim takoj izplača vojna odškodnina. Njihove godbe pred Kapitolom v Washingtonu igrajo noč in dan. Pravijo, da se ne umaknejo prej, dokler ne dosežejo uspeha. Ker vlada nima denarja, ne more nič ukreniti, medtem pa prihajajo vedno novi tisoči iz vseh krajev. Treba bo plačati 10 milijard! Ponekod so se bojevniki že spopadli z vojaštvom in policijo.

Zablode modernega človeka

Pred kratkim smo že enkrat poročali, da se v Kanadi na ozemlju Britanske Kolumbije v mestu Nelson pojavlja nova »verska« sekta, ki uči, da bodo ljudje izveličani, če bodo nagi letali po svetu. Oblast je več teh nagih »vernikov« že prišla. Sedaj pa iznova poročajo, da so pri mestu Thrums zopet prišli 117 takih nagev, ki so priredili svoj pohod v mesto. Od 1. do 30. maja so zaprli že 862 takih norev, tako da so vse ječe že prenapolnjene. Ker ti ljudje prebivajo v Kanadi že več ko pet let, jih oblast ne more izgnati.

Wright Patman

strojevodji zapečateni povelje. Na ovitku je stalo: »Odpri pri km 8 londonske proge! Množica je pozdravljala napeti prizor z navdušenjem »Hip! Hip! Hurra!« Pismo je vsebovalo povelje, ustaviti vlak v Pengbornu, lepem malem kopališču ob Temzi v 65 km od Londona. Izletniki so se razkropili po obali, gozdu in travnikih. Ob 7 zvečer se je vrnil vlak v London.

Za Binkošti je ponovila železnica to presenečenje v drugačni obliki. Sestavila je »vilinski« vlak nalašč za otroke. Stroj in vagoni so bili okrašeni z zelenjem, pisanimi trakovi in veselimi plakati s kiticami in slikami. Prijazne gospodične so prevzele vlogo sprevednikov. V zadnjem trenutku so prihiteli na splošno veselje godbeniki, klovnji, znani cirkuški čarovnik in ljubljene malih Angležev, izobraženi tolašček »Skwick«. Vilinski vlak je odrinil v Wigton na morju.

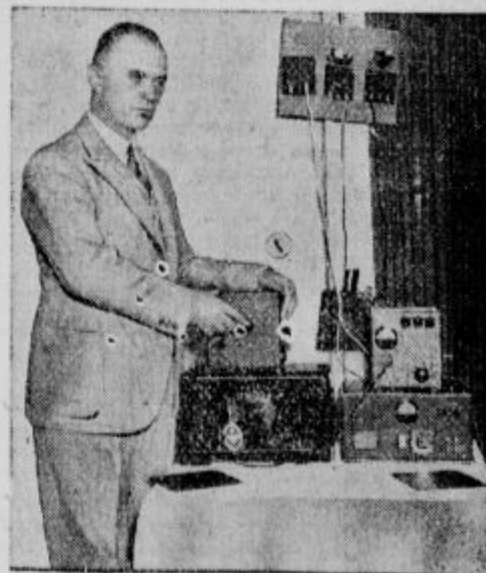
Kako pa na Španskem

Španija je postala dežela klasičnih vzgledov za svobodomislece in katoličane. Nekaj podatkov!

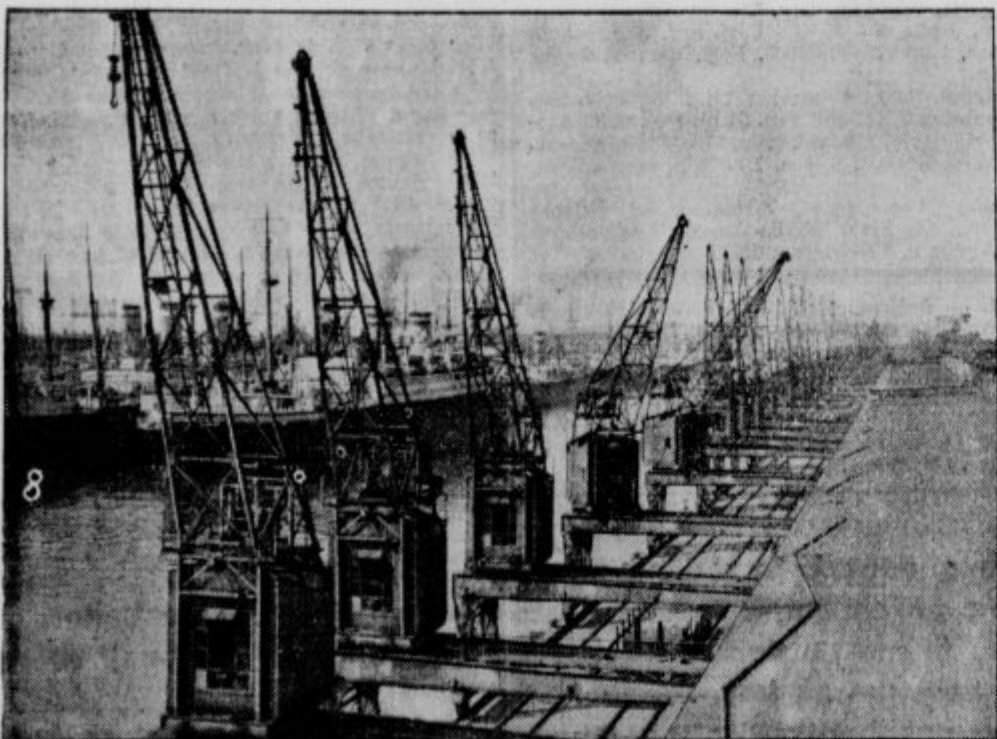
Špansko vojno ministrstvo je ukrenilo, da morajo člani Družbe Jezusove služiti pri vojaki. Ta ukrep velja tudi za nazaj. Kakor je videti, hočejo španski svobodomisleci dobiti nazaj v domovino tiste mlade jezuitske klerike in novince, ki so bili izgnani iz domovine. V vojašnici jih hočejo odtujiti redu.

Na drugi strani pa se pojavlja v deželi protestantska propaganda, ki ima seveda več svobode. V tem oziru so španski škofje izdali že več paritirskih pisem, ki katoličane opozarjajo na to propagando. Škof v Segoviji dolži vladu, da podpira protestantizem, da bi bolj škodila katoličanstvu. »El Debate« pa poroča, da je nadškof v Toledu v zvezi s protestantsko propagando posebej svaril vernike pred nevarnostjo, ki jo nosi seboj gibanje tako zvanih Rotary-klubov.

Za vse protikatoliško mišljenje in razpoloženje uradnih organov na Španskem je značilen sledeči dogodek: V Cadiz se je pripeljal španski pravosodni minister. Na postaji ga je sprejela velika množica katoličanov, ki so klicali: »Živel Kristus — Kralj! Naj živi katoliška Španija!« Zaradi te »demonstracije« so prišli 30 katoličanov, katere je potem guverner obsodil vsakega na 500 pezet globe. — V kraju Jurat pa sta sedela pred sodniki dva moža, ki sta bogoskrunsko razbila pet križev. Državni pravnik ju je obtožil, sodniki pa so ju — oprostili. Vprašamo: Kje je še kaj podobnega mogoče?

Brezžično naznanjanje požara. Nemški policijski stotnik Ristow je izumil napravo, s katero je mogoče brezžično naznaniti požar.

Hamburska luka, v kateri počiva zaradi krize vse delo. Od 25 žerjavov delujeta le dva. V ozadju je ogromno ladjeve na počitku.